

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES
OFFICIAL REPORT**

*Sixty-seventh day of the First Session of
the Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 21st February, 1968.

The House met at Half-past-Eight of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

STEP TO CHECK RISE IN PRICES

1111 —

* 2088. Q.—Sarasri M. Venkatanarayana (Eluru) and K. C. Srinangiah Chetty (Singanamala) :— Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that the prices of the day-to-day requirements are increasing day-by-day; and

(b) if so, the steps taken and proposed to be taken by the Government to check prices ?

The Minister for Revenue and Civil Supplies (Sri V. B. Raju :—

(a) Yes, Sir.

(b) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[(*VIDE* CLAUSE (b) OF L. A. Q. No. 1111 (* 2088)]

With a view to checking the rise in prices of essential commodities, the State Government have issued an order called the Andhra Pradesh Exhibition of Price Lists of Goods Order, 1966 in G. O. Ms. No. 2154 Food and Agriculture dated 1-7-1966. According to clause 4 of this order, a dealer shall not charge in respect of any sale of goods made by him in excess of the price calculated under sub-clauses (a) to (d) of the above clause.

The Government have created a Special Intelligence Unit in the Police Department with the object of exercising effective check on

the unsocial elements indulging in hoarding, black marketing and profiteering in foodgrains and other essential Commodities. Similarly, a Special Striking Force was formed to prevent smuggling of foodgrains to neighbouring States.

The Special Intelligence Unit (C. I. D.) Hyderabad, has booked many cases for violation of the provisions of the various Control Orders in force and prosecutions have been launched and convictions obtained against the culprits.

The Government have also issued orders to the Food Corporation of India to make preemptive purchases to a certain extent of the following foodgrains being auctioned and sold in regulated markets in the State at such prices as might be fixed by the normal process of bidding:—

Rice, Paddy, Redgram, Greengram, Blackgram, Tamarind and Chillies.

For this purpose, Government are separately fixing 60% of rice, 60% of paddy and 50% of the other notified foodgrains of the daily arrivals at regulated markets as constituting the Government's share which shall be earmarked for purchase by Food Corporation of India. It is hoped that substantial quantities of the foodgrains will be procured as a result of this measure and utilised for distribution in rural areas at fixed rates.

శ్రీ జి. శివయ్య (పుత్తూరు) :—అధ్యక్షా! వారు యిచ్చిన ప్లేటు మెంటుతో స్పెషల్ యంటిలికెన్సు యూనిట్సు ఎపాయింటు చేశారని వారు యీ ప్రయిసెస్ యే విధముగా ఉన్నాయో చూస్తారనే ప్రశ్న వారు. అటువంటివి గ్రామాలకు వచ్చి పనిచేస్తున్నవా? లేకపోతే హైదరాబాదు పిటీలోనే నియమించారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— స్పెషల్ యంటిలికెన్సు యూనిట్సులో రెండు భాగాలున్నాయి. 1. స్ప్రియికింగ్ ఫోర్స్, 2. యాంటీ హోర్డింగ్, యాంటీ బాక్ మార్కెటింగ్, యాంటీ ప్రాఫిటీరింగ్, టెన్సులోనే యెక్కువగా హోర్డింగు ఉంటుందో అక్కడ పెట్టారు.

శ్రీ జి. శివయ్య :— ఎన్ని కేసులు ఆ విధముగా రిపోర్టు అయినవి.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఆ ఆఫీస్ యీ క్వశ్చన్ లో లేదుగాని ఒక క్వశ్చను ఆఫీసు చేయబడిందనుకుంటాను. If I remember correct, it is about 2,280 cases.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండపాలెం) :— అధ్యక్షా! దుకాణాలలో యెక్జిక్యూట్ చేసిన రేట్లకు అమ్మే రేట్లకు వ్యత్యాసం చాలా యెక్కువగా ఉంది. ఇప్పుడు ఉంటే కొనండి లేకపోతే మానుకోండి అని దుకాణదారులంటున్నారు. స్ప్రియికింగు ఫోర్సు గ్రామాలకు రావడంలేదు. ఆ విధముగా అన్నవారిని పట్టుకోవడం లేదు. దానిగురించి యేమి చర్య తీసుకుంటారు?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—అధ్యక్షా! గ్రామాలలో పెట్టడానికి సిబ్బందికి చాలా ఒర్పు అవుతుంది. లేటెన్స్ పొజిషన్ చూస్తే కొంత ధరలు తగ్గుముఖం పడ్డాయి. ముఖ్యంగా మిర్చిగాని, చింతపండుగాని పల్సెస్ గాని, వేరుశనగ నూనెగాని తగ్గుముఖంలోకి వచ్చాయి. And also Sir, the Government is thinking of liberalising the controls to a great extent; because there seems to be some trend of recession even in the agricultural sector.

శ్రీ కె. సి. శ్రీరంగయ్యసెట్టి :— అధ్యక్షా! ఇప్పటికి మార్కెట్టులో కొన్ని రెట్లు పొచ్చుగా ఉన్నాయి. ఇప్పుడు ధరలు తగ్గుతున్నాయంటున్నారు. ఒకటి రెండు మోసాలు యీ విధముగా ఉండి తరువాత పెరుగుతాయి. కనుక మినిమం ధర పెట్టడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—అధ్యక్షా! ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకున్నాము. హార్వెస్టు ట్రైములో ధరలు తగ్గడం, రైతులు డిస్ట్రెస్ నేల్సు చేసుకోవడం వ్యాపారస్థులు కొని తీసు మంత్సులో పొచ్చు ధరలకు అమ్ముకొని లాభాలు పొందడం యీ ఫినామెన్ చూసి ఫుడ్ కార్పొరేషనువారిని వెంటనే పల్సెస్ బ్లాకుగ్రాం, బెంగాల్ గ్రాం, రెడ్ గ్రాం ప్రొక్యూరు చేయమన్నాం. ఇప్పటివరకు యీ కొద్ది నెలల్లో 1,623 టన్ను బ్లాక్ గ్రాం జమచేసి పెట్టి ఉంచారు. 728 టన్ను బెంగాల్ గ్రాం జమచేసి ఉంచారు. రెడ్ గ్రాం కొంటున్నారు. మిర్చిధర చాలా పడిపోయింది. చింతపండు ధర పడిపోయింది. వాటిని ఫుడ్ కార్పొరేషన్ కొని లీన్ మంత్స్ లో ఫేయిర్ ప్రయిస్ పొప్పు ద్వారా రిలీజ్ చేయవచ్చును.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ :— ధరలను అరికట్టే నిమిత్తం సూపర్ మార్కెట్లను చాలాచోట్ల పెట్టారు. విజయవాడ, గుంటూరు, రాజమండ్రి మొదలగుచోట్ల పెట్టడానికి ప్రభుత్వం తలపెడుతున్నారు. అదేమోదిరిగా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ముఖ్యవట్టిణమైన ఏలూరులో జూటు మిల్లు ఉంది. ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేటు ఉంది, కార్మిక జనాభా యెక్కువగా ఉంది. అంత ముఖ్యవట్టిణమైన ఏలూరులో యేర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ వి. వి. రాజు :— అధ్యక్షా! సూపరు మార్కెట్లను హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు, విశాఖపట్టణం, విజయవాడలలో పెట్టాలని ఆలోచించబడినది. జిల్లా కేంద్రాలు డిస్ట్రిక్టు కన్సూమర్స్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ స్కీము క్రింద యేర్పాటు అవుతున్నాయి. వాటి ద్వారా వస్తువులు సరఫరా చేయబడుతాయి.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— అధ్యక్షా! విజయవాడలో సూపరు బజారు పెట్టడానికి యేర్పాటు చేస్తామంటున్నారు. ఎంత కాలంలో చేస్తారు.

శ్రీ వి. వి. రాజు :— ఆ యిప్పర్వేషన్ పైలంలో లేదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) :— అధ్యక్షా! ప్రధానమైన విషయం తియ్యం ధరలు. గ్రామాలలోను చిన్న బస్టీలలోను పొచ్చు ధరలకు డీలర్లు అమ్ముతున్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా? రైసు మిల్సు ప్రభుత్వానికి యివ్వ వలసిన కోటా కంట్రోలు ధరలకు యిచ్చినప్పటికీ మిగతా వియ్యాన్ని అర్థరాశి

జె. పాచు ధరలకు వంపిస్తున్నాడు. రైసు మిల్లర్లు చేస్తున్న స్వగులింగును ఆ ధాన్యాన్ని వట్టుకున్న సందర్భాలున్నాయా?

శ్రీ వి. వి. రాజు:— అధ్యక్షా! యెన్ని రైసు మిల్లర్లు వట్టుకున్నారో అడితేయిల్లు లేవుగాని గవర్నమెంటు పాలసీ విషయం సభ ముందర ఉంచబడినది. రిజర్వ్ గా చేర్చబడినది. ఈ రిజర్వ్ నుంచి బియ్యం బయటికి పోవడానికి లేదు. మాఫ్సిమం కంట్రోలు ప్రయిసు అమలు చాలా కష్టం ఎప్పుడైతే మాఫ్సిమం కంట్రోలు పెట్టమో సరుకు అండర్ గ్రౌండ్స్ లోకి పోతుంది. వార్డింగ్ జరుగుతుంది. ఫ్రీ మార్కెట్టు చేస్తూ నడవవలె. రైతుకు యెక్కువ ధర కావాలి, వినియోగదారునికి తక్కువ ధర కావాలి యీ రెండింటిని సమన్వయం చేయడానికి అడ్మినిస్ట్రేటివు మెషిన్ రియ్యం స్టేటు బయటకు పోకుండా చూడాలి. మూప్ మెంటు కంట్రోలు ద్వారా ధరలను స్టెరిలైజ్ చేయడానికి చూస్తున్నాం. ధరల కంట్రోలు కష్టం. మూపు మెంట్ ద్వారా ధరలు నిలబడకపోతే పార్టీజీ ఉండన్నమాట. సరే రైతు దగ్గర కంట్రోలును విధించడం సాధ్యమైన విషయం కాదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి):— ఇప్పుడు జనవరి ఫిబ్రవరిలో ఉన్నటువంటి ధరలన్నీ చాలా కొంత తక్కువగా ఉన్నాయి కాబట్టి వాటిని కొని తరువాత రిలీజ్ చేస్తామని చెప్పారు. ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియాగాని గవర్నమెంటుగాని ప్రోక్యూరు చేసినటువంటి స్టాక్కు, మొత్తం యే మాత్రం ప్లాక్ చేశారు?

శ్రీ వి. వి. రాజు:— అధ్యక్షా! ఇప్పుడు ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ద్వారా 14 వ శాతం వరకు 2,80,000 టన్నుల బియ్యం ప్రోక్యూరు చేయబడ్డాయి. అందులో 70,000 టన్నులు బయటికి యెగుమతి చేయబడినవి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ గోడౌన్సులో దాదాపు 2 లక్షల టన్నుల వరకు ధాన్యం స్టాక్ లో ఉంచబడినది. ప్రైదరావాదు పట్టణంలో 3 నెలల స్టాక్ గోడౌన్సులో ఉంచబడినది. ఈ బియ్యం విషయంలో రాష్ట్ర అవసరాలకు 2-3 నెలలకు యేమీ యిబ్బంది లేదు, అధ్యక్షా.

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి):— అధ్యక్షా! ఎక్కువ ధరలకు అమ్మకన్నట్లు కలెక్టర్లుకు రిపోర్టులు వచ్చినప్పటికీ Essential Commodities Act క్రింద ఎవరిని prosecute చేయవద్దని చెప్పిన మాట నిజమా? Food Corporation వారు పోయి మిరపకాయలు కొంటారు అంటున్నారు. ధర బాగా తగ్గిన తరువాత కొంటాము తప్ప ఇప్పుడు కొనము అని చెబుతున్నారు. అందువల్ల minimum, maximum prices నిర్ణయించడము అవసరము.

శ్రీ వి. వి. రాజు:— బియ్యము వరకు maximum control price blocks లోపల తీసివేయబడింది. ప్రభుత్వానికి procurement ద్వారా మిల్లల వాడగాని, producer గాని కవ్వవలసిన బియ్యానికి ధరలు నిర్ణయించబడినవి. కనుక ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నది, procurement price కాని, ఇంకో price లేదు. ప్రభుత్వానికి ఇవ్వవలసిన levy ఇచ్చిన తరువాత free market లో block level లో అమ్ముకొనవచ్చు. కాని block బయటకు తీసుకొని పోవడానికి వీలులేదు.

Movement Control పల్ల prices stabilise కా వాల నే విషయము Food Corporation ధరలు తగ్గితే గాని కొన కూడదు అనేది తప్పు మాట Distress sales కానివ్వకూడదు. Minimum procurement rate, economic rate రైతుకు ఇవ్వాలి. మిగిలి విషయములో వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పిన విషయము మొన్న సాయంత్రము, నిన్న ఉదయముకూడ ఫుడ్ మినిస్ట్రీతో మాట్లాడాను ఒక ధర నిర్ణయముచేసి, గుంటూరు మార్కెటులో కొనాలని ఫుడ్ కార్పొరేషనుకు instructions ఇవ్వబడినవి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— మొదటి దానికి జవాబు రాలేదు. కంట్రోలు ధరలకన్న ఎక్కువ ధరలకు అమ్ముతున్నట్లు రిపోర్టులు వచ్చినప్పటికి అటువంటి cases ముట్టుకోవద్దని తహశీల్దార్లకు కలెక్టర్లకు circulars పంపించారా? నేను అడిగితే, ఎక్కువ ధరలకు అమ్ముతున్నట్లు మాకు తెలుసు అని. We are helpless అని వెబుతున్నారు. ఇది ప్రభుత్వానికి తెలుసునా? తెలిస్తే చర్య తీసుకొంటారా?

శ్రీ వి. వి. రాజు:— నాకు తెలిసినంతవరకు అటువంటి circulars ఏమీ ఇవ్వబడలేదు, ఒక్క బియ్యము విషయములో maximum Control Price లేదు. బియ్యము, జొన్నలు, మొక్కజొన్నలు పీటికి procurement price కాని maximum price లేదు. తక్కిన 22 పస్తువులు ఏవైతే list చేయబడినవో వాటికి ఎదిరకు ఏ ప్రకారము....

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య:— Maximum price కాదు. ప్రభుత్వము నిర్ణయించిన రేటుకన్న ఎక్కువగా అమ్ముతూ వుంటే అది చేరము అవునా కాదా?

Sri V. B. Raju:— My answer is not being understood or appreciated. The crime is there when there is a maximum price control. On cereals, there is no maximum price control and there is only procurement price that is what you call the minimum support price for the cultivator. Therefore, it cannot be called as a crime and free market prevails there.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రెకల్):—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు 40% sugar de-control చేశారు.

శ్రీ వి. వి. రాజు:—Sugar కి సంబంధించి వేరే ప్రశ్న వున్నది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—ఈ ప్రశ్నకు సంబంధము కాదా!

మిస్టర్ స్పీకర్:—“Prices of the day to day requirements are increasing” అనే దాని క్రింద ప్రశ్న.

శ్రీ వి. వి. రాజు:—Sugar కి సంబంధించి వేరే ప్రశ్న వుందని మనవి చేశాను. అడిగితే అడగమనండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—40% de control చేసిన తరువాత కిలో రూ. 4 రూ. 5 లకు అమ్ముతున్నారు. గవర్నమెంటు మిగిలిన 60% నుంచి సామాన్య ప్రజలకు supply చేస్తాము అన్నారు. ఆ కోటాను కూడ తగ్గించారు. బజారులో ధర ఎక్కువ కాకుండా వుండడానికి ఇప్పుడు తగ్గించిన కోటాను అయినా తిరిగి పెంచి, సప్లై చేస్తారా ?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—Sugar విషయము అనేక సార్లు వచ్చింది. 40% free sale కి వదిలి పెట్టారు దాని ఉద్దేశ్యం free market ని తీసుకుని వడ్డామని Partial de-control state కి ఇబ్బందిగా వుందని సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు చెప్పడం జరిగింది చేస్తే మొత్తము control చేయండి. partial de-control వల్ల ఇబ్బంది కలుగు తున్నదని చెప్పడము జరిగింది. Control price kg. 1.70 పైసలు. De-controlled sugar prices ఏ ధర అయినా వుండి, బజారులో de-controlled sugar కి ధరపెరిగింది అంటే ప్రభుత్వం వారు జాబ్బులు కాదు అసలు ధర పెరుగు తుందనే ఉద్దేశ్యముతో de-control చేయబడింది కాని ధరలు తగ్గు తుందనే ఉద్దేశ్యముతో చేయబడినది అనుకోను Cane టన్ను 110, 120 రూ॥ల వరకు అమ్ముబడుతోంది. Cane మీద control చేయడానికి వీలులేక పోయింది. ఆ cane అంతా బెల్లానికి పోతున్నది. ఆ బెల్లము దేశానికి పోతున్నదో తెలియదు. Sugar ధర కన్న బెల్లం ధర ఎక్కువగా వుంది. అధ్యక్షా, మంత్రికు పోతే నుయ్యి పెనుకకు పోతే గొయ్యి. చెరుకు ధర తగ్గిద్దామని బలవంత పెడితే cultivators representatives గొంతు పట్టుకొంటారు. ఏ రూ॥లు వున్న ధర 110, 120 రూ॥లు వుండేటప్పటికి sugar factories ని మూసి వేయడానికి వీరు తయారవు తున్నారు. కనుక de-controlled sugar ని control చేయడము, మరల ఆదుపులో పెట్టడము వుండదు. The very idea of decontrol is to leave it free రూ॥ 1.70 పైసలు కంట్రోలు ధర ప్రకారము 4,471 టన్నుల వంచదారను card holders కి సప్లై చేయవలసి వుంది. హోటల్సుకు, bulk consumers కి ఇవ్వడం లేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—Decontrol తరువాత మన కోటాను తగ్గించారు దానిని పెంచుతారా లేదా? Cardholders City లో వున్నారు. పల్లెటూళ్లలో ఎక్కడ వున్నారు?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—అధ్యక్షా, 12,800 టన్నుల నుంచి 4,771 టన్నులకు తగ్గించారు అంటే 8 వ వంతుకు తీసుకుని వచ్చారు. అంటే card holders కి మూడవ వంతు తగ్గుతుంది. 8 కిలోలు వచ్చే వారికి 2 కిలోలు వస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—40% decontrol, మిగిలిన 60% supply కావాలి కదా. అది ఏమి అవుతున్నది.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—నిరుటి సంవత్సరమునుంచి తగ్గించుకొంటూ, తగ్గించు కొంటూ ఇక్కడకు వచ్చారు ఎంతలో 40% అనే ప్రశ్నకూడ వుంది.

Mr. Speaker :—The next question by Mr. Pragada Kotaiah and the next one by Mr. R. Mahananda will be taken together. The Hon. Minister for Revenue will please answer both the questions together.

RICE IN CHIRALA

1112—

* 1642 Q.—SRI Pragada Kotajiah :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact, that rice in Chirala area is being sold at Rs. 1-25 to Rs. 1-50 per Kelogram ; and

(b) if so the steps taken by the Government to make rice available to the people in that area at authorised prices?

SRI V. B. Raju :— (a) No, Sir.

(b) Does not arise in view of the answer to clause (a).

అధ్యక్షా; ఇది చాలా పాత ప్రశ్నదాని వరువాత ఎంతో జరిగిపోయింది దగిన చర్య తీసుకోబడింది.

VARIATION IN PRICE OF RED RICE

1113—

* 2696 (W) Q.—SRI R. Mahananda (Darsi) :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there is a difference of nearly ten rupees in the rate of one quintal of Red Rice Supplied by the Food Corporation Godowns at Nellore and the local millers; if so, why;

(b) are there no representations from the dealers of Darsi, Podili, Kanigiri taluks of Nellore district to allot quotas of rice only from Private Millers, and ?

(c) if so, what is the action taken ?

SRI V. B. Raju :—(a) Yes, Sir.

The difference is due to the additional transport and incidental charges incurred by the Food Corporation of India which will be finally added to the issue price of rice.

(b): Yes, Sir There is a petition from the dealers of these places.

(b): Stocks of Red Kesari rice were allotted to the retailers from the local rice mills.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :—అధ్యక్షా, నెల్లూరులో మంచి బియ్యము దొరికేటట్లుగానే కిలో 1.25 పై సరికు అమ్ముతున్నారు. కంపు కొడుతున్న, ఎవ్వరూ ఉపయోగించని బియ్యమును వుడ్ షాపురేషన్ వారు 10 రూ. ల తేడాతో ఇప్పిస్తున్న సంగతి మంత్రిగారికి తెలుసా ?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—అధ్యక్షా, వారు ఏదో మాట ఉపయోగించారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఉపయోగించడము కాదు. అన్ని బస్తాలు ఆ మాదిరే వున్నవని మంత్రిగారికి చెబుతున్నాను. కానాలంటే పరీక్షించవచ్చు.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—Food Corporation వారు ఎక్కువ తీసుకొంటున్నారనే అభిప్రాయాన్ని సరిచేయదలిచాను. ఇప్పుడు ex-mill rate రూ. 71.18 పైసలున్నట్లయితే transport charges inclusive of F. O. R. charges దాని మీద 1 రూపాయి వేస్తారు Railway freight రూ. 2.25 పైసలు ; Handling godown charges 55 పైసలు; storage charges for 2 months 50 పైసలు. Transit and natural dryage and spillage loss at 2½%. అది రూ. 1.89 పైసలు. Administration charges, Food corporation తీసుకొనేది 1 రూ. మాత్రమే. Interest charges at 7½% 98 పైసలు Administration charges for the State Government రూ. 2.55 పైసలు. sales tax @ 1½% రూ. 1.02 పైసలు. ఈ రకముగా కలెక్టరుకు అధికారము ఇవ్వబడినది. అదే శిల్లాలో కనుక procure చేసి అక్కడే కనుక milling చేసినట్లయితే 10 రూ.ల వరకు ఇంకొక శిల్లాలో procure చేసి తీసుకునివస్తే 12 రూ.ల వరకు add చేయాలనేది. ఎక్కడైతే Food Corporation ధర ఎక్కువగా వుందని భావపడుతున్నారో అక్కడ mills దగ్గరనుంచి ఇవ్వడము జరుగుతున్నది. గాని మిల్లు దగ్గర నుంచి తీసుకొంటే quality పడిపోతోంది. ఆ quality పడిపోవడమువల్ల మిల్లు బియ్యము బాగా లేవని అంటున్నారు. Food Corporation దగ్గర quality control వుంది. One has to choose between good quality and bad quality క్రిందటి సంవత్సరము Food Corporation కాకుండా మిల్లు దగ్గర నుంచి ఇవ్వడము జరిగింది. ఇప్పుడయితే ఆ ఇబ్బంది లేదు. 60 రోజుల stock ఇచ్చిన తరువాత మిగిలినదానిని బజారులో మిల్లులవారిని ఇవ్వాలని అన్నాము. Food Corporation తీసుకొని బజారులోని దుకాణాలకు బియ్యము ఇవ్వడము ఇప్పుడు లేదు.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి (వరంగల్) :—మార్జినుమ్ కంట్రోల్ ప్రైస్ కాకుండా మూమెంట్ కంట్రోలు వల్ల చేసామని అంటున్నారు ప్రగడ కోటయ్య గారు మూమెంట్ కంట్రోల్ వల్ల చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయని చెప్పారు. 60 వర్కంటు పోగా మిల్లువారు తమకువున్న 40 వర్కంటును తైటకు పంపిస్తున్నారు. దానికి తగిన చర్య తీసుకోవడంలేదు. లోకల్ మార్కెట్ లో స్కెర్నిట్ రావడంవల్ల రూపాయి పావలాకు అమ్మే వరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఈ పరిస్థితిలో మూమెంట్ కంట్రోలును సరిచేయటానికి తీసుకొనే చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—ఏ జిల్లాకు ఆ జిల్లా, ఏ గ్రామానికి ఆ గ్రామం సీల్ చేస్తే కబ్జివేటర్ ఏమి అంటాడు? తనకు ప్రైస్ రావడంలేదని గోలపెడతాడు. ఎక్కడిక్కడ సీల్ చేసి తక్కువ ధరలకు తీసుకురమ్ము. అది కష్టంగానే వుంటుంది. శ్రీ మూమెంట్ బ్లాకులో ఎలా చేయబడింది. బియ్యం బ్లాకు నుండి తైటకు పోనివ్వడంలేదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఇప్పటి పరిస్థితిలో మానెడు అంటే రెండు తెజిల బియ్యం మూడు రూపాయలకు తక్కువ అమ్మడంలేదు. కలెక్టరుగారిని అడిగితే కోవరేటర్ సొసైటీ వున్నదేమో చూడండి. వర్మిట్ ఇప్పిస్తాం అంటారు. మిల్ చుట్టూ తిరిగినా వర్మిట్ తాలూకు బియ్యం ఎవరూ ఇవ్వరు. గైడ్ లైన్

వచ్చేసింగ్ ఆఫీసర్ దగ్గరకు వెడితే ఆయన దొరకడు. ఈ విధంగా తిరగడం తప్ప రెగ్యులర్ సప్లయలేదు. అది ఇండస్ట్రియల్ ఏరియా అయితే అక్కడ వ్యవసాయదారులు వుండరు. అంశా ఫ్యాక్టరీ లేబర్, హౌండ్ లూమ్ వీవర్స్, ఎగ్రికల్చరల్ లేబర్, హెచ్చుగా వుంటారు. అక్కడయినా చేసిన ఏర్పాట్లు ఏమైనా వున్నాయా అంటే అవీలేవు. అర్ధరాత్రివేళ మిల్స్ లారీలను ఎందుకు పంపిస్తారు? పగలు ఎందుకు పంపించరు?

శ్రీ వి. వి. రాజు:—చీరాల ప్రత్యేకంగా ఇండస్ట్రియల్ ఏరియా అయితే ప్రత్యేకంగా పరిశీలిస్తాను. ఇప్పుడు పర్మిట్స్ అవసరంలేదు. గుంటూరు, నెల్లూరు ఒకే జిల్లాకు. మిల్లు దగ్గర నుండి ఫ్రీగా తీసుకోవచ్చు. మిల్లువారు ప్రత్యేకంగా అమ్మవచ్చు. రాత్రి పూట నడిపించకుండా చేయడం జరిగిందనుకొంటాను.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉర్రకొండ):—ఈ రేట్స్ ఇంక్రిజ్ కావడానికి ఫండ మెంటల్ డిఫెక్ట్ అక్కడ వుందంటే ప్లాక్స్ ఒక నెల ఖర్చు కాకుండా వుంటే యాటోమాటిక్ గా ఒక రూపాయి ఎక్కువ చేస్తారు. మార్చిలో వచ్చింది అనుకోండి ఏప్రిల్ లో ఖర్చు కాకపోతే ఒక రూపాయి పెంచుతారు. మే నెల వస్తే ఇంకో రూపాయి పెంచుతారు, ఇలా నెలకో రూపాయి పెంచకుండా చూస్తే రేట్లు తగ్గుతాయి. అలా చూస్తారా?

శ్రీ వి. వి. రాజు:—దానిలో రహస్యంలేదు గోడౌన్ రెంటల్ ఛార్జెస్, ఇంటరెస్ట్ తప్ప ఇంకో విషయంలేదు. ఏ వ్యాపారి అయినా అలా చేయకతప్పదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ):—గత సంవత్సరం కూడా ధరలు మంత్రిగారు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. గత సంవత్సరం అక్కుల్లు 75 పైసలు అమ్మితే ఇప్పుడు తక్కువ రకంవి రూపాయిన్నర కిలో అమ్ముతున్నారు. మంత్రిగారి సమాధానం వింటే కడుపు తరుక్కుపోతున్నది. భగవంతుని ముఖం చూసి ధరలు తగ్గాయని మంత్రిగారు చెప్పగలరా?

Mr Speaker:—That is all for people who believe in the existence of God.

Sri C. V. K. Rao:—Does not the Government believe in the existence of God? They do not believe in the existence of man. That is my contention. Atleast believe in the existence of God. Out of heart burning, I am putting this question Sir. Please do not misunderstand me. What all answers were given, in fact are slip shod answers by the Minister.

Mr. Speaker:—There is no question of anybody mis-understanding his question. Every Member has correctly understood him and his questions also.

Sri C. V. K. Rao:—Is this the way, the Government is tackling the problems Sir? That is my question.

శ్రీ వి. వి. రాజు:—1965 వ సంవత్సరంలో 70 పైసలున్నది. 68 లో 78 పైసలుంది. ఇప్పుడు 87 పైసలు వున్న మాట వాస్తవ. ప్రొక్యూర్ మెంటు ధర పెంచబడింది. రైతుకు ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుంది. ఛాడీ ధర పెంచబడింది.

దానికి అనుగుణంగా రైస్ ధర పెరిగింది. మళ్ళీ మళ్ళీ మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం మార్గిమమ్ ప్రైస్ కంట్రోలు చేయడం లేదు. బ్లాక్ లోపల స్త్రీ మార్కెటుకు వదిలిపెట్టబడింది. Free Market will adjust itself. We must have some some patience.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:— జోన్ లో స్త్రీ మార్కెటుకు వదిలిపెట్టినందువల్ల ధరలు 500, 800 రూపాయలు పెరిగాయి. ఫుడ్ కార్పొరేషన్ వారు పెంచి తే కన్ సూమర్ కు తక్కువ ధరకు అందించటానికి ఏర్పాట్లు ఎక్కడ జరిగాయి? 10, 12 రూపాయల బేధం వుంది. ఫుడ్ కార్పొరేషన్ వద్ద, ప్రైవేటు వారికి ఇవ్వండి అంటే అది బాగాలేదంటారేమిటి?

Mr. Speaker:— It is a question of solving the unemployment problem. Number of people within that margin are living.

శ్రీ వి. వి. రాజు:— ఇప్పుడు blackmarket అనే మాటకు అవకాశం లేదు. Blackmarket is a relativemarket. ఇవాళ ప్రభుత్వం ఇంత ధర కన్నా మించి అమ్మకూడదు అన్నప్పుడు అలా మించి అమ్మితే బ్లాక్ మార్కెట్ అవుతుంది. as the representative of the Government, I am making a point of Law. Black marketing, actually, it is a legal term. ఇప్పుడు చెప్పింది ఫుడ్ కార్పొరేషన్ నుండి మేము దుకాణాలకు ఇవ్వడంలేదు. దై తెక్కుగా మిల్లు నుండి దుకాణాలకు ఇవ్వవచ్చు. మిల్లువారు వర్మిట్ లేకుండా దుకాణాలకు ఇవ్వవచ్చు. వర్మిట్ లేకుండా బ్లాకు లోపల తీసుకోవచ్చు. బ్లాకు నుండి బయటకు పోవడానికి వీలులేదు. బ్లాకులోపల స్త్రీ మార్కెటు వుంది. When there is free market, there is no black market at all.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు):— తెనాలి ఛౌన్ లో ఎన్. జి. వో.న్ ఎసోసియేషన్ పెట్టుకొంటే బియ్యం సరఫరా చేస్తామన్నారు. వర్మిట్లు ఇస్తామన్నారు. కాని వారికి సరఫరా చేయకుండా వర్మిట్ తీశారు. అందుకు కారణం ఏమిటి?

శ్రీ వి. వి. రాజు — స్వతంత్రపార్టీ వర్మిట్స్ వద్దంటుందని తీసేశాము; దై తెక్కుగా మిల్లు దగ్గర తెచ్చుకోమని చెప్పాము.

శ్రీ వై. వెంకటరావు:— మిల్లు దగ్గర ఇవ్వడం లేదు.

శ్రీ వి. వి. రాజు:— కంట్రోల్స్, వర్మిట్స్ వీటివల్ల కరెషన్ ఎక్కువవు తుంది. బ్లాక్ మార్కెట్ పెరుగుతుంది అని చెప్పటంవల్ల స్టేట్ ను రి బ్లాకులుచేసి ఆ రి బ్లాకులోపల స్త్రీడమ్ ఇజ్మాము బైటకు పోనివ్వకుండా.

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట):— కిలోకు ప్రొక్యూర్ మెంట్ ప్రైస్ ఎంత. ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఎంత వసూలు చేస్తున్నది? కన్ సూమర్ కోప రేటివ్ సొసైటీలు పెడతా మని అంటున్నారు. అవి ఉద్యోగులకు మాత్రమే పదిమంది అవుతాయా లేక అందరకూ ఉపయోగంలో వుంటాయా?

శ్రీ వి. వి. రాజు:— ప్యాజీ ప్రొక్యూర్ మెంట్ ప్రైస్ గవర్న మెంటు ఫిక్స్ చేసింది. సూపర్ ఫ్లైస్ ప్యాజీ 70 రూపాయలు క్లింటాక్. ఫైన్ రిఫ్

56 రూపాయలు క్లింటాల్, కోర్స్ 48 రూపాయలు. మిల్కు దగ్గర నుండి ఎంత తీసుకోవాలనేది క రెస్పాన్స్ లో వుంది. ఇన్సూరెన్స్ పర్ కిలో సూపర్ ఫైన్ రు. 1-25 పై. లు. పైన్ రు. 1-05 పై. లు. కోర్స్ 0-85 పై. లు. ఇవి ఇన్సూరెన్స్ పై నెస్, వర్ష మెంటు ఎక్కడా ఇన్సూరెన్స్ చేయడం లేదు.

ASSISTANT DIRECTORS OF PUBLIC HEALTH

1114 —

* 1506-(R) Q:—Sarvasri T. Purushothama Rao (Waradannapet)—M Veeraraghava Rao (Prathipadu) and Santosh Chakravarthy (Mulug):—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether it is a fact that some Assistant Directors of Public Health were warned by the Government on Anti-Corruption Bureau reports;

(b) whether it is a fact that some more serious charges of financial impropriety were still pending against the same officers; and

(c) if so, the names of such officers and the action taken on them?

The Minister for Health and Medical (Sri P. V. Narasimha Rao):—(a) Only one Assistant Director of Public Health was warned by the Government on the report of the Anti-Corruption Bureau.

(b) No, Sir.

(c) Does not arise.

శ్రీ. జి. చంద్రశేఖరరెడ్డి పిలేరు :—మంత్రులు ఒక్కరే అని చెప్పారు. ఇది ప్రతిరోజు ప్రతి హాస్పిటల్ లో జరుగుతున్న వ్యవహారం. యాంటి కరప్షన్ వారికి తెలిసినప్పటికీ వారు విచారణ చేయడానికి కనీసం ఒక సంవత్సరం పడుతుంది. అంతలోపల డైరెక్టర్ తమ విషయం సర్దుబాటు చేసుకోంటారు. అందువల్ల మెడికల్ డిపార్టుమెంటును చెక్ అప్ చేయడానికి యాంటి కరప్షన్ తరపునుండి స్పెషల్ ఆఫీసర్లును వేయడానికి అవకాశం ఉంటుందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అవినీతికి సంబంధించిన కేసులని వాటిలో గ్రావిటీని బట్టి సాధారణంగా యాంటి కరప్షన్ వారికి పంపించడం జరుగుతుంది. వారి దగ్గర నుండి ఏ నివేదిక వస్తే, ఏ సూచన వస్తే దాదాపు దానిని తూచా తప్పుకుండా పాటిస్తున్నాము. యాంటి కరప్షన్ నుండి ప్రత్యేక సిబ్బందిని ఈ డిపార్టుమెంటుకు కేటాయించడం, ప్రత్యేకించడం అనేది ఆలోచనలో లేదు. వారు తీసుకొనే నార్మల్ పిరియడ్ ప్రత్యేక మైన సిబ్బంది కాని సామాన్యమైన సిబ్బంది కాని వారు ఎంకవైయరి చేయడానికి ఒక సాధారణ సమయం వుంటుంది. ఆ సమయంతోగ్గించడానికి వీలువుతుందని నేను అనుకోను. ప్రిమినిస్ట్రెన్స్ పూర్తి చేయవలసివుంటుంది. It will take its own course.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—లేడి డాక్టర్లు వుండి, వారి భర్తలు యాంటి కరప్షన్ లో వుంటే ఏమి జరుగుతుంది?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—యాంటి కరప్షన్ డిపార్టుమెంటులో భర్త వుండవచ్చు, బంధువులు వుండవచ్చు. What happens there will happen here.

వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారు కరప్ట్ చేసి పై ఆఫీసరు కరప్ట్ కాకపోతే వారిని పట్టుకొని జైళ్లకు పంపుతున్నారు. దానికి రెమిడి వున్నదా?

Sri P. V. Narsimha Rao :—When it is known that the officer of the Anti Corruption Bureau in charge of particular case happens to be a near relation of the persons against whom he is conducting an enquiry, rudimentally, the Government will see that the officer is changed and the case entrusted to some other officer. That is being done and I believe it is invariably done.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—కాకినాడలో ఏమి జరిగిందో చెప్పగలరా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—కాకినాడలో ఏమి జరిగింది.

Mr Speaker :—Please put a separate question.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—లోగడ 50 రూపాయల విలువ చేసే ప్రిస్టేజి కుక్కర్ ను ఒకరు ప్రెషర్ స్టైల్ లైజర్స్ అనే పేరు పెట్టి 500 రూపాయలకు కొన్నాడు, యాంటి కరప్షన్ వారు కొంత విచారణ జరిపిన తరువాత అతనిని ప్రమోట్ చేశారని వింటున్నాము. అది నిజమా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఎంతమంది అసిస్టెంటు డైరెక్టర్స్ పై విచారణ జరిగిందని ప్రశ్న వేస్తే ఒకరి మీద అని చెప్పాను. పలానా కేస్ గురించి ఇన్వెస్టిగేషన్ కావాలంటే వేరే ప్రశ్న వేస్తే సమాధానం తెప్పిస్తాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—ఒకరి గురించి భోగట్లా వుండన్నారు. వారి మీద వచ్చిన నేరాలు ఏమిటి? ఆయన పేరు ఏమిటి? ప్రమోషన్ లిస్ట్ లో వుండి విచారణ తీసుకొన్న తరువాత లిస్ట్ నుండి తొలగించారన్నారు. అది నిజమా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—లేదండి. చర్య తీసుకోవడం 1966 లోనే అయింది. ప్రమోషన్ ను వచ్చింది ఇటీవల. 3.4 మాసాల క్రిందట పై వర్యూ ఆఫ్ హిజ్ సీనియారిటీ వచ్చింది. ఆయనకు వార్నింగ్ మాత్రమే ఇచ్చారు. యాంటి కరప్షన్ వారు దీనిలో ఏమి లేదు, మేము విచారణ చేయవలసిన వని లేదు డిపార్టుమెంటుగా చూసుకోండి అనడం వలన దానిగురించి విచారణ చేయవలసిందని డైరెక్టర్ ఆఫ్ పబ్లిక్ పాలిటోగారిని ఆదేశించడం జరిగింది. ఆయన డిపార్టుమెంటుగా విచారణ చేసి ఏమీలేదు, ఆర్డర్స్ ప్లేస్ ఛేయడంలో ఫార్మాలిటీస్ పూర్తి చేయలేదు అని ఆయన నజెస్ట్ చేశాడు.

దానిపై అప్పుడున్న మంత్రిగారు ఆర్డర్స్ పై వారికి వార్నింగ్ ఇవ్వడం జరిగింది అయిన పేరు డాక్టర్ సోమయ్య.

శ్రీ పి. గున్నయ్య(పాతపట్నం) :—డాక్టర్లు ప్రవేటు ప్రాక్టీసు పెట్టుకొని 25 రూపాయలీస్తే నేలమీద పడుకోబెడుతున్నారు. 50 రూపాయలీస్తే మీద పడుకోబెడుతున్నారు. కనుక వారు ప్రవేటు ప్రాక్టీసు పెట్టుకోకుండా వారి ఊతాలు ఎక్కువ చేసి అయినా రోగులను కాగు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా? జవాబు లేదు.

UPGRADING OF TALUK HEADQUARTERS HOSPITAL

1115

* 1430 Q.—SRI G. SIVAIAH :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether there is any Government order to upgrade all Hospitals in Taluk Headquarters in the State ; and

(b) whether the Government has proposed to convert Government Dispensary at Puttur town into a Hospital by providing beds for sick persons and other equipment needed ?

SRI P. V. NARASIMHA RAO :—(a) No, Sir.

(b) No, Sir.

SRI G. SIVAIAH :—Sir, you know that Puttur is a border town to Madras and there is about 70,000 population within 5 miles of Puttur Town. In view of this will the Government consider not allowing this population to go elsewhere to Madras or other places for Medical Aid?

SRI P. V. NARASIMHA RAO :—There is a very elaborate programme in the Fourth Five Year Plan for upgrading the Taluk Hospitals all over the State. But the Fourth Plan is not yet started. Let us hope that by next year, things will be better and our financial position will be more sound than what it is now and then we can think about it.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—పోయిన డిజెటల్లో ప్రతి తాలూకాకు 80 బెడ్స్ హాస్పిటల్ వుండాలని దానికి వక్కాట్ చేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. మరి ఇప్పుడు వెనక్కుపోతున్నారు. అర్థిక ఇబ్బందుల దృష్ట్యా అని కాకుండా ఎలాగైనా పెట్టటానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అ పథకాలు తయారుగా వున్నాయి. నాల్గవ ప్రణాళికలో తాలూకాలో ఎన్ని పడకలు వున్నాయి. ఎన్ని పెంచుతున్నాము అనేవి తయారుగా వున్నాయి. Every thing is ready.

REPLACEMENT OF 'B' CLASS RURAL MEDICAL PRACTITIONERS

1116—

* 956 Q.—SARVASRI R. MAHANANDA, R. SATYANARAYANA RAO and A. MADHAVA RAO :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the recent order of the Special Officer, Indian Medicine Department to replace at once all the Rural Medical Practitioners of 'B' Class in the Subsidised Ayurvedic Dispensaries in the State with 'A' Class Practitioners; and

(b) if so, the districtwise number of persons that would be ousted?

Sri P. V. Narasimha Rao :—(a) Yes, Sir.

(b) Adilabad District	..	1
Anantapur District	..	13
Guntur District	..	16
Nalgonda District	..	1
East Godavari District	..	1
Srikakulam District	..	2
Visakhapatnam District	..	1
Kurnool	...	5
Nellore	..	3
Chittoor	..	1
Total		44

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— అధ్యక్షా, లోగడ 'A' Class వారు దొరకని చోట 'B' Class వాళ్ళని చేసుకోవాలని ఉత్తర్వులు ఉన్నాయి. ఇవి ఎందుకు sudden గా Special Officer కు ఇవ్వదలసివచ్చింది. మీరు మా నెల్లూరు జిల్లాలో శి.అన్నాకు గాని 70, 80 మంది onst అయినారు. మరల Reemploy చేసుకోలేదు. వుత్తరువులు ఇచ్చి నప్పటికీ తీసుకోలేదు ఇవ్వంవచ్చినట్లు చేసుకొంటున్నారు. అందుచే ప్రభుత్వం విచారించి ఏది అయినా చర్య తీసుకొంటున్నదా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అధ్యక్షా, అసలు ఈ ఉత్తర్వులు ఎందుకు ఇవ్వటం జరిగిందంటే, 'A' Class practitioners లేని చోట 'B' Class వారిని తీసుకోమని మొదట ఉత్తర్వులు ఉన్నాయి. కాని ఈనాడు 'A' Class వాళ్ళు వనకు లభ్యం అవుతూ ఉండగా, కూడా, 'B' Class వాళ్ళనే continue చేయవలసిందని, Special Officer ని ఎప్పటి కప్పుడు ప్రతి సంవత్సరం ఆడగటం జరుగుతోంది. 'A' Class వాళ్ళ దగ్గరనుంచి ఒక తగాదా వచ్చింది. మేము ఉన్నాం కదా మీ order ప్రకారంగా, G. O ప్రకారంగా మేము eligible, మమ్మల్ని తీసుకోకుండా, 'B' Class వారిని అట్లాగే బాడిగిస్తూ పోతే ఇది న్యాయం కాదని చెప్పటం మూలంగా ఎక్కడెక్కడైతే 'A' Class వాళ్ళ రావడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారో అక్కడ మీరు తీసుకోవచ్చు అన్నాము. కాని ఇప్పుడే నాదగ్గరకు ఒక representation వచ్చింది. March, April 1967 లో వచ్చినటువంటి ఆ ఉత్తర్వుతో ఒక విషయం clarify చేయలేదు. ఎక్కడైతే ఈ 'B' class వాళ్ళ వనిచేస్తున్నారో, వారిని ఏ అవధికోసం అయితే appoint చేశారో, ఆ అవధి పూర్తి కాకపూర్వమే తొలగించవద్దు— తర్వాత తొలగించవలసిన అవసరం అయితే— తొలగించవలసిందని clarification ఇవ్వకపోవటం మూలంగా, చాలా తొందరగా కొంతమందిని తొలగించటం జరిగింది. ఆ తర్వాత ఈ విషయం ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. మేము దానికి కావలసిన ఉత్తర్వులు ఇచ్చాం. ఇది

చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి. ఎవరైతే ఈ విధంగా తొలగించబడ్డారో, వారిని మరల తీసుకోవలసిందని చెప్పాం. తర్వాతగా ఈ నాడు 44 మంది తీసివేయబడితే, 38 మంది తిరిగి చేర్చుకోబడ్డారు. తక్కిన వాళ్ళని ఎందుకు తీసుకోలేదంటే, వాళ్ళ place లోకి 'A' class వాళ్ళు వచ్చారు. ఉత్తర్వులు పోక పూర్వమే 'B' class వాళ్ళని తీసివేయటం జరిగింది. వారిస్థానాన్ని ఎవరైతే అర్హత కలిగి ఉన్నారో, వారిని వేయటంకూడా జరిగింది. తక్కిన వాళ్ళని తీసుకోవడానికి వీలులేకపోయింది. ఇది పరిస్థితి. నెల్లూరులో 70-80 మంది ఉన్నారు. కాని మీ భోగట్ట ప్రకారం ముగ్గురు మాత్రమే పోయినారు. మహానందగారు ఈ 70, 80 మంది list గాని, లేక ఈ ముగ్గురుకంటే ఎక్కువగా తీసివేసిన వారి list గాని ఇస్తే తప్పకుండా తెలుసుకొంటాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— పోయిన కాసేప సభలో నేనే మంత్రిగారికి ప్రశ్న వేశాను. నెల్లూరులో 'B' class కి సంబంధించిన వాళ్ళు సుమారు 70, 80 మంది ఉన్నారు. 15 సంవత్సరాలనుంచి Service చేస్తున్నారు. ఇటువంటి సందర్భంలో 'A' class వాళ్ళు వచ్చినాకూడా— 15 సంవత్సరాల Service వాళ్ళని అట్లాగే continue చేయడానికి ఏదీ అయినా పథకం ఆలోచించారా? ఏమి అయినా Rules frame చేస్తున్నారా? At least see that the conditions of those persons who are working since 15 years—

Sri P. V. Narasimha Rao :— That is what we are doing. The orders of the Government staying the further ousting and also asking for reappointment of those who were already ousted were meant specially for the same purpose and the matter is being examined. I may also inform the House that in the new legislation that has already been introduced in the Assembly, there is no distinction hereafter between A and B classes and this problem will get automatically solved.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :— 'A' class కి 'B' class కి మధ్య difference ఏమిటి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఈ నాడు ఉన్నటువంటి భేదం ఏమిటంటే, A class వాళ్ళకు ఒక College లో, ఒక సంవత్సరం Training ఇవ్వటం జరుగుతోంది. A class are institutionally trained whereas B class are not institutionally trained; they sit at home, study and appear for the examination. That is the main difference.

TAPPERS CO-OPERATIVE SOCIETIES

1117—

* 1535 Q.—Sri K. Muaiswamy (Satyavedu) :—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

the number and names of villages where Toddy Tappers Co-operative Societies are proposed to be constituted in the year 1967-68 in Chittoor and Nellore Districts?

The Minister for Excise and Prohibition (Sri V. Satyanarayana Rao):—There is no such proposal before Government.

శ్రీ కె. మునుస్వామి:—అధ్యక్షా! నెల్లూరుజిల్లా శ్రీహరికోట ప్రాంతంలో ఈ కల్లుగిరి కార్మికులు చాలామంది సిరుద్యోగులై చాలా అవస్థలుపడుతున్నారు. మద్రాసు border లో సూళూరుపేటలో ఇటువంటివాళ్లు చాలామంది ఉన్నారు. వాళ్లకి జీవనభృతి కల్పించడానికి ఇలాంటి సంఘాలు నెలకొల్పడానికి ఆలోచన చేస్తారా?

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :— ఇంతవరకూ ప్రభుత్వం ఏమీ నిర్ణయం చేయలేదు. ఈ సంవత్సరం ఏది అయినా ఆలోచన చేయాలని ఉంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— తెలంగాణాలో ఇటువంటి Co-operative Societies ఉన్నాయిగదా! ఆంధ్రలోకూడా వాటిని introduce చేయడానికి ఆటంకం ఏమిటి?

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :— క్రిందటి శాసనసభలోనే చెప్పానండి. ఈ సంవత్సరం తప్పకుండా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుంది.

శ్రీ బి. రత్న సభాపతి :— ఈ సంవత్సరంనుంచి, సీరా అంగళ్లన్నీ co-operative Societies కి ఇవ్వాలని నిర్ణయించేశారు గదా? గనుక ఎక్కడెక్కడయితే ఆంధ్రలోకూడా కల్లుగిరిమీద ఆధారపడినవాళ్లు ఉన్నారో, వారందరికీ ఒక Society ఏర్పాటుచేసి, వారిని అభివృద్ధిచేయడానికి, ప్రత్యేకమైన ఏర్పాట్లు ఏమీ అయినా తీసుకొంటున్నారా?

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :— ఇంతవరకు నిర్ణయం చేయలేదండి. ఆలోచిస్తాం అని చెప్పాము.

MISAPPROPRIATION OF LAND REVENUE

1118—

* 1999 Q.—Sri Thangi Satyanarayana (Srikakulam):—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Village Munsiff of Wadada Village in Srikakulam District and Taluk, was suspended from service on the ground of misappropriation of land revenue;

(b) if so, what is the amount that was misappropriated by the said village munsiff, and

(c) what was the action taken by the Government in this regard?

Sri V. B. Raju :—(a) Yes, Sir.

(b) Rs. 9,934-15 ps. under land revenue. Rs. 5,480-60 ps. under loans.

(c) The Village Munsiff was placed under suspension, pending enquiry.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఈ విధంగా డబ్బు తిన్నటువంటి అధికారులను శ్రేయం suspend చేసి ఊరుకొంటున్నారు. అసలు వాళ్ళని prosecute చేసి, ఆ

డబ్బు ఎవరినుంచి అయితే వసూలుచేశారో, వాళ్ళకిగాని ఇటు గవర్న మెంటుకీగాని వచ్చేట్లు చేస్తారా? ఇటువంటివి కొన్ని మీ దృష్టికి తీసుకురావటం జరిగింది. వారి పైన ఏమైనా prosecution జరుపుతారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— అధ్యక్షా! ఈ ప్రత్యేక మైనటువంటి విషయంలో suspend చేయగానే, High Court కి పోయినారు. High Court నుంచి Stay order తీసుకువచ్చారు. Stay order రాకముందే, అక్కడి అధికారులు దానిని అమలు పర్చారు. Court వారు records అన్నీ పంపమన్నారు. ఆ records అన్నీ Court కి వెళ్ళాయి. ఇప్పుడు Counter affidavit file అయింది. Case ఇంకా pending గా ఉందని గవర్న మెంటు స్టీడరుగారు అన్నారు.

Mr. Speaker :— What is the nature of the Stay order?

Sri V. B. Raju :— Suspension stayed.

Mr. Speaker :— The Criminal proceedings could have been launched against him and investigation would have taken place. I don't think the High Court would have stayed any action against criminal proceedings.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— అదే మనవిచేస్తున్నాను. Records అన్నీ కూడా High Court కి పోయినాయి. Suspension అమలు జరిగింది. He was discharged also. Criminal proceedings తీసుకొనాలి. కాని Records అన్నీ High Court దగ్గర ఉన్నాయి. అవి రాగానే తీసుకొంటాము.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— విచారణ పూర్తి చేయడానికి ఏమి అయినా Time limit ఉందా? Misappropriation అర్జీలు విచారణ చేయడానికి time limit ఉందా? లేక సంవత్సరాల తరబడి విచారణ చేయవచ్చా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ఎంత తొందరగా జరిగితే అంత తొందరగా జరపాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— అంటే రి నెలలు. సంవత్సరం, 2 సంవత్సరాలు వట్టి విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చినా ఏమీ జరగలేదు. అందువల్ల ఎంత తొందర అనే దానికి అర్థం చెప్పగలరా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— న్యాయం జరగాలని చెప్పి appeal పై, appeal ఇట్లా ఎన్ని stages ఉన్నాయి? ఇవన్నీ చాటిన తర్వాత కోర్టులు ఉన్నాయి. ఈ రకంగా చాలా అటంకాలు కలగటంవల్ల తొందరగా disposal కావటం లేదు. అంతకంటే ఏమీలేదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా! suspension పైన stay order కి పోయినారు. అది వేరేభాగం రెండవభాగం అతనిపై criminal prosecution పై proceedings రావటం, దానికి దీనికి అర్థం కావటంలేదు. మూడవది అతనికి అసలు solvency ఉందా? డబ్బు రాబట్టడానికి అయినా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారా? రాష్ట్రం మొత్తంగా ఇటువంటి కేసులు చాలా ఉన్నాయని వింటున్నాం.

అందువల్ల ఒక శీసు తప్పించుకొంటే, అన్నింటికీ కూడా అట్లాగే జరుగుతుంది. అది State Exchequer కి చెబ్బ కాబట్టి—prosecution చేయడానికి ఎందుకు జంకుతున్నారు.

Mr. Speaker :—He has already given his explanation. When I put him a question, he said, since the records were sent for by the High Court they were not available and no further action could be taken.

Mr. P. Subbaiah :—Launching prosecution is a totally different affair; they can as well take. They can launch prosecution proceedings.

Mr. Speaker :—Can that be done in the absence of records ?

Sri P. Subbiah :—When were the records sent ?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—అధ్యక్షా ! వెంటనే action తీసుకొని suspend చేశారు. Suspend చేయగానే court కుపోయినారు కోర్టు stay order ఇచ్చింది Stay orders రాక పూర్వమే suspend చేసి, relieve చేశారు. Stay order అట్లాగే ఉంది. ఈ లోగా, ఆ case కొరకు, Government Pleader Records అన్నీ పంపమన్నారు. ఆ records అన్నీ counter affidavit దాఖలు కోసం పంపించాం గనుక further enquiry కి వీలులేకుండా పోయింది. ఇప్పుడు ఆ stay order ఏ స్వరూపంలో ఉన్నప్పటికీ, అది infruactuours అయినప్పటికీ, ఆ records అన్నీ కూడా అక్కడ ఉన్నప్పుడు, ఏమీ అయినా కర్మకాండ జరిపి నట్లయితే, ఇబ్బంది జరుగుతుంది, అందుచేత, ఆ records తొందరగా తెప్పించి—అవన్నీ రావటంతోనే తెలియజేస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—High Court లో affidavit యివ్వడానికి Government Pleader అడిగితే, కాగితాలు పంపించినాము అన్నారు. High Court అడిగినట్లు చెప్పడంలేదు. Affidavit కోసం record పంపించినారు అంటే.....

శ్రీ వి. వి. రాజు :—Government Pleader దగ్గరకే పంపించినాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అసలు యిందాకనుంచి High Court లో ఉన్నదనే మనము అనుకొంటున్నాము.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—High Court లో కేసు ఉన్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Case ఉన్నది గాని, record affidavit కోసం Government Pleader దగ్గర ఉన్నది. అందువల్ల delay చేశారు.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—Government Pleader ను నీవు ఎందుకు ఆలస్యం చేశావు అని అడగడానికికూడా enquiry పెట్టడము కష్టమే. అదిగాక legal Court లో కొంత time తీసుకొంటుంది. అదిగాక 'ఆయనను' ఉద్యోగంనుండి బయటనే ఉంచితిరి. మరి criminal prosecution పోవడానికికూడా వీలులేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, అది తమరు కాస్త చూడండి. ఎందుకంటే, ఇందావనుంచి Court తో ఉన్నదని అనుకోవచ్చు. ఆయనదగ్గర ఉన్నది. దానిమీద prosecution పెట్టడానికి ఏమీ action తీసుకోదానికికూడా వీలు లేకుండా ఉన్నది.

Mr. Speaker:— The hon. Member does not know the full facts of the case. ప వరిస్థితులలో Government Pleader ఈ records కావాలని కోరాలో, High Court వారు ఏమైనా instructions ఇచ్చారో ఆ విషయాలు మనకు తెలియదు. Can the hon. Minister say what exactly is the latest position?

Sri V. B. Raju :— All the records were sent to the High Court in connection with the writ petition. So, Sir, when I saw in the file that the records are with the Government Pleader, we asked him at what stage the matter is and how much time it will take. He says counter-affidavit has been filed. The matter is still pending; i. e., what actually the Government Pleader has told us. I will see that the matter is expedited.

Sri A. Madhava Rao :— Is it the contention of the Minister that nothing can be proceeded with?

Mr. Speaker :— What does he want the Government to do? They have asked the Government Pleader the stage at which the matter is pending and when it is likely to be disposed of. The Government Pleader has not replied. It is still pending. That is all he said. Then, what does he want them to do? The Minister has given an assurance that they will take expeditious action.

ESTABLISHMENT OF SUB-TALUK AT PILER

1119—

*1912 Q.— Sri G. V. Chandrasekhara Reddy :— Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether there is any proposal before the Government to establish a sub-taluk at Piler in Vayalpad Taluk, Chittoor District; and

(b) whether it is a fact that the Collector, Chittoor has recommended time and again from the point of view of administrative convenience to establish a sub-taluk office in Piler?

Sri V. B. Raju :— (a) No, Sir,

(b) The Tahsildar made a recommendation to the Collector. The Collector is examining it and the Government has not received any recommendation as yet.

Sri G. Siviah :— Chittoor District is a peculiar district which has been formed with the portions of North Arcot, Chingelput, Cuddapah and other Districts. Therefore, those taluks are unwieldy and difficult for administration. In view of these factors, will the Government take urgent steps to form a sub-taluk both at Peeleru and Puthur?

Sri V. B. Raju :- There may be valid reasons for re-organising it. But this is not the opportune time because of financial difficulties.

GAIRAN AND PORAMBOKE LANDS

1120-

* 1729 Q.- Sri M. Baga Reddy (Zaheerabad) :- Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Harijans and other landless people of Godgarpally village, Zahirabad taluk, Medak district are cultivating the gairan and poramboke lands since last ten years by paying Sivaijamabandi;

(b) whether it is also a fact these landless people have submitted applications several times since last 10 years, and

(c) the reasons for not completing the assignment work ?

Sri V. B. Raju :- (a) and (b) : Yes, Sir.

(c) The lands encroach upon by the Harijans and landless poor persons are not available for assignment as they have been included in the reserved forest.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ఇప్పుడు ఈ గైరాన్ పోరంబోకులు assignment చేస్తున్నారు. అయితే ఎవరికి చేస్తున్నారు, ఏమిటి అనేది తెలియడంలేదు ఎవరికికూడా. ఈ assignment చేసిన భూములు ఎవరికి అయితే యిచ్చారో ఆ list అయినా కనీసము ప్రకటన చేస్తే అటువంటి అనుమానాలు రాకుండా పోతాయి. కాబట్టి ఆ list ప్రకటిస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—అది ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే తప్పకుండా చెయిస్తాను.

శ్రీ వి. సి. శేకవరావు :—హరిజనులు 10 సంవత్సరములుగా ఈ భూమిని సాగు చెసుకొంటున్నారు. ఈ 10 సంవత్సరాలుగా ఏలాటి objections లేవు. అటువంటప్పుడు ఈ భూమిని వారికి assign చేయడములో ఆటంకరములు ఏమిటి ?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—అది Reserve Forest లో include చేయబడింది. కనుక Forest Department వారు ఇది మాకు వద్దు, మాకు అక్కరలేదు అని చెప్పి తేకవ్వు. దానిలోనుంచి Revenue Department వాళ్లు assign చేయడానికి వీలులేదు. అంతవరకు సహాయ జమాబందీ పద్ధతిపైనే జరపడమే.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఇప్పుడు అది Reserve Forest అయినప్పటికీ కూడా అక్కడ మొక్క మొడు లేనందువల్లనే అక్కడ వారు 10 సంవత్సరాల నుంచి సేద్యము సాగిస్తున్నారు. అలాంటప్పుడు, District Collector దానిని disforest చేసేదానికి సిఫార్సు చేసి వారిని assign చేయవచ్చుకదా !

శ్రీ వి. వి. రాజు :— Forest Department వారు ఏమంటున్నారంటే minimum percentage of forest ఎంతైతే ఉండవలెనో అంతగూడా లేదు. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న భూమి అంతా వాగవిక్రీతికే వెళ్లుతున్నది ; ఇట్లు చేసు

కూడా లేదు, అందుకని మేము తయారుగా లేము అని చాలాచోట్ల అంటున్నారు. మరి ఈ విషయంలో అడిగారో లేదో Forest Department కు తెలియదు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—వది సంవత్సరాలనుంచి హరిజనులు ఆ forest area లో వాళ్ళు దానికి కట్టా పెట్టుకొనినప్పుడు గత 10 సంవత్సరాలనుంచి ఈ Forest Department వారికి ఏమీ objection లేదా? అటువంటప్పుడు వాళ్ళకు assignment ఇవ్వడానికి ఏమీ objection ఉన్నదండి? Forest భూమి అయినట్లయితే, 10 సంవత్సరాలవరకుకూడా వారిని ఎందుకు తొలగించలేదు?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—Forest వారు భూమిని మొదట reserve లోనికి తీసుకొంటారు. వెంటనే చెట్లు పెంచరు. ముందుకు చెట్లు పెంచడానికోసము భూములన్నీ మొదట తీసుకొని ఉండుతారు. ఆ భూములలో చెట్లు పెంచనంత వరకు, ఈవిధంగానే వాటిలో సీవాయి జమాబందీక్రింద వ్యవసాయము సాగుతూ ఉంటుంది. Forest Department వారు ఎప్పుడైతే వాటిలో చెట్లు పెంచాలని అనుకుంటారో అప్పుడు వారు బేదఖలు అవుతారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—వాళ్ళు 10 సంవత్సరాలుగా తహశీలుకు పైసలు కడుతూ, సేద్యం చేసుకొంటుంటే, వారిని ఇప్పుడు, 10 సంవత్సరాల తరువాత బేదఖలు చేస్తే, వారిగతి ఏమవుతుంది?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—బేదఖలు ఆయ్యేవరకు వాళ్ళు దానిలో దున్నుకోవచ్చు.

శ్రీ జె. ప్రభాకరరావు (కాపట్ల) :—గవర్నమెంటు వాళ్ళ వాళ్ళ percentage ప్రకారం భూములు కావాటంటారు. కొన్ని బేల ఎకరాల భూములు అట్లే ఉన్నట్లు వాటిలో చెట్లు మొలవవు, ఏమీ మొలవవు. వాళ్ళు test చేసి మానుకొన్నారు. అలాంటివైతా వాళ్ళు disforest చేసి Revenue department కు ఇస్తే వాగు చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందీకదా. Forest Department మీద ఒకదానిమీదే వదలివెడితే, వాళ్ళు వాటిని వదులుకోరు.

శ్రీ వి. వి. రాజు :— ఈ వేళ ఆ భూములలో గరిక ముక్క కూడా లేక పోవచ్చు. అది తెలిసినా వారు తీసుకొన్నారు. ఎందుకంటే, ముందుకు అక్కడ చెట్లు పెంచాలనే ఉద్దేశంతో తీసుకొన్నారు. ఈ వేళ తీసుకొని, లేవు చెట్లు పెంచడం ఉండదు. వాళ్ళ ముందు భూములను forest లో కలుపుకొని తరువాత afforestation చేస్తారు.

శ్రీ జె. ప్రభాకరరావు :— పిళ్ళ test చేసి బ్రతకకపోతే మానుకొన్నది అని.

(No answer)

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అసలు ప్రశ్నలో చెండు ఉన్నాయి. గైరాన్ పోరంట్లోకు అని అంటే "Yes" అన్నారు ఎన్ని సంవత్సరాలనుంచి చేసుకొంటున్నారు? వరిసంవత్సరాలనుంచి చేసుకొంటున్నారా అంటే "Yes" అన్నారు. మరి అది అమాంతంగా గైరాను పోరంట్లోకుగా ఉన్నది forest land గా ఎప్పుడు మారిందో చెప్పడంలేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— తమ ప్రశ్నకు answer ను కలిపితే బాగుంటుంది. Whether it is a fact that the Harijans and other landless people of Godgarpally village, Zahirabad Taluk, Medak District, are cultivating the gairan and poramboke lands since last ten years by paying Sivajamabandi? I said, Yes, Sir, i. e., they are cultivating. But gairan and poramboke is included in the reserve forest.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—గైరాను పొరంబోకా అంటే "Yes" అని అన్నప్పుడు. How can it become a forest land?

Sri V. B. Raju:— They have been termed, but it must have been taken. I do not have the date when it is taken, but it is forest land.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— గైరాను పొరంబోకు land, forest గా మారాలంటే, Forest వారు notify చేయాలి, notify చేసి తీసుకోవాలి. Forest land గనుక అయినట్లయితే, వాళ్లు 10 సంవత్సరాల నుంచి చేసుకొంటున్నప్పుడు వాళ్లమీద చరీజ్ ఉండాలి కదా, అంతెకాకుండా మంత్రిగారు తమ సమాధానంలో అవి గైరాను పొరంబోకులా అంటే "Yes" అన్నాడ. కాబట్టి అది forest land కాదు. Forest వాళ్లు notify చేసి తీసుకోలేదు. కనుక అది గైరాను పొరంబోకే. అందువలన మంత్రిగారు మళ్లీ అలోచించి దానిని సాగుచేసుకోడానికి అనుమతి ఇస్తారా?

Sri V. B. Raju:— It is Collector's report.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అది గైరాను land అవునా కాదా, గైరాను land అయితే, it is already reserved for Harijans.

Sri V. B. Raju:— It is a fact that the Harijans and other landless people of Godgarpally village, Zahirabad taluk, have been cultivating Government land unauthorisedly in survey Nos. 39 gairan, 33 poramboke, 43 poramboke for the last 10 years by paying Sivajamabandi. These lands could not be assigned as they are included in the forest area.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— గైరాన్ పొరంబోకు అన్నప్పుడు ...

Sri V. B. Raju :—That is there Gairan and Poramboke lands which belong to the Revenue Department must be taken to the forest area. (Several members rose)...

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy) :— Now that the Harijans have been cultivating for the last 10 years, the Revenue Minister may find out again from the Collector and the Forest Department also whether it can be assigned or whether there are any insuperable difficulties and take a very sympathetic view.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— ఫారెస్ట్ వెస్టుగా ఉన్నచోట్ల ఆ భూమి పేదలకు ఇస్తామని ఇదివరకే ఒక మూతన చేశారు. ఆ విధంగా చేస్తారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— అది ఫారెస్ట్ మినిస్టర్ గారిని అడగవలసిన ప్రశ్న. Mr. Speaker :— Whetever it may be, I would request the mem-

bers to preserve some order in the matter of putting questions. If all of them get up at one time and put questions, the Minister will not be able to understand any question put by any member and he will not be in a position to answer. Let us follow some order in the House. I would call one after the other. The only thing is, I am very much handicapped for want of time, otherwise I will have allowed any number of questions.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి (అనంతపూర్) :—భూములు పంచుతున్నాము జనానికి పంచుతున్నాము; ఫారెస్టు డిపార్ట్ మెంట్ కు పంచుతున్నాము అని చెబితే సరిపోతుంది కదా.

Mr. Speaker :—Now, the Chief Minister has asked the Revenue Minister to look up the files, take a sympathetic view of the matter and dispose of the matter.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—గైరాన్ లాండ్ అంటే రెవెన్యూ డిపార్ట్ మెంట్ లోది ఇప్పుడు ఫారెస్టు డిపార్ట్ మెంట్ ఎక్కడ పొలం ఉన్నా మాత్రం అంటున్నారు. గైరాన్ లాండ్ గురించి మేము అడుగుతున్నది.

Sri V. B. Raju :—He is repeating the question without taking note of my answer. It must have been gairan and poramboke in the revenue records and the Forest Department might have taken it.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—When?

Sri V. B. Raju :—There are various stages for the Forest Department. It is notified forest; they will notify. After notifying, they will look to the objections and all these things and then it will be included in the reserve later on.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—It is not taken.

Sri V. B. Raju :—It is not necessary that immediately they take, they grow trees there. There is a long process. Now, anyhow, as the Chief Minister has desired, let the matter be examined and the Collector addressed whether this land could be excised from the Forest Department. The Collector has reported it is a forest land. Whatever the nomenclature may be, it is not with the Revenue Department. I will have to rely upon the Collector when he says it belongs to the Forest Department. Further information I will secure from the Collector.

Mr. Speaker :—Answers for the other questions will be laid on the Table of the House, except questions Nos. 1127, 1128, 1131 and 1133. Only members who have sent questions will have the opportunity of putting supplementaries.

Questions Nos. 1121 to 1126, 1129, 1130, 1132, 1134 and 1135 together with their answers are included under 'Written Answers to Questions'

KADAKALLA VILLAGE

1127—

*1485-(I) Q.—Sarvasri M. Venkataraminaidu (Parvathipuram) and Ch. Satyanarayana (Metpalli):—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether the Government have taken over Kadakalla village, Palakonda taluk, Srikakulam district ;

(b) if not, the reasons thereof; and

(c) whether the Government can suggest any means of settlement to the ryots and the Mokhasadars?

Sri V. B. Raju :—(a) The answer is in the negative.

(b) The village was held to be not an estate by the High Court in its A. S. No. 668/54 dt. 12-2-1959.

(c) Ryotwari pattas will be issued to the tenants and the Inamdars under the provisions of the Andhra Pradesh (Andhra Area) Inams (Abolition and Conversion into Ryotwari) Act, 1956 after the village is surveyed.

(ఎ) అది కాదు.

(బి) ఇది ఎస్టేట్ విలేజ్ కాదని చెప్పి హైకోర్టు వారు నిర్ణయం ఇచ్చారు. ఈ గ్రామాన్ని సర్వే చేసిన తర్వాత పీఠంధరికి రైతావరిపట్టాలు ఇవ్వబడతాయి.

(సి) సీ. హెచ్. సత్యనారాయణ:—ఈ సర్వే ఎంత కాలంలో జరుగుతుంది? హైకోర్టులో వెండింగ్ కూడా అయిపోయినట్లుగా భోగట్టా తెలిసింది.

(బి) వి. వి. రాజు:—సర్వే కావాలి. ఎంత కాలం వడుతుందో ఇప్పుడు చెప్పలేను. హైకోర్టు దగ్గర యీ అప్పీల్స్ డిక్రీలు 50 లో అయిపోయాయి. సర్వే కావడానికి కొంత కాలం వడుతుంది.

(సి) సీ. హెచ్. సత్యనారాయణ:—50 లో హైకోర్టు వారు డిస్పోజిట్ చేసిన తరువాత ఇంతవరకు డిలే చేయటానికి కారణం ఏమిటి?

(బి) వి. వి. రాజు:—కారణం ఏమీ లేదు. మాల్ గుజారీ అంటే నిజంగా ఉమర్ గుజారీ. ఎక్కువ కాలం వడుతుంది.

TELUGU TRANSEATION OF ACTS

1128—

* 1503-(Y) Q.—Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Government have received the copies of the Telugu Translation of Acts from Government of India; and

(b) if so, what are they and whether they were published in Telugu?

Sri P. V. Narasimha Rao :—(a) Yes Sir.

(b) They are—
the Telugu translations of

1. the Transfer of Property Act, 1882,
2. the Sale of Goods Act, 1930,
3. the Specific Relief Act, 1963, and
4. the Indian Contract Act, 1872.

As per the understanding between the Union and State Governments the Telugu versions have to be first scrutinised jointly by them and after the scrutiny they will be published the scrutiny of the said versions has not yet been completed and hence no publication has been made so far.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ట్రాన్స్లేషన్స్ ఇక్కడ చేస్తున్నారా? దీనిలో తప్పకుండా హిందీ పదాలు ఎక్కువగా ఉండాలని సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ డైరక్షన్ ఇచ్చిందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ట్రాన్స్లేషన్స్ ఆల్టర్ నేటివిటీ—ఇక్కడ అక్కడ చేస్తున్నాము. వారు ఒకసారి ఇక్కడ కొన్ని రోజులు ఉంటున్నారు. కొన్ని రోజులు వేను అక్కడకు వెళ్లి పీలైనప్పుడు ఉంటున్నాను. హిందీ పదాలు తప్పకుండా తీసుకోమని భారత ప్రభుత్వం వారి ఆదేశం ఏమీలేదు. ఒక కామన్ టర్మినాలజీ పీలైనంతవరకు అందరి సమ్మతంతో ఇవాల్స్ చేయటం సాధ్యం అవుతుందా అని ఆలోచించారు. వారు చేసినటువంటి టర్మినాలజీ నుండి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తమకు అనువైనంత వరకు, పీలైనంతవరకు తీసు కొంటున్నారు. అంతే.

PRICE OF MAIZE

1131—

* 1483-(B) Q.—Sri K. Ramanatham (Mudinepally) :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state:

(a) whether the Government have taken any decision to fix the price of maize at the rate of Rs. 55 per quintal and to sell the same to the marketing Societies only;

(b) the rate at which the Societies are permitted to sell to the wholesale merchants for selling the same in other States;

(c) the rate at which the wholesale merchants are supplying it to States like Bengal;

(d) whether the Government are aware of the fact that it is being supplied to the Bengal Government at the rate of Rs. 130 per quintal;

(e) whether the Government are not aware of the fact that the rise in prices is only due to the profits being derived by the Society at the rate of Rs. 35 per quintal and at the rate of Rs. 40 by the wholesale dealers;

(f) whether the Government have realised the fact that either the producer or the consumer is not profiting by this system, and

(g) whether the Government propose to introduce any new system beneficial both to the producer and the consumer?

Sri V. B. Raju :—(a) to (g) The Procurement price of maize has been fixed at Rs. 55 per quintal under the Andhra Pradesh Coarse grains (Procurement Prices) Order, 1967 issued on 7-12-67.

In 1965 the Government decided to export maize outside the State through Co-operative Societies and the Registrar of Co-operative Societies was authorised from time to time issue permits for its exports. The Andhra Pradesh State Cooperative Marketing Federation had been arranging for export of maize procured by Co-operatives to other States on the basis of permits issued by the Registrar of Co-operative Societies. The Registrar was not authorised to issue permits to private merchants. The Co-operatives did not sell the stocks to the wholesalers in this State, but exported them to the consignees in various states direct including West Bengal. The wholesale dealers of other States offered prices ranging from Rs. 85 to Rs. 125 and in a few cases, the selling price was between Rs. 125 to Rs. 135 per quintal. It is also not correct to say that the rise in price was due to the profits derived by the Co-operatives. The producer was benefited considerably after the Co-operatives entered the maize market. The Co-operative Societies were directed to pay rebate or bonus to the cultivators from out of the profits made by them in maize transactions.

The Government have reviewed the position in the light of the defects noticed in the working of the scheme of export of maize through Co-operatives of Private agencies and decided on 13-2-68 to export maize to other States on Government account only through the Food Corporation of India.

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఇక్కడ 55 రూపాయలకు కొంటున్నారు అని అక్కడ చాచావుగా రూ. 85, 125, 135 వరకు అమ్ముతున్నారు అని, ఈ తేడా రైతులకు పోతున్నదని అన్నారు. అది ఎంత మంది రైతులకు యిచ్చారు ఎంత డబ్బు యిచ్చాడో చెప్పగలరా?

శ్రీ వి. వి. రాజు:—55 రూపాయలకు కొంటున్నారు అని కాదు. 55 రూపాయలు minimum support price. 55 రూపాయల కన్న తక్కువ కొనకూడదు అని, రూ. 75 కొనవచ్చు. 80 యిచ్చి కొనవచ్చు. ఎంత లాభం వస్తున్నదో, ఆ Co-operative కు, ఆ మార్జిన్ ఏమి వస్తున్నదో దానిని బోనస్ గాను, rebate గాను cultivators కు యివ్వమని ప్రభుత్వం చెప్పడం జరిగింది. Rs. 55 is minimum support price not maximum price.

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—చారికి ఎంత యిచ్చారు.

శ్రీ వి. వి. రాజు:—Co-operative ఎంత యిచ్చినదో details లేవు.

శ్రీ పి. నరసింగరావు (హైదరాబాద్).—శేవలం Food Corporation ద్వారానే యితర రాష్ట్రాలకు export చేయాలని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. Food Corporation కు monopoly యిచ్చినట్లయితే 50 రూపాయలకుకొని 130 రూపాయలకు, 140 రూపాయలకు జమ్మకొవచ్చుగా? లేకుంటే వేరే price ఏవైనా ఉన్నారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు:—Food Corporation కు యివ్వలేదు. Food corporation గవర్నమెంటు ఏకెంటు. ఆ లాభనష్టాలు ఈ సందర్భంలో Food Corporation కు వీరు. రెండవది, 50 రూపాయలు minimum support price. ఈ market లో అంతకన్న ఎక్కువ కొనవచ్చు. మూడవది. ఈ State లో యంతకు అమ్మాలి యంతకు అమ్మకూడదు అని నిబంధనలేదు. Private Trade కూడ State లో జరుపుకోవచ్చు. బైటికి పోయేటప్పుడు యిది గవర్నమెంటు account ద్వారా పోతుంది.

SUGAR PRODUCTION

1133—

* 1493-(I) Q.—Sarasri V. Palavelli (Chodavaram) and A. Eswara Reddy :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) the total production of sugar in our State by each sugar factory during 1966-1967;

(b) whether there is increase or decrease in the production of sugar when compared to the production of 1965-1966 ; and

(c) the total estimated requirement of sugar for 1966-1967 to meet the needs of our State ?

Sri V. B. Raju :—(a) A statement is placed on the Table of the House.

(b) There has been decrease in sugar production in the State. It is only 1.45 lakh tonnes in 1966-67 compared to 1965-66 when the production was 2.99 lakh tonnes in 1965-66.

(c) Approximately 13,000 tonnes per month.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[VIDE ANSWER TO CLAUSE (a) OF L. A. Q. NO.
1133 (* 1493-(1)]

Sl. No.	Name of the Sugar factory.	Crushing capacity in tonnes per day.	Production in Metric tonnes.
1.	Amadalavalasa	1000	3766-043
2.	Bobbili	450	3289-133
3.	Seethanagaram	600	3400-797
4.	Anakapalli	500	3337-926
5.	Etikoppaka	1000	5939-874
6.	Chodavaram	1000	2874-904
7.	Thandava	450	1676-850
8.	Pithapuram	1000	3231-828
9.	Samalkota	800	10837-450
10.	Chelluru	1000	9077-223
11.	Tanuku	1250	14781-653
12.	Chagallu	1250	15239-420
13.	Palacole	1000	8876-090
14.	Paidiparru	300	850-256
15.	Challapalli	800	6445-960
16.	Vuyyur	2500	30631-890
17.	Chittoor	1000	3603-520
18.	Shakkarnagar	4250	13162-252
19.	Nizamabad	1000	4495-685
Total			145518-754

శ్రీ వి. పాలవెల్లి :—ఇప్పుడు రాష్ట్రంలో పంచదార కొరత చాలా విశేషంగా ఉన్నది. కిరీ పేలీటన్నులు estimation పేసి ఉన్నారు. ఇది చాలాదని ఋజువు అవుతున్నది. ఇది యింకా increase చేసే సవకాశం ఉన్నదా? ఆలోచన చేస్తారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—Increase quota of the State by the Central Government. అదేనా మీరు అడగేది, మొన్నకూడ అడిగి వచ్చాను. వాళ్ళేమి యిచ్చేటట్లు కనబడలేదు.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

NELLORE HEADQUARTERS HOSPITAL BUILDING

1121—

*247 Q.—Sri P. Venkata Subbaiah (Sullurpet) :— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

when will the Headquarters Hospital Building at Nellore be completed ?

A :—

The Government Headquarters Hospital building at Nellore will be completed during the IVth Five Year Plan period.

ALLOPATHIC DISPENSARY AT DONAKONDA

1122—

* 962 Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether there are any representations from the people of Donakonda Railway Station through Tarlapadu Panchayat Samithi to sanction an Allopathic dispensary at Donakonda in the year 1965-66,

(b) whether the villagers agreed to give rent free accommodation for the location of the Hospital; and

(c) if so, the action taken thereon?

A :—

(a) No, Sir—But the president, Panchayat Samithi Tarlapadu has submitted proposals for opening of a subsidised Rural Ayurvedic Dispensary at Donakonda.

(b) Yes, Sir.

(c) The proposal for the opening of subsidised Rural Ayurvedic Dispensary at Donakonda has been deferred due to difficult financial position of the State.

COLLECTION OF FINES FROM MEDICAL STUDENTS

1123—

* 1059 Q.—Sri T. C. Rajan (Palamaner) :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that exorbitant fines are being collected from Medical students in their hostels for late paying of their hostel bills in Venkateswara Medical College, Tirupathi; and

(d) if so, the action to be taken by the Government thereon?

A :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

TAPPERS ASSOCIATION OF BAYYARAM

1124—

* 1767 Q.—Sri G. Satyanarayana Rao (Yellendu) :—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) whether it has come to the notice of the Government that the Toddy Tappers Association of Bayyaram (v) of Yellandu Taluk, Khammam District is not showing to the Government the full account of all the toddy trees of the owners though tapping all the trees and thereby deriving undue profit causing a loss to the owners of toddy trees; and

(b) whether the Government will enquire into the matter and see that full justice is done to the owners of toddy trees of Bayyaram Village of Yellandu Taluk?

A :—

(a) The sendhi shop of Bayyaram was leased out the Tappers Co-operative Society in the year 1961-62 and 700 toddy trees were allotted to it. The Society has paid tree tax and Haq-e-malikana for 243 toddy trees only and tapped 588 toddy trees in excess illicitly without paying tree tax and Haq-e-malikana. When the Excise Officers booked the above 588 trees under illicit tapping, the Society paid tree tax, Haq-e-malikana and penalty due in respect 272 toddy trees only and did not pay tree tax, Haq-e-malikana and penalty due in respect of the remaining 316 toddy trees amounting to Rs. 4,049-49 ps. and so the Tappers' Co-operative Society was not renewed from 1962-63 onwards. Recently in July 1967 as the Board has accorded sanction for the formation of T. C. S. Bayyaram subject to the payment of arrears the arrears of Rs. 4,049-49 P. were collected on 26-7-1967.

(b) As the arrears have been collected from the Society the Haq-e-malikana will be disbursed to the pattadars in due course.

ASSIGNMENT OF GRAZING LAND

1125—

*1492-(G) Q.—Sarvasri A. Madhava Rao and K. Rajamallu:— Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Ac. 300 of grazing land was assigned to Sri Ali Abbas (Director of Employment) and Sivakumarlal contrary to Rules, in East Maredpalli, which is an industrial area;

(b) if so, what action has been taken as against that assignment; and

(c) the circumstances under which the assignment was made?

A :—

(a) No land was assigned by Government to the persons mentioned in the question. In the year 1358 Fasli (1949) the Paigah authorities assigned an area of Acs. 351-28 Gts to 29 persons, one amongst whom is Sri Syed Ali Abbas to whom an extent of Acs. 36-60 was assigned. The name of Shri Shivakumarlal is not in this list of 29 persons. (b) and (c). Do not arise.

WASTE LAND IN KUPPAM SUB-TALUK

1126—

* 1874 Q.—Sri D. Venkatesam (Kuppam):— Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) the village-wise extent of waste land in Kuppam Sub-Taluk, Chittoor district;

(b) how many applications for assignment are pending in Kuppam Taluk, Chittoor district; and

(c) how much of the assessed waste land has been distributed so far to the landless poor in Kuppam Taluk, Chittoor District?

A :—

(a) A statement is placed on the Table of the House,

(b) 417

(c) 25-44 Acres.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[VIDE ANSWER TO CLAUSE (A) OF LEGISLATIVE ASSEMBLY
QUESTION No 1126 (*1874)]

LIST SHOWING THE VILLAGE-WISE EXTENTS AVAILABLE
FOR ASSIGNMENT IN KUPPAM TALUK

<i>Name of the village.</i>	<i>Name of the firka.</i>	<i>Extent available.</i>
1. Urlaobanapalle		1.97
2. Noolakunta	KUPPAM (E)	20.68
3. Guttapalle		21.50
4. Peddabangarunatham		9.69
5. Kunjegowniyur		12.04
6. Adivibudugur		5.68
7. Chekkunatham		10.02
8. Kamathamur		8.61
9. Mittapalle		31.14
10. Vasandu		11.47
11. Bevanapalle		10.10
Total ..		142.90

KUPPAM (W)

1. Kuppam	1.56
2. Gudlanayanipalle	10.71
3. Sangapalle	13.22
4. Jarugu	16.08
5. Krishnadasanapalle	10.19
6. Maldepalle	9.28
7. Kanamanapalle	8.55
8. Ontipalle	8.90
9. Pogurupalle	13.40
10. Gundalasagaram	12.10
11. Settupalle	12.67
12. Agaram	16.40
13. Kakinayanichigarlupalle	12.30
14. Poddaparthikunta	2.12
15. Yamaganipalle	14.87
16. Kotamaganapally	21.17
Total ..	183.52

(1)	(2)	(3)
RALLABUDUGURU FIRKA		
1. Gesikapalle		29.85
2. Konerkuppam		109.21
3. Morsanapalle		10.12
4. Nadimpalle		10.00
5. Kenamakulapalle		53.55
6. Anikera		45.75
7. Konganapalle		50.06
8. Mullurukrishnapuram		37.77
9. Thammiganipalle		73.78
10. Ral abudugur		98.89
11. Venkatapalle		39.31
Total ..		558 29
VIJALAPURAM FIRKA		
1. Nanjampeta		3.00
2. Balla		10.00
3. Kolandugu		20.00
4. Kenchanaballa		20.00
5. Singasamudram		60.00
6. Nallarallapalle		15.00
7. Sonnegownipalle		25 00
8. Vijalapuram		20.00
9. Kangundi		10.00
10. Donkumaripalle		5.00
Total .		188.00
Grand Total : Acs.		1,072.71 cents

X-RAY PLANT FOR ANAKAPALLI HOSPITAL

1129—

* 1304 Q. Sri K. Govinda Rao :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether X-ray Plant has been provided for the use in Taluk Headquarters Hospital, Anakapalli, Visakhapatnam District ; and

(b) whether it has been purchased ?

A :—

(a) No, Sir.

(b) No, Sir.

YERRAGADDA T. B. INSTITUTE

1130—

* 1495-(B) Q.—Sri A. Madhava Rao :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether is it a fact that in Yerragadda T. B. Institute material worth about Rs. 40,000 is lying idle from 1962 onwards, and

(b) the reasons for the same ?

A :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

FIRE ACCIDENT AT GAJJALAKONDA

1132—

* 2696-(Q) Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there was a fire accident at Gajjalakonda in Markapur Taluk in Kurnool District in the last week of August of this year ; and

(b) what is the estimated loss ; is it a foul play or an accident ; whether the Government helped these victims financially and materially ?

A :—

(a) In Gajjalakonda Village, Markapur Taluk, a fire accident occurred on 2nd June 1967 at about 3-00 p. m. and not in the last week of August.

(b) 22 Huts, 15 Cattle Sheds, 13 Straw Yards and 8 Varandas were burnt in the fire accident—46 victims were involved in the fire accident thus resulting in a loss of Rs. 24,590. Five persons deserved help and they were given relief at the rate of Rs. 30 each.

HEALTH VACCINATORS

1134—

* 1497-(L) Q.—Sri P. Govardan Reddy (Munugodu) :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Health Vaccinators who were confirmed in District Board and subsequently taken into Government service as Health Inspectors are being given Pensionary benefits even though they are not confirmed as Health Inspectors in Government service and willing to pay pension contribution for the period of their service in District Board ;

(b) if not, will it not amount to deprivation of the benefits which they would have enjoyed had they continued in District Board Service ; and

(c) is it a fact that one of the said employees has been given pensionary benefits in Government and the other cases are being refused by Government on the pretext that there is no precedent even though they are similar cases ?

A :—

- (a) Yes, Sir.
- (b) Does not arise.
- (c) No, Sir.

ANDHRA MEDICAL COLLEGE LIBRARY

1135—

* 1054 Q.—Sri T. C. Rajan :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state.

- (a) whether it is a fact that the library of the Andhra Medical College, Visakhapatnam is not having up-to-date books and journals on medicine thus causing hinderence to the students; and
- (b) if so, what is the action taken thereon?

A :—

- (a) No, Sir
- (b) Does not arise.

ADJOURNMENT MOTION

re :—CUTCH AWARD.

Mr. Speaker :— Sri Badri Vishal Pitti has given notice under Rule 63 and the notice reads like this: *భారత ప్రభుత్వం చెందిన 820 చ. మై కచ్ భూభాగాన్ని Tribunal award ద్వారా పాకిస్తాన్ కు ఛార్జం చేయబడిన విషయాన్ని గురించి.* It is purely a Central subject and the Central Government are seized of the matter and they are considering about it.

శ్రీ బదరి విశాల పిట్టి । మహారాజ గంజ :-అభిమాన గ్రహీత । 20 జూన్ 1963 కి
 యిది వివాద సభా మే శ్రీ రఘునాథ్ మరియు శ్రీ విజయ్ కే సంబంధ మే జయ్ కి ఇంట్లో చీన్ మే దుర్బహార
 కియా గయా థా ఒక ప్రస్తావన పాస్ కియా గయా థా । యి భారత్ కి దుర్బాగ్గి హే కి తుమ్ లోగ్ హుర్
 చీన్ కే బారే మే దుక్ఖో మే సోచనే కే ఆదో హోగయే హే । యి బహుత్ మహత్వపూర్ణ సమస్యా హే మరియు
 భారత్ కి భూమి కి ఒక బహుత్ బడా హిస్సా చలా జారహా హే । ఇస్ పర్ సభన్ కి వివాదకరకే
 భారత్ కి భూమి కి ఒక బహుత్ బడా హిస్సా చలా జారహా హే । ఇస్ పర్ సభన్ కి వివాద కరకే
 అసనీ రాయ్ బ్యక్త కరనీ చాహియే । ఐస్ట్ ఇండియా కంపనీ సే యి సెలెక్షన్ చలా జారహా హే
 అసనీ రాయ్ బ్యక్త కరనీ చాహియే । ఐస్ట్ ఇండియా కంపనీ సే యి సెలెక్షన్ చలా జారహా హే
 అసనీ రాయ్ బ్యక్త కరనీ చాహియే । ఐస్ట్ ఇండియా కంపనీ సే యి సెలెక్షన్ చలా జారహా హే ।
 హుమ్ లోగ్ యి సోచనే రహే కి యి కేస్ కి విషయ హే । ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నే ఇస్ సమయ్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తో
 నహీ థా జో బో సుబా రహా హో వహ లోగ్ యి సోచనే రహే హోగే కి యి హుమారి సీమా పర్ ఆక్రమణ
 నహీ హే । యి బహుత్ మహత్వ కి విషయ హే । ఇస్ కిరే మే ఆప్నే ఆగ్రహ్ కరనా హే నివేదన్ కరతా హే
 కి ఇస్ కే లియే సమయ్ నికాలే మరియు సభన్ ఇస్ పర్ ఆనే వివాద బ్యక్త కరే । నహీ తో ము
 డర హే కి ఇస్ తరహ్ హజార డెడ్ హజార సాల్ కే ఇతిహాస్ సే యి చీన్ సావిత హోచుకీ హే కి
 డర హే కి ఇస్ తరహ్ హజార డెడ్ హజార సాల్ కే ఇతిహాస్ సే యి చీన్ సావిత హోచుకీ హే కి
 ఆక్రమణత్వా కే కారణ్ హిందుస్తాన్ బార బార గుర్రామ్ హోనా గయా హే । ఇస్ బార అగర్ హుమ్ కుష్
 నహీ కరేగే తో హుమ్ ఇస్కే దోషి బనేగే । ఇస్ లియే మే ఆప్నే పున: ఆగ్రహ్ కరతా హే సనమర్తీ పూర్వక్
 నివేదన్ కరతా హే కి యి బహుత్ హి మహత్వపూర్ణ విషయ హే । ఇస్కే లియే హుమారే దేశ్ కే బహుత్ సే
 లోగ్ ఆందోలన్ కర రహే హే । ఇస్ లియే ఇస్ పర్ వివాద కరనా చాహియే ।

Adjournment Motion :
re : Cutch Award.

51st February, 1968.

237

Sri K. Brahmananda Reddy:—As you have rightly observed, Sir, it is not a matter which can be raised and discussed here. As you see from papers, there was an agreement previously and that agreement was ratified by Parliament also subsequently. Now the Prime Minister has stated on the floor of Parliament yesterday giving the background that they are awaiting further details of the true text of the judgement and they will take appropriate action.

Mr. Speaker :— I am disallowing it since the subject matter of the Notice relates to Central Government.

श्री बदरी विशाल पिप्ती —अध्यक्ष महोदय । मैं आपसे फिर निवेदन करता हूँ कि. ..

Sri Badri Vishal Pitti rose

Mr. Speaker :—The hon. Members already stated what he has got to say, but I wanted to give him an opportunity before disallowing it.

श्री बदरी विशाल पिप्ती :—सेट्रल मेटर इसलिये नहीं है कि २० जून १९६७ को जो श्री रघुनाथ और श्री विजय के साथ चीन में दुर्व्यवहार किया गया था । उस के सन्दर्भ में यहाँ प्रस्ताव पास किया गया था । यह सेट्रल सबजेक्ट नहीं होता । मैं आशा करता हूँ कि इस पर पुन विचार करे ।

Sri V. K. Naik :—He just said that one Resolution was taken up here when Mr. Raghunath and Mr. Vijaya were not given good treatment. It was also a Central Subject and therefore one precedent had been set up. He requests you to reconsider the matter and allow the adjournment motion to be discussed here. He says that the matter was discussed here once when the Chinese people did not give good treatment to Raghunath and Vijaya and sent them out. He says this House itself had taken up a resolution condemning the action of the Chinese. That is his contention.

Mr. Speaker :—You must make a distinction between one and the other. I do not exactly remember the details or the circumstances under which I admitted it. Even, I do not remember having admitted any adjournment motion under Rule 63. He is quoting a precedent where in the context of the Chinese aggression the Chair has admitted under Rule 63.

श्री बदरी विशाल पिप्ती .— मैं ने ६३ नहीं कहा है । मैं ने केवल प्रस्ताव कहा है ।

Sri B. Ratnasabhpathi :— It is not about Chinese aggression. It was in relation to treatment of a member of our diplomatic mission in China by the people of China and by the Government of China. It was not an official resolution nor did it come from the Chair.

Mr. Speaker :— As far as I remember, excepting one with regard to location of steel plant at Vizag, I do not think I have allowed or admitted any matter under Rule 63.

Sri B. Ratnasabhpathi :— What he is referring to is a resolution moved by a member.

Mr. Speaker :— He says there is a precedent for it. He is mistaken.

Sri A. Madhava Rao :- I think every individual is concerned about it

Mr Speaker :- The Central Government are seized of the matter and they are discussing it. Then, they have not yet received the full details of the judgement. They are awaiting the full copy of the judgement. When that is so, there is no point in our discussing this matter.

శ్రీ బి. రఘు స కాపటి :—Central Subject గా ఉన్నదానికే ఆయన precedent తీసుకువచ్చారు. This Assembly is not barred from discussing a subject like that because it affects the nation as a whole. అందుకే సమస్య, యింకావరకే precedent ఉన్నది కనుక మనం discuss చేయవచ్చు ఏ form లో అయినా discuss చేయండి—Whether it is adjournment motion or resolution or some other form.

శ్రీ బదరీ విశాల పిత్తీ :—इसको आज तीनातम् के रूप में भाषित करते हैं। मैं ने एडजर्नमेंट मोशन की बात जतलायी थी वह केवल उदाहरण के लिये थी कि यहा केन्द्र के विषय पर भी चर्चा हुआ है। वह तो एक भाषणा घटना थी जिसमें केवल कुछ भाषितियों के साथ दुष्प्रचार किया गया था। यह तो ३२० वर्ग मील मुर्मा चगे जाने की समस्या है। इस पर हम अपने विचार नहीं रख सकते तो यह नडे दुख का बात है

శ్రీ వావిలాల గోపాకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఇది అడ్జర్న్ మెంట్ మోషన్, దీనిపై చర్చచేయడానికి అవకాశమున్నదని, వారు చెప్పిన పాయింట్ అని నేను అనుకుంటున్నాను. ఇప్పుడు పీస్ ఫుల్ గా అంతా నడచాలనే నెగోసియేషన్స్ నడవడం జరిగిందను కుంటాను. కొద్ది వరకు యీ విషయం వెళ్లినది గనుక, వారి అభిప్రాయం—ఆ డిక్టేట్ అంతా కూడా వచ్చిన తరువాత దానిపై మనం సీరియస్ గా ఆలోచించవలసి వుంటుంది.

శ్రీ బదరీ విశాల పిత్తీ :—अध्यक्ष महोदय, यह बहुत महत्वपूर्ण विषय है। इस मे ३२० वर्ग मील का इलाका पाकिस्थान को चला जा रहा है.....

Mr. Speaker :- So far as this House is concerned, may I request every member not to express individually his own opinion about a matter which is still pending before the Parliament. It would not be proper for us to express any opinion. Of course, every citizen has got a right to express his own opinion; but so far as members of this House are concerned, I am only making a request to them.

శ్రీ బదరీ విశాల పిత్తీ :—अध्यक्ष महोदय, यह बहुत महत्वपूर्ण विषय है। इसमे ३२० वर्ग मील का इलाका पाकिस्तान को चला जा रहा है।

Mr. Speaker :- Whatever he may say I am not prepared to admit. Before disallowing it, I wanted to give an opportunity. I have given him that opportunity. If he still wants to say some-

Adjournment Motion :
re : Drought condition in the dry
taluks of West Godavari Dist.

21st February, 1968.

2.9

thing more, I have no objection; but I cannot allow any member to say anything on this matter. Allowing any member to say anything he wants to say—that will arise when the notice is admitted. Since I am disallowing it, that question does not arise.

श्री बदरीविशाल पित्त —अध्यक्ष महोदय, मेरी भावना इसके विरुद्ध है। मैं भी समझता हूँ कि आप की यह जो व्यवस्था है वह अनुचित है। मैं इस के विरोध में इस सदन का त्याग करता हूँ।

(Sri Badrivishal Pitti then left the Assembly Chambers)

Mr. Speaker :— Any time he wants he may walk out.

re : Drought Condition in the dry taluks of West Godavari District.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు :—అధ్యక్షా, వెస్ట్ గోదావరి కొవ్వూరు, కాడే పల్లి గూడెం, పోలవరం చింతలపూడి మొదల ప్రాంతాలు వర్షాలు లేక అక్కడి రైతులకు నానా బాధలు పడుతున్నాయి సమయంలో ఎకరానికి బస్తా చొప్పున పొరినుండి కట్టరు బలవంతంగా ప్రొక్యూర్ చేస్తున్నారు. అక్కడ ఎకరానికి నాలుగైదు బస్తాలంటే ఎక్కువ పండి పరిస్థితి లేదు.

Mr. Speaker :—If it is not admitted, does he also want to walk out?

Sri K. Butchi Rayudu :—I am only appealing to the Government to consider the situation there in West Godavari.

Sri C. V. K. Rao :—Can the Speaker direct members to follow walk-out.

Mr. Speaker :—That has become chronic. They are using it very effectively.

Sri C. V. K. Rao :—As a means of protest, it is being done. It is another way of giving dissent.

Mr. Speaker :—But when we do a certain thing as a protest, it must carry some effect? If every time I give my ruling he stages a walk out, what is the effect?

Sri C. V. K. Rao :—In this House, much dignity is being observed. But at times, the matter reaches such a situation that we have to register our protest and dissent. That is the only means open to us. Many time we have a feeling to protest that way; but we exercise some patience. But at the same time we also observe as you are giving some laxity to certain extent. But it cannot be taken lightly. That is my point.

Mr. Speaker :—I am really glad that a member like Mr. C. V. K. Rao should suggest that all members should conduct themselves with dignity. Really I am complimenting him on his suggestion.

శ్రీ వి. వి. రాజు:—అధ్యక్షా, అండర్ రూల్ రిజి అంటే ఎడ్జర్ మెంట్ మోవన్ క్రిందనే వచ్చింది అనుకుంటాను. ఇదేమిటి? ఇదేమైనా రిసెంట్ అక్కరెన్నా? ఎమర్జెన్సీయా? ఇట్లా తీసుకువస్తే ఎట్లా? ఇప్పుడే యిది నా దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. అయినప్పటికీ సభ్యులదృష్టికి ఒక విషయం తీసుకు వస్తాను. అక్కడ బలవంతంగా వసూలుచేస్తున్నారు అంటే దానిపై నేను విచారించవలసివుంటుంది. సభ్యుల అభిప్రాయంతో నేను పరీక్షిస్తున్నాను; వండనిచోట తీసుకోకూడదు. కలెక్టర్లుకు కూడా యిన్ స్పెక్షన్స్ యివ్వబడ్డాయి. బలవంతంగా తీసుకోకూడదని మరల నేను యిన్ స్పెక్షన్స్ యిస్తాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—ఒక మనవి. అన్నీ ఒకేదాకా కట్టమంటున్నారు, అది చాలా యిబ్బందిగా వున్నది. మంత్రిగారు పాలసీ గురించి చెప్పినంతవరకు బాగానేవున్నదిగాని, ఆచరణలో యింకొకవిధంగా జరుగుతున్నది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—లెవీగురించి అనేకసార్లు చెప్పడం జరిగింది. నాకు ఇప్పుడే సోంపేట తాలూకానుండి సమాచారం వచ్చింది; లెవీ ఆర్డర్ పై పాతర త్రవ్వ బలవంతంగా ధాన్యం పట్టకెళ్ళారని నాకు ఇన్ ఫర్ మేషన్ వచ్చింది.

శ్రీ వి. వి. రాజు:—పాతరత్రవ్వ అంటున్నారు, అదేమైనా అండర్ గ్రౌండ్ హార్వంగేమో.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—పంటలు పోయిన ప్రాంతంగా సోంపేటను గుర్తించారా, లేదా? నూజివీడు తాలూకాలోకూడా పంటలుపోయినవని ప్రభుత్వం గుర్తించి కూడా అక్కడ లెవీ సోటీసులు యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ వి. వి. రాజు:—నేను మనవిజేశాను, స్వయంగా చెప్పాను, వ్రాత పూర్వకంగా చెబుతున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—మీరు పాలసీ చెబుతున్నారు; పాలసీకి భిన్నంగా జరుగుతున్న యాపెంట్స్ మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

శ్రీ వి. వి. రాజు:—అట్లా జరగకూడదనికూడా నేను నారిసి కోరతాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—లెవీ ఆర్డర్స్ అన్నింటినీ ఆ ప్రకారంగా ప్లే చేస్తే బాగుంటుందేమో ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు:—ఇప్పుడు మన మంత్రిగారు వెస్ గోదావరి మెరక ప్రాంతాలలో కన్ సర్వేడ్ యం. ఎల్. పస్ ను కన్ సర్వే చేసి.....

Mr. Speaker:—The Minister is asking to bring all such cases to his notice, where the ryots have been harassed. He has promised to look into all such cases.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు:—ఇప్పుడు బలవంతంగా కలెక్ట్ చేస్తున్నారు.

Mr. Speaker:—Please bring such cases to his notice. I am not allowing any further discussion.

I would neither consider this as a fit case to be admitted under Rule 63 in view of the statement made by the Minister for Revenue and Civil Supplies; nor does this notice comply with the conditions of admissibility under Rule 64.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Amendments to the Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas Rules, 1965 - G. O. Ms. No. 987 Revenue, dated 5-10-1967.

Sri V. B. Raju :—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the amendments to the Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas Rules 1965, issued in G. O. Ms. No. 987 Revenue, dated 5-10-1967 and published at pages 453-454 of the Rules Supplement to Part II of the Andhra Pradesh Gazette No. 37 dated 2-11-1967 as required under Section 9 (3) of the Andhra Pradesh Splitting of Joint Pattas Act, 1965.

Andhra Pradesh Land Revenue (Enhancement) Rules, 1967
G. O. Ms. No. 992, Revenue, dated 7th October, 1967.

Sri V. B. Raju :—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh Land Revenue (Enhancement) Rules, 1967 issued in G. O. Ms. No. 992, Revenue, dated 7th October 1967 and published at pp 1-12 of the Rules Supplement to Part II Extraordinary of the Andhra Pradesh Gazette dated 7th October 1967 as required under sub-section (2) of Section 16 of the Andhra Pradesh Land Revenue (Enhancement) Act, 1967.

Mr. Speaker :—Papers laid on the Table.

[Mr. Deputy Speaker in the Chair.]

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ బి. నిరంజనరావు:—లోగడ సమావేశంలో శాసనసభ్యులకు, ప్రభుత్వోద్యోగులకు మధ్య వుండవలసిన సంబంధాలకు సంబంధించి మూడు జి ఓ లు వున్నవని, అవి యిస్తామని అన్నారు. వాటిని ఇప్పటికైనా ఇప్పించవలసిందిగా కోరుకున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—గత సమావేశంలో యిస్తామని చెప్పారు

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—కనుక్కుంటాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—ఈ కనక్కోవడం వచ్చేసమావేశంవరకూనడుస్తుందా? కిందటిసారి యిస్తామన్నారు, యిప్పుడు కనుక్కుంటామంటున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ఎప్పుడు చెప్పామో, ఏమి చెప్పామో, ఎందుకు చెప్పామో చూడవద్దా?

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—చెప్పినవి మరచిపోయి జ్ఞాపకం తెచ్చుకోడానికి మళ్లా పైము కావాలంటే ఎట్లా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ఇందులో గృహస్థం ఏమీలేదు. మాకు దాని పెట్టాలనే కోరిక కూడా లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— ఇప్పుడు దాచిపెట్టాబనే అలిగేమను కాదు. చెప్పినవి మరచిపోతూ వుంటారు అన్నాము కాని

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— జ్ఞాపకం చేసినందుకు కృతజ్ఞత.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— ఈ వేళ లాండు రెవిన్యూ ఎస్టాన్మెంటు గురించిన రూల్సు కాపీ యిక్కడ పెట్టారు. ప్రతి ఇండివిడ్యువల్ వట్టాదారుకు నోటీసు ఎట్లా యివ్వాలి, వారు అబ్జెక్షన్లు పిటిషన్లు, అపీల్సు ఎట్లా చేసుకోవాలి—ఇదంతా యిచ్చారు. ఇది చాల ముఖ్యమైన సమస్య. అన్నిచోట్ల కూడా నోటీసులలో ప్రైము లేకుండా వుంటున్నాయి. కాబట్టి దీనిపైన అర్గంట చర్చ ఎవరిని కోరుతున్నాము

శ్రీ బి. రత్ననభావతి:— అరూల్సు ప్రకారం ఇది ఆమలుజరిగే మునుపే అసెంబ్లీలో పెట్టాలి. ఫస్ట్ ఆఫ్ ది అసెంబ్లీ మీటింగ్ సభలో పెట్టాలి. ఇప్పటికి దాదాపు 9 రోజులు అయింది. ఇది యిప్పుడు వచ్చింది ఇప్పుడు దీనిమీద డిస్కషనుకు అవకాశం కావాలి.

Sri V. B. Raju.— Normally the rules are placed on the Table of the House for 14 days and if any member wants to give amendments, he can do so within that period.

Sri B. Ratnasabhapatni :— First day of the Assembly.

Mr. Deputy Speaker : - If the hon. Member has got any amendments, he may please suggest. We will consult the Speaker and decide. Give notice of the amendments. లేకపోతే అర్గంట డిస్కషనుకు నోటీసు అయినా యివ్వండి.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— రూల్సు మీద అర్గంట చర్చకు సాంప్రదాయం లేదనుకుంటాను. అమెండుమెంట్లు వస్తేనే మాకు పీలుంటుంది. Discussion should be confined to those points. I will get it examined.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— అధ్యక్షా. అమెండుమెంట్స్, జనరలుగా డిస్కషను కాదు. దానికి మంత్రిగారు ఒప్పుకుంటున్నారు, తమరుకూడా స్పీకరు గారికి recommend చేయండి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—రూల్సు ఇదివరకు అసెంబ్లీలో వచ్చినవాటికి పిటికీ కొంత తేడా వుంది. అబ్జెక్షన్లు పిటిషన్లు ఫైల్ చేయడానికి రైతులు వెడితే ప్రైము అయిపోయింది అంటున్నారు. రైతులకు యిన్నే నోటీసులలో డేటు వేయడం లేదు. వన్ మంత్ ప్రైమ్ లిమిట్ అనేది ఇందులో తేల్చి, కాబట్టి రూల్సుమీద డిస్కషను చేయాలి—మేము అమెండుమెంట్లు యిచ్చినా డిస్కషను జరిగినా కూడా ప్రయోజనం లేకుండా పోతోంది. మొట్ట మొదట రైతు అబ్జెక్షన్లు పిటిషన్లు ఫైలు చేయడానికి మొదట మనం డిప్యూటీ చీఫ్ సీక్రెటరీ యుగ ఇంపులో రాలేమి కాబట్టి గానిని యిప్పించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తే మాకు అభ్యంతరం లేదు. డిస్కషను తరువాత చేసుకోవచ్చు.

Point of Information :
re : Non-payment of salaries to
teachers in local bodies.

21st February 1968.

243

శ్రీ వి. వి. రాజు :—ఒక నెల పైము తిమిల్ యివ్వలేదని నోటీసుకు—
పాయింట్‌ను చిన్నాను కాబట్టి నేను దానిని ఎగ్జామిన్ చేయిస్తాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అది కనబరచనిదే 30 రోజుల పైము అనేది
ఎస్సెయిల్. అది లేకుండా దీనికి స్థానం లేదు. దీనిని ఇప్పటికే పోస్టు మార్చి
అని చెప్పాలి అది కనబరచి అసెంబ్లీకి తేవాలి కాని ఉత్తరకాగితం యిస్తే మేము
ఏమి అమెండుమెంట్స్ యివ్వాలి? అందువల్ల దీనిని విత్‌డ్రా చేసి

శ్రీ వి. వి. రాజు :—స్టాట్యూటరీ ఆర్డర్‌ను ప్రకారం రూల్స్ ఇక్కడ
ప్రవేశపెట్టాను. అందులో లోహాలు వున్నా, నవరించవలసినవన్నీ అమెండు
మెంట్స్ స్వరూపంలో కావాలి. అంతేగాని దీనిని విత్‌డ్రా చేసుకోవడమనేది
రాదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—స్టాట్యూటరీ ఆర్డర్‌ను వుండబట్టే పెట్టారు లేకపోతే
అసలు మాట్లాడరని మాకు తెలుసు. ఎగ్జామిన్ చేస్తామన్నారు, సంతోషం.
ఆ ఎగ్జామినేషను కంప్లీట్ అయ్యేలోగా యీ రూల్స్ మీద జరుగుతున్న చర్య
నిలుపు చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—చర్య ఆవరు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—చర్య ఆవకపోతే చేసిన ఎగ్జామినేషను వల్ల ఏదే
లాభం ఏమిటి?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—గోవిందరావుగారు చెప్పారు కాబట్టి ఇచ్చారో,
యివ్వలేదో నేను ఈవారం కనుక్కుంటాను, ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ యివ్వకపోతే
యివ్వమని చెబుతాను. లేకపోతే గోవిందరావుగారికి రేపు నేమి సమాధానం
చెబుతాను. ఆర్డర్‌ను ప్రకారం బిల్లమీద పెట్టాము. ఇప్పుడు ఉది యీ
సభవారి ఆస్తి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—కాగితాలు మా ఆస్తి, కార్యక్రమాలుమాత్రం వారి
సొంతం. ఇప్పుడు వచ్చిన ప్రమాదం అదే.

POINT OF INFORMATION

re :—Non payment of salaries to teachers in local bodies.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మంత్రి తోట రామస్వామిగారు టీడర్స్‌కు
జీతాలు యిచ్చేవామని నిన్న చెప్పారు. తిరిగి మాకు ఇవ్వలేదని అనేక
చోట్లనుంచి ఉత్తరాలు వస్తున్నాయి; తెలిగ్రాములు వస్తున్నాయి.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—వారిప్పుడు ఇక్కడ లేరు. ఆయన
వచ్చినప్పుడు అడగండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—రోజురోజూ రెయిన్ చేస్తే ఎట్లా? నిన్న
మంత్రిగారు స్టేటుమెంట్స్ చెప్పారు. ఇంకా 78 కేసులలో మా దగ్గరకు

సమాచారం రాలేదని చెప్పారు. ఆ ఇన్ ఫర్ మేషనుకూడ తెప్పించి 27 వ తేదీన పెడతాము అన్నారు. ఇవన్నీ అయినాక — నిన్న సభలో లేరో లేక పున్నప్పటికీ మరచిపోయి, మళ్లా లేవదీయాలనుకున్నారో — అనవసరంగా. . .

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ప్రభుత్వం జీతాలు యివ్వని వారిని గురించి అడుగుతున్నాను. నాకు శ్రీ కాకుళం జిల్లా నుంచి ప్రత్యేకం తెలుస్తు వచ్చాయి. చాలామందికి కూడా తెలిగ్రాములు వచ్చాయి. నాకు అన్నవరం పంచాయతీ సమితి నుంచి వచ్చింది, ఇతర చాలాచోట్ల నుంచి వస్తున్నాయి కాబట్టి చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అన్నవరం ఎక్కడ, శ్రీ కాకుళం ఎక్కడ ?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—రెండు చోట్లనుంచి వస్తున్నాయి. వారు ఆ పదవిలోవుండి అంత చురుకైన చేసేస్తే ఎట్లా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఆ ఉత్తరం తేదీ చూడమనండి. శ్రీ కాకుళం వారు హంగర్ స్ప్రెయిక్ జీతాలు యిచ్చినందువల్ల విత్ డ్రా చేశారని ప్రతికలలో వచ్చింది. That statement is made after calling for information from every Collector, and the information given with regard to 40 and more is laid before you. In 73 cases information has not come 73 కేసులలో రాలేదు. కొద్ది రోజులలో తెప్పించి 27 వ తేదీన సభలో పెడతాము అన్నారు. ఆ తరువాత కూడ వారికి అనుమానముంటే ఆడగవచ్చు గాని రోజురోజు అది రాలేదు, ఇది రాలేదు అంటే ఎట్లా ?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—మంత్రిగారు చాలా రెస్పాన్సిబుల్ గా చెప్పారు. దానికి శాంక్టిటీ వుందని మేము భావించాము. కాని యీ రెండు రోజులనుంచి ఉత్తరాలు చూస్తే—చెల్లించలేదని.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—27 వ మళ్లా అడిషనల్ ఇన్ ఫర్ మేషను యిస్తామన్నారుకదా.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నిన్న స్టేటుమెంటు ప్రకారమే శ్రీ కాకుళం, నిల్, విశాఖపట్టణంలో 24 కి 18 కేసులలో వచ్చేసింది. 11 కేసులలో సమాచారం సరిగా రాలేదు, ఆ 11 లో కూడ కొన్ని—11 కి మళ్లా 40 కి వచ్చాయి. నిన్నటి స్టేటుమెంటులో 208 కేసులలో యిచ్చేసినట్లు సమాచారం వుంది. ఇంక రావలసినదల్లా 118 అని చెప్పారు. ఈ 118 లోనుకూడ వారు నిన్న స్టేటుమెంటు యిచ్చేసరికి ఇంకొక 40 కి వచ్చాయి. ఇంకా 78 కు సమాచారం రావాలి, అది వస్తుంది, రాగానే మీముందు పెడతారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అన్నవరం పంచాయతీ సమితికి అందరికీ యిచ్చారో లేదో చెబుతారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అన్నవరం సంగతి ఇందులో లేదు,

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అయితే రాలేదన్నమాట. నేను చెప్పినది కరెక్ట్.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇందులో district by district వున్నాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—తూర్పుగోదావరిజిల్లాలో 18 సమితులుంటే 9 పంచాయితీ సమితులనుంచి రావాలి అన్నారు. అందులో అన్నవరం సమితికూడా వేరి ఉండవచ్చును. కాని మాకు నిన్న సాయంత్రంకూడా లేటర్లు, తెలిగ్రాములు వచ్చాయి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—విశాఖపట్నం జిల్లాలో సబ్బవరం పంచాయితీ సమితిలో ఇవ్వలేదని మాకు సమాచారం వచ్చింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మిగతావాటి విషయం అట్లా ఉంచండి, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 24 సమితులలో ఇచ్చారని చెప్పారు; దా, వారి నుంచి ఇంతవరకు డబ్బురాలేదని మాకు letters వస్తున్నాయి. అది మీ నోటీసుకు తెస్తున్నాము.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మరల verify చేయిస్తాము.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—District wise గా కంటే Samithi wise గా figures తెప్పిస్తే మంచిదేమో.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇచ్చినవి Samithi-wise figures; district wise కాదు. తూర్పుగోదావరిలో 20 సమితులుంటే 11 చోట్ల చెల్లించారు; 9 చోట్ల సమాధానం రాలేదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—State wide గా ఏ సమితులలో ఇచ్చారు; ఏ సమితులలో ఇవ్వలేదో మాకు ఇస్తే బాగా తెలుస్తుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అన్నీ ఇచ్చాము. I want to make it clear that there will be no question of non-payment of salaries to teachers.

Smt. J. Eashwari Bai :—We want in writing.

Mr. Deputy Speaker :—That cannot be given in writing, when he has made a statement on the floor of the House.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1968-69 (GENERAL DISCUSSION)—

శ్రీమతి డి. ఇందిర :—అధ్యక్షా, మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును నేను బలవరుస్తున్నాను. క్రొత్త సంవత్సరం వస్తోంది అనగానే మనం గతాన్ని ఒక పీడకలగా భావిస్తూ భవిష్యత్తునుగూర్చి బంగారుకలలు కనడం మానవలసి సహజగుణం. బడ్జెటు వస్తోంది అనగానే రాష్ట్రప్రజలందరూ అభివృద్ధిలో మరొక అడుగు ముందుకు పోతున్నామని ఎంతో ఆశించి ఆనందించారు కాని లోటు బడ్జెటు చూడగానే వారి ఆశలు అన్నీ అడియాళలై నాయి. రాష్ట్ర

అధిక వరిస్థితి పోనుపోను మరీ క్లిష్టం అవుతోంది. ఈ స్థితినుంచి ఎన్నటికీ బైట పడతామో అర్థం కావడంలేదు. పన్నులభారం అధికమైనా ప్రజలు ప్రభుత్వంతో సహకరించి పన్నులు కడుతున్నాం. అందుకు వారు నిజంగా అభినందనీయులు. మనం ఇబ్బందులను ఎదుర్కొవడానికి కారణం కేంద్రప్రభుత్వం మనయందు చూపిస్తున్న చిన్న చూపు తప్పు మరేమీ కారణం కాదు. దేశంలో ఏ మూల కరువుకాటకాలు వచ్చినా సమయానికి సహాయసహకారాలను అందిస్తున్నాము. అంతేకాకుండా ఇరుగుపొరుగు తరుగురాష్ట్రాలకు ధాన్యం సరఫరా చేస్తున్నాము. ఈ విధంగా చేయడంలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా దేశాల నుంచి ధాన్యాన్ని దిగుమతిచేసుకోవడానికి అయే ఖర్చులు కలిసివస్తున్నాయి. ఆ రాష్ట్రాలవారికి సహాయంచేయవద్దని నా అభిప్రాయంకాదు, మనం ఏమీ పుష్కలంగా ఉండి సహాయం చేయడంలేదు. అయినా కేంద్రప్రభుత్వం మన మంచితనాన్ని చేతకానితనం క్రింద భావిస్తోంది, మన ప్రణాళికలకు అయే ఖర్చుకు సునప్రాశ్నలకు అయ్యే వ్యయానికి ఎన్నిసార్లు ధనసహాయం కావాలని ప్రభుత్వం అడిగినా లెక్కచేయడంలేదు. ఏది అడిగినా మొండిచేయించుకొంటుంది ఏమిటి అనుబోలుంది విద్యుచ్ఛక్తి విషయం తీసుకుంటే—ఉన్న అమ్మ ఉన్న అమ్మకే పెట్టుతుంది. లేని అమ్మ ఉన్న అమ్మకే పెడుతుంది అని చెబుతున్నట్లు, విద్యుచ్ఛక్తి పుష్కలంగా ఉన్న మద్రాసు, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రాలకు atomic power plants ఇస్తున్నారు మనం అందుకు నోచుకోలేదు. అటువంటి power plant మనకు ఇస్తే తెలంగాణా, రాయలసీమ జిల్లాలలో వ్యవసాయాభివృద్ధికి విద్యుచ్ఛక్తిని వినియోగించి ఎక్కువ పంట పండించగలిగేవారము. అంతేకాదు, ఆ విధంగా ఆ జిల్లాల అభివృద్ధికి కాక దేశ అవసరాలకుకూడా ఆదుకోగలిగేవారము. దేశం యొక్క పారిశ్రామిక ఆదాయంలో 30% ఇక్కడ వస్తోంది అంటే ఎంత వెనుకబడి ఉన్నామో అర్థం అవుతుంది. రాష్ట్ర బడ్జెటులో retrench చేయబడిన ఉద్యోగుల గురించి ఏమాత్రం ప్రస్తావించబడలేదు. రిట్రెంచ్ చేయబడిన ప్రతిఉద్యోగి బరువు బాధ్యత గలిగిసివ్వకై. వారికిగల పెద్దకుటుంబాలు ఆధారపడి ఉన్నాయి. వారిండ్లలోని చిన్న వస్తువులకూడా ఈపాటికి కుటుంబపోషణార్థం బైటకు వెళ్లి ఉంటాయి ఇంజనీర్లు, డాక్టర్లు అందరికీ అన్యాయం జరుగుతోంది. మనం నలుగురిలో సగర్వంగా చెప్పకునే నాగార్జునసాగర్ మొదలైన national monuments నిర్మించడంలో వారు వారి శక్తిని యుక్తిని వినియోగించి నిర్మించారు, కాని పని పూర్తికాగానే వారిమొర ఆలకించక, స్థితిగతులను ఆలోచించక పని నుంచి తీసివేసాము, వారికి వెంటనే ఉపాధికలిగించాలని కోరుతున్నాను. ఒక ప్రక్క ప్రతి సంవత్సరం కొన్ని వేల మంది విద్యార్థులు ఇంజనీరింగ్, మెడికల్ కళాశాలలను డి తయారై వస్తున్నారు, వారిని పోషించే శక్తి ప్రభుత్వానికి లేదు, ఆదుకోగలిగిన శక్తి సామర్థ్యాలు ప్రజలకు లేవు, అటువంటపుడు కాలేజీలలో సీట్లు limited number ఉంచడం మంచిదని భావిస్తున్నాను. Food Adulteration Act వల్ల చిన్న వ్యాపారస్థులు చాలా దెబ్బతింటున్నారు. కొద్ది మొత్తం పెట్టుబడి పెట్టినదువుకొనే కిరాణా వర్తకులపై పెద్ద మొత్తాలలో జరిమానాలు వడుతున్నాయి, వ్యాపారస్థులందరు మోసం చేసే వారు కాదు. Adulteration లేదని నేను చెప్పడం లేదు, అధికారులు తేలు

కావాలన్నప్పుడు వెళ్ళి వాళ్ళను బాధపెడుతుంటారు. సరకు ఉత్పత్తి అయే స్థానంలోను wholesale dealers ఇచ్చే చోట వెళ్ళి ఇనస్పెక్టర్లు check చేస్తే ఈ adulteration ను ఎక్కవగా అరికట్టవచ్చునని భావిస్తున్నాను. నిత్య అవసర వస్తువుల ధరలు రోజూ పెరిగిపోతున్నాయి, ఇంతకుముందు రివెన్యూ మంత్రిగారు చెప్పినట్లు, ఈ నెలలో చింతపండు, నూనెలు ధరలు తగ్గాయి, అయితే controlled commodities మాత్రం ఏమీ అందుబాటులో లేవు, వాటి కొరకు ప్రజలు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. తెనాలిలో ఒక్క కిలో పంచదార కావాలంటే రివెన్యూ అధికారుల చుట్టూతిరగాలి, ఇచ్చేవారికి ఇస్తున్నారు; లేని వారికి లేదు. కిలో పంచదారవల్ల వచ్చే కేలరీలకంటే అధికారులచుట్టూ తిరగడంలో ఎక్కువ కేలరీలు అయిపోతున్నాయి. సహకారరంగాన్ని ఎంతో అభివృద్ధి చేయాలని ప్రభుత్వంవారు ఘోషిస్తున్నారు. మేము ఏమీ పాపం చేసుకున్నామో కాని మా గ్రామాలలో సొసైటీలకు రెవెన్యూ అధికారులు sugar supply ఆపు చేయించారు, ఏ సొసైటీ ఆయినా సక్రమంగా వని చేయక పోతే వని చేయించే బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. అంతేకాని సరుకులు సరై చేయక పోతే ప్రజలు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. వెంటనే చర్య తీసుకుని సరియైన distribution ఉపించాలని కోరుతున్నాను. Departmental delays, అధికార గుర్తింపియోగం మా తాలూకాలో పరిపాటి అయిపోయింది. గ్రామోద్యోగు లందరు strike లో ఉన్నారు. వారు గౌరవ మర్యాదల కొరకు ఉద్యోగం చేస్తున్నారు కాని డబ్బు కొరకు కాదు. ఖారు జీతాల కొరకు ఆఫీసులకుపోతే అధికారులు నా నా మాటలు అన్నారు. ఈ విషయమై తగిన చర్య తీసుకో వాలని కోరుతున్నాను. ఇటువంటి క్లిష్టి పరిస్థితిలో ఇంతకంటే మెరుగు budget ప్రవేశపెట్టడం కష్టసాధ్యం. వన్నులు భారం అధికమైనా, ఉన్నంతలో ఇ.కా క్రొత్త వన్నులు వేయకుండా, ఉన్న దానిని సక్రమంగా వినియోగించి budget ప్రవేశపెట్టినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందిస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

Sri K. V. Vema Reddy (Kadiri):—Sir, supporting the budget presented by the hon. Chief Minister, I wish to make a few observations within the time allotted to me. The budget shows a deficit of Rs 5.67 crores on the revenue account. Provision has not been made by the Central Government towards the expenditure of our Plan for this year. No doubt the budget presents a deficit but our hon. Chief Minister struck a note of confidence and optimism despite the economic recession in the context of our achievements under the irrigation and power sector. We need not be despaired by the deficit. As a matter of fact, our achievements are remarkable during the second and third Five Year Plans. The Nagarjunasagar, as one expressed, is a monument of our efforts. The first stage will be completed by the end of this year. It has brought 5 lakhs of acres of land under cultivation and also provided water for 7 lakhs of acres in Krishna delta. Though the provision is very scanty to the tune of Rs. 8 crores for this year, about 50,000 acres will be brought under cultivation. In the Pochampad Project also progress has been accelerated by the provision of Rs. 3 crores. For the Tungabhadra Project Rs. 1 crore 45 lakhs have been provided, for which I must express

my gratitude to the hon. Chief Minister. It is the only project which meets the challenges of recurrence of famine in Rayalaseema. It is a permanent measure of eradicating famine in some of the areas of Rayalaseema. Further our hon. Chief Minister has assured us yesterday to take up the Guntakal Channel which is of utmost importance. It relieves distress of the peasants in the famine areas of Guntakal and Uravakonda and other places. He has also promised to take up the Pulivendala Channel in the Fourth Five Year Plan.

Our Power potential also has increased and food production has increased on account of these projects. So far as the Minor Irrigation and Rural Electrification are concerned, the pace of progress is very slow. Rural electrification should be extended to the scarcity areas in Rayalaseema. Rayalaseema, you know, Sir, is exposed to the ravages of famine once in two years. 7 or 8 taluks in my district of Anantapur have been affected. Hon. Sri V. B. Raju was kind enough to tour some taluks which were affected and immediate relief measures have been taken. Electricity is quite necessary as a part of permanent measures in these areas and the Electricity Board should not insist on the remunerative return of 12½% from these areas. Electricity is a boon to these areas and much consideration must be given by our hon. Chief Minister to these areas, specially to Anantapur district, because he is associated with these parts very well for over two decades.

You know, Sir, agriculture is very precarious in these areas. So, industries also should be developed as a second line of defence. Small industries have to be started. The mining Corporation has taken up Mining of Asbestos in Cuddapah district and Gold Mines are being explored in my district in Ramagiri village.

Administration at the district level has been re-oriented and the M. T. Raju scheme is a very commendable one. The district Collector will be the Head of the Development department and the administration will be very well carried out by the Collector and our economic progress in the district level will be developed. But it all depends upon the Collector's dynamism and enthusiasm. Already signs of progress have been made in my district.

The incidence of taxation is very heavy, Sir, and we know that our public debt is increasing. It has swollen into crores of rupees. Fresh taxation proposals have not been suggested by the Government but we have to wipe out our deficit. A large slice of revenue has been taken away with the introduction of Prohibition policy. The prohibition policy, as you know, Sir, — it is a naked truth that it cannot be implemented successfully. It depends upon human mind. It has degenerated the national character. People's cooperation is not coming forth in the implementation of this scheme. I am sure our hon. Chief Minister will approach the subject in a practical and realistic manner as has been done by the Mysore State Government, the Maharashtra and Orissa. It will greatly relieve the economic recession and also will help us in implementing further schemes. I need not say much about prohibition scheme. As a matter of fact it is laudable. But its implementation is an impossible thing and statemanship requires adaptability of the spirit of times.

The welfare schemes proposed by the hon. Chief Minister are commendable. Ours is a socialistic State. We are wedded to socialism of a democratic type and the conditions of our weaker sections have to be improved and they have to be revitalised. The schemes of providing free education and also providing house sites and cash grant to the scheduled tribes and scheduled castes, though small, go a long way towards liquidation of social inequality.

The law and order situation is deteriorating in this country. In the twin cities strikes have been organised and people have been indulging in violence and vandalism at the instance of those who do not believe in democracy and those who owe their allegiance to foreign countries which want to create disorder and anarchy in this country. The police force has to be reoriented to maintain law and order. Law and order is the essence of democracy and it is for the Government to see that this lawlessness is put down with an iron hand. As a matter of fact, the break-down of law and order amounts to break-down of our confidence in democracy and if things continue like this, in this fashion, I am sure what we have achieved in establishing the democratic state will be despaired.

As far as language is concerned, it was discussed at length and the resolution sponsored by the hon. Chief Minister and passed by the House is most practical and realistic and paves the way for a solution of the problem. The language amendment legislation passed by the Parliament is so hasty and it has thrown the country into disorder and confusion in violation of the assurance of the late Jawaharlal Nehru and Lal Bahadur Shastri. Our three language formula is the best solution. As suggested by the August House the leaders of all parties should convene a meeting and arrive at a consensus to solve this problem. You know, Sir, English is a language adopted two centuries ago. It is a language which has brought the spirit of independence in us. The conception of parliamentary democracy is borrowed from our contact with the English language. I do not understand why we should hate any language. English language has developed our technology, has developed our science. English has to remain in this country though it may not be a national language of India. We have to evolve a national language of India with the consent of all people. Hindi cannot be imposed in this country just because it is spoken by some five or six States in Northern India.

Thank you, Sir.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అధ్యక్షా, ఈ budget చాల నిరాశానకముగా ఉంది. పాశ విషయాలు ఆలోచించడానికి అవకాశము వున్నది కాని కొత్త వాటి విషయములో ఏమాత్రము అవకాశము లేదనేది స్పష్టముగా కనిపిస్తున్నది. లోగడ ఏ ప్రాంతాలయితే అభివృద్ధి చెందకుండా వెనుకపడివున్నవో ఆవి కాస్తో కూస్తో బాగు అవుతాయి అనుకొంటే ఆ ఆశ సంవత్సర సంవత్సరానికి తగ్గిపోతున్నది. ఈ సంవత్సరము లోగడ కన్న పంటలు ఆశాజనకముగా వున్నవని budget ప్రసంగములో చెప్పబడినది. కాని ఎక్కడ ఆ శాజనకముగా ఉన్నది? వివిధ జిల్లాలలో ఏర్పడిన ప్రత్యేకమైన కరువు పరిస్థితుల చృష్టా 50

అక్షలు రూపాయలు నదుపాయాలు కల్పించడానికి ఏర్పాటు చేశామని ప్రజల ప్రసంగములో చెప్పి వున్నారు. మొదలు పంటలు బాగా పున్నవి అన్నారు. పంటలు ఎక్కువగా పండితే పారిశ్రామికముగా అభివృద్ధి చెందడానికి ఎక్కువ అవకాశం వుంటుంది. అలాంటి వస్తువులు ఉత్పత్తి చేసుకొన్నామని ఒక వైపు చెబుతున్నారు. రెండవ వైపున అనంతపురం జిల్లాలో అటు నెల్లూరు, గుంటూరు జిల్లాలో పున్న మెట్టప్రాంతాలలో ఎలాంటి పరిస్థితులు ఏర్పడినవో, ఇటు శ్రీకాకుళం, విశాఖ జిల్లాలలో ఎలాంటి పరిస్థితులు ఏర్పడినవో సుఖ్యమంత్రి గారు ప్రత్యక్షముగా చూసి వున్నారు. రెవెన్యూ మంత్రిగారు చూసి వున్నారు. అనంతపురం జిల్లాలో శీతమైన చర్యలు తీసుకోడానికి ఉద్దేశించినది చేపాము అని చెబుతున్నారు దానికి తగినట్లుగా డిసెంబరులో G. O. Ms. No. 1282 issue చేశారు కాని దానిని ఇంతవరకు అమలు జరిపినట్లు లేదు. ఎలాంటి పరిస్థితులలో పంట బాగా వుందని ఏ విధంగా అభిప్రాయపడ్డారో అర్థము కాకుండా వుంది వ్యవసాయానికి కావలసినది నీటి వసతులు ఎలక్ట్రిసిటీ, ఆంధ్ర దేశము వ్యావసాయిక దేశము వ్యవసాయాన్ని వృద్ధి చేయాలంటే రైతుకు అన్ని సౌకర్యాలు కల్పించవలసిన అవసరము వున్నది. అలాంటి వాటిలో కొంచెమైనా పోయిన సంవత్సరము కన్న ఈ సంవత్సరము మెరుగుదల చూపించలేదు. మన రాష్ట్రములో వున్న చిన్ననీటివనరులు, వాగులుసంకలు సకాలములో సరియైన వద్దకులలో ఉపయోగించుకొన్నట్లయితే ఎక్కువగా పంటలు పండించడానికి అవకాశముండేది. కాని ఒకేసారి బ్రహ్మాండమైన ఖరీదైన ప్రాజెక్టులను నెత్తిన వేసుకొన్నారు. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుపంటివి తీసుకొన్నారు. దీని వల్ల 20, 40 అక్షలు ఎర్రాలు సాగుఅవుతుంది అన్నారు. దీనిని జాతీయ ప్రాజెక్టుగా చేసి కేంద్రమునుంచి సహాయం పొందే అవకాశము లేకుండా పోతున్నది. కాని ఇతర రాష్ట్రాలవారు కేంద్రము మీద వత్తిడి తీసుకొనివచ్చి ఎక్కువగ్రాంటును సంపాదించుకొని వారి రాష్ట్రాలలోని వెనుకపడ్డ ప్రాంతాలను బాగుపరచుకోడానికి కృషి చేస్తున్నారు. కాని మనకు అలాంటి అవకాశం ఎక్కడా కన్పించడంలేదు. ఈనాడు తక్కిన రాష్ట్రాలలో పెద్ద ప్రాజెక్టులన్నిటినీ కూడ కేంద్ర ప్రభుత్వమే చేపట్టి చేస్తుంటే నాగార్జునసాగర్ విషయములో మనకు ఈ ఖర్చు ఎందుకు వచ్చింది. కేంద్రముయిచ్చిన డబ్బుకు 7, 8 కోట్లు వడ్డీ క్రిందనే చెల్లించవలసిన పరిస్థితిలో వున్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వముఅంటే మన ప్రభుత్వము చిన్నచూపు చూస్తున్నదాఅంటే అలాంటిది ఏమీలేదు. మనము ఎంతసేపూ your obedient servants, good boys అనే స్థితిలో, వారు ఏది చెబితే అది తు. చ. తప్పక అచరణలో పెట్టడానికి సర్వవిధాలా ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. మన శక్తినంతా ఉపయోగిస్తున్నాము. కేంద్రములో మన మంత్రులు హెచ్చుమంది వున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని బలపరచడానికి ఛాటా మంది మెంబర్లు వున్నారు వీరంతా మన వాదనను అక్కడున్న మంత్రుల దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నారా లేదా అంటే అలాంటి దేమీ కన్పించడములేదు. కేంద్ర సెక్టారులో ఏర్పాటుచేసే పరిశ్రమలలో ఆఫీసర్లను ఇంకొక రాష్ట్రము నుంచి తీసుకొని వస్తారు ఆయన ఘూర్కూ, టైపిస్టుదగ్గరనుంచి వారి రాష్ట్రము

నుంచి దిగుమతి చేసుకొంటాడు. ఈ విధంగా ఇక్కడున్న పరిశ్రమలమీద ఇతర రాష్ట్రాలయొక్క పెత్తనము ఉండడమువల్ల employment విషయములో మనకు ఎలాంటి ప్రయోజనము కల్గకములేదు. ఈ విషయములో సరియైన సమయములో శ్రద్ధ తీసుకొని మన ప్రభుత్వమువారు అడుగుతున్నారా లేదా మనము అడిగితే వారు కాదని చెబుతున్నారా మనకు voice లేదనేది కనిపిస్తున్నది. మద్రాసు రాష్ట్రానికి సంబంధించి సబ్సిడీస్ గాని, grants గాని రాబట్టుకోవాలన్నప్పుడు, తీవ్రమైన సమస్యలు వచ్చినప్పుడు మాజీ ముఖ్యమంత్రి అయిన భక్తవత్సలంగారు కూడ D. M. K. గవర్నమెంటును బలపరుస్తున్నారు. ఒక జాతిగా వ్యవహరించి వారి causes ని కేంద్రప్రభుత్వము ముందుపెట్టడానికి తయారవుతున్నారు. కానిమనకు అలాంటిస్థితి లేదేమో అనిపిస్తున్నది. త్రిశూపా సూత్రము అనేది ఇక్కడ చర్చించుకొన్నాము దానికి కొంతసవరణ చేశాము. హైస్కూలు పేజీ వరకు బాలురకు ఉచిత విద్య అన్నారు. అదికొంతవరకు న్యాయమే. త్రిశూపా సూత్రములో తెలుగును కాలేజీవరకు అనుసరించే వద్దని పెడుశాము అని వారు సూచించి వున్నారు. తెలుగు భాష పదాలు సరిగా అర్థమయ్యే వద్దతిలో వుండాలి కాని మాది తెలుగు దేశము. మాది తెలుగు భాష అందువల్ల తెలుగు భాషను అనుసరిస్తాము అంటే దాని వల్ల చిక్కులు వస్తాయి. రెవిన్యూ మంత్రి గారు ఇక్కడ వుంటే తెలిసి వుండేది. అధిక శిస్తుల సందర్భంలో ఇచ్చిన నోటీసుతో ఇలావుంది. సెక్షన్ లో ఒకటవ సబ్-క్లాజ్ క్రింద యిచ్చే నోటీసు పేరు ప్రరూపము I అని అన్నారు. దానిలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ భూ రాజస్వ అధిపామం 67 యొక్క పరిచ్ఛేదు అని వుంటే B. A., M. A. చదివిన వారికైనా అర్థం అవుతుందా అని నాకు అనుమానంగా వుంది. రెవిన్యూ మంత్రిగారికైనా తెలుసో లేదోనని సందేహంగా వున్నది. ఇది సంస్కృతమా అంటే అదీ కాదు. ఇలాంటి తెలుగు భాషను పెట్టి ప్రజలను బాద పెట్టడంకంటే గ్రామీణ పదాలు ఉపయోగిస్తే మంచిది. నోటీసు మీపై తామీదు చేయబడెను అని అంటే ఎవరికి అర్థంకాదు. జారీ చేయబడిన అంటే సరిపోతుంది కాదు. ఏదో భాష మీద ప్రేమాభిమానాలు వున్నాయని అయ్యువారిని చేయబోయి కోరినీ చేసినట్ల అయితే ప్రయోజనం లేదు.

ఇక, నీటి వనరులకు సంబంధించి సాధారణంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ప్రాధాన్యం ఇవ్వకుండా స్పీల్ ఓవర్ వున్నవాటిని కాస్తో కూస్తో అమలు జరుపు తున్నాము కాని కొత్త వాటికి స్థానం లేదని అంటున్నారు. 15, 20 సంవత్సరాల నుండి గవర్నమెంటు అటువంటి వాటి మీదనే ఖర్చు పెడుతూ వెనుక బడిన వాటిని మరిచిపోతే వాటిగతి ఏమిటని అడుగుతున్నాను. ఎలక్ట్రి సిటీ విషయంలో 40% ఖర్చులేక పోతే లేదంటున్నారు. కృష్ణ గుంటూరు జిల్లాలలో ఎన్ని గ్రామాలకు ఇచ్చారో మారెడ్డి ప్రాంతంలో ఎన్ని గ్రామాలకు ఇచ్చారో ఆలోచించమని కోరుతున్నాను దర్మిలో 120 గ్రామాలు వుంటే ఒక గ్రామానికి ఇచ్చారు. అది ఎక్కడ న్యాయం? వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. అప్పులు ఇస్తేనే, వడ్డీ గిట్టుకాటు అయితేనే, శ్రమదానం చేస్తేనే తీసికొంటామంటే అయ్యేవని కాదు. అక్కడి ప్రజలు కూటికి, గుడ్డకు లేక

బాధలు పడుతుంటే శ్రమదానం చేయగలగా; అప్పులు ఇవ్వగలగా అని అడుగుతున్నాను

ఇక, భూముల పంపకం విషయం వుంది. భూములు పంపకం చేయవలచు కొన్నప్పుడు సకాలంలో చేయాలి. ఫలానా time లోగా చేస్తామని హామీ ఇవ్వాలి. ఉత్పత్తికి కమిటీ ప్రకారం 800 ఎకరాలు వున్న స్థాపకులు అట్టి పెట్టాడి ప్రాజెక్టు పరియంలో 20, 10 ఎకరాలు అట్టిపెట్టి అవి ఇవ్వటానికి పిలువేదనలకు అన్యాయం కనుక ఇటువంటి రిస్టిక్యన్స్ తీసివేసి న్యాయంగా సాగుకు లాభియైన భూములన్నీ అక్కడవుండే పేదలకు ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.పాచ్.పి.ఎస్.ఆర్.వి. మూర్తిరాజు:—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును ఆమోదిస్తు కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రావటానికి ప్రయత్నిస్తాను. ఏది చేయమని చెప్పినా డబ్బులేదని చెప్పే ఈ రోజుల్లో ఏమీ చెప్పినా వృధా అని అనుకుంటున్నాను. అయినా చెప్పక తప్పటం లేదు. వ్యవసాయరంగం చూడండి ప్రస్తుతం వ్యవసాయ రంగంలో అనేక రకాలైనా కొత్త విత్తనాలు తీసుకురావటం ప్రజలకు అవ్వగలవటం జరుగుతున్నది పూర్తిగా ఎక్స్పెరిమెంట్ చేసిన తరువాత ఇస్తారో లేదో మాకు తెలియదు కాని రైతులు నాశనం కావటం జరుగుతున్నది. కనుక ఎక్స్పెరిమెంట్ చేసి మెయూర్డ్స్ కొత్తగా ఇచ్చి ప్రీడిస్ట్రీబ్యూషన్ చేసి రైతులకు నష్టం రాకుండా చేస్తే బాగుంటుంది. ఏ పంటకు పనికి వస్తుందో తెలియక రైతులు నష్టపడటం జరుగుతున్నది. తెలుగుగో నేటివ్ రెండవ పంటకు పనికి వస్తుంది కాని మొదటి పంటకు పనికిరాదు. అటువంటివి రైతులకు తెలియక పోవటం వల్ల నష్టపడుతున్నారు. చారి నష్టాన్ని ప్రభుత్వం కొంత భరించి సరైన మార్గంలో పెట్టటం నేర్చుకోవాలి క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ పెట్టకపోతే రైతు బాగుపడే మార్గం కనబడటం లేదు. కనుక క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ తప్పక వచ్చిపారాలి. కొల్లెరు మరమ్మత్తు గురించి, డ్రయినేజీ గురించి, కాల్వల గురించి, మురుగు కాల్వల గురించి ఎంత చెప్పినా అమలు జరగడం లేదు. జరిగే అనకాళంకూడా లేదు. మిత్రా కమిటీ వేశారు. సంవత్సరానికి ఒకసారి కొల్లెరు గురించి, ఎర్ర కాల్వ గురించి ఒక స్టేటుమెంటు వస్తూ వుంటుంది 20 సంవత్సరాలనుండి చూస్తున్నాము ఇంతవరకు ఏదీజరగలేదు. కొల్లెరులో మురుగు తీసి కాల్వను రెగ్యులేట్ చేయటానికి రిలక్షల రూపాయలవుతుంది. రిలక్షలు ఖర్చుపెట్టండి అని అడిగితే మేము ఖర్చు పెట్టలేము, మీరే చేయించుకొండి అని సమాధానం చెప్పే ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఏమీ అనాలో మాకు అర్థం కావటం లేదు. డబ్బు లేదంటారు రిలక్షలు లేవా? 20 వేల ఎకరాలకు కావలసిన సదుపాయం కల్పకుండాంటే అర్థం కాదా? ఒక వేళ తెలియక పోతే చెబుతుంటే తెలుసుకుందామనే దృష్టి లేదా? ఇప్పటికైనా అర్థం చేసుకొని చీఫ్ ఇంజనీరు ఎస్టి మేటు నిర్దం చేసి 20 వేల ఎకరాలు సాగవుతుంది, ఎకరానికి 5 బస్తాలు ఎక్కువ పండుతుందని చెప్పిన దానిని అర్థం చేసుకొని ఆ పని చేయండి. సిద్ధారెడ్డి గారు మా జిల్లా వచ్చినప్పుడు రిలక్షలు ఇవ్వండి అని అడిగితే 20 వేల ఎకరాలు సాగు

లోనికి వస్తున్నప్పుడు మీరందరూ చందాలు వేసుకొని చేయకూడదా అని అడిగాడు. మేముందరం చందాలు వేసుకొంటే ఈ ప్రభుత్వంతో పనేలేదు. ఇంత బాధ్యత లేకుండా చెప్పటంలో అర్థం కనబడటం లేదు. ఎడిమిన్ టాక్స్ వేసేటప్పుడు మీటింగులో కొల్లెరు ప్రాంతంలో వన్నుల విషయం, లెవీ విషయం తప్పక చూస్తేనే మేము పాస్ చేస్తాం అంటే మేము స్వయంగా వచ్చి చూస్తాం అని చెప్పారు కాని ఇంతవరకూ రాలేదు. కాని వన్నులు వసూలుచేస్తున్నారు. ఎందుకు చూడరు? డిఫెక్ట్ ఏమిటి? న్యాయమైనది చేయడానికి మనకు శక్తి లేనప్పుడు ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు ఉండాలనేది అర్థం చేసుకోవాలి? వెనక సంక్షేమరెడ్డి గారు తప్పకుండా తగ్గిస్తామని ప్రామిస్ చేశారు వి. బి. రాజు గారు. వున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు వారికి ఉప్పగించారు. మంత్రిగారు తప్పకుండా వచ్చి చూస్తారన్నారు. వచ్చి చూసేంతవరకు వన్నులు ఎందుకు ఆవరని అడుగు తున్నాను. జప్తులు జరుగుతున్నాయి. న్యాయం అయితే చేయండి. వన్నులు కట్టటానిచ్చే తులు సిద్ధంగావున్నారు. కాని పంటపండాలికదా. పండినప్పుడే సరైన పన్ను తీసికోవాలి కదా. కాని అది ఎక్కడా కన్పించటంలేదు. లెవీవిషయం చూస్తే Upland లో పండినిచోటా లెవియే. కొల్లెరులో పండినిచోటకూడా లెవియే. కరణాలు దయతలచి లేదనివాస్తే ఏదోచేస్తారు లేకపోతే చూడరు. కొల్లెరులో గడ్డి చూస్తే, కుప్పలుచూస్తే పండినట్లే కన్పిస్తుంది. సూరిస్తే మాత్రం ఎక్కరానికి 2, 3 బస్తాల కంటే ఎక్కువ వుండదు. Upland లో 10 ఎకరాలు వుంటే 4 ఎకరాలే పండుతుంది. కాని మొత్తం అంతటికీ లెవి వసూలు చేస్తున్నారు. కొల్లెరులో కాని Upland లో కాని కనుకొని రిపోర్టు తెప్పించుకొని, ఎందుకు తీసేయరు? లెవి చేయటోకే ప్రాణం పోతుందంటారు. ఇటువంటి ఎన్నో అన్యాయాలు కలెక్టరు దృష్టికి తీసుకువస్తే తహసీల్దారుకు చెప్పమంటారు. క్రింది వారికి అధికారాలు ఇచ్చే విధంగా rules చేస్తే కరెప్షన్ కు దారి తీస్తుంది తప్ప యింకొకటి లేదు. కనుక రిస్ట్రీక్షన్స్ తగ్గించుకొని, లిబరలైజ్ చేసి పిపుల్ నుకూడా నమ్మటం నేర్పుకోవాలి. చిన్న చిన్న పనులు నేయటానికి ఎందుకు ప్రయత్నించరు? రెవిన్యూ మిస్టరు గారు రెవెన్యూ సెక్రటరీగారిని కొల్లెరు ప్రాంతానికి పంపించి తగ్గించవలసిన tax తగ్గించేటట్లు, లెవి విషయం ఆలోచించేటట్లు తగిన చర్యలు తీసుకొంటారా? ఈ విషయానిపై ముఖ్యమంత్రి గారికి చెప్పటానికి వారు 3 వ తేదీ వస్తారన్నారు. వారు వచ్చే లోగా వన్నులు ఆపితే బాగుండును. కాని జరగటం లేదు. యిప్పుడు వున్నటువంటి మన Education system వల్ల ఎక్కడికీ వెళ్తున్నామో తెలియడంలేదు. మనకు తెలుగు భాష కావాలి యీ సంవత్సరం నుంచి Secondary stage వరకు ఉచితవిద్య ఏర్పాటుచేశారు. అదేవిధంగా సంస్కృతానికి తగిన facilities యిచ్చి నప్పుడు విద్యార్థులు చదవడానికి వస్తారు. సంస్కృతం చదవడంవల్ల తెలుగుభాష కూడా బాగా అర్థం అవుతుంది. తెలుగుభాషకు కావలసిన మూలపదాలు దొరుకుతాయి. సంస్కృతాన్ని కొంచెం వారిలో పెట్టి తెలుగును యింకా బాగా నేర్పుకోడానికి సావకాశం వుంటుంది. సంస్కృతానికి యిదివరకే కావలసిన గ్రాంటులు యివ్వడంలేదు. సంస్కృతంపై ప్రభుత్వం ఇంతవరకు సవతితల్లి ప్రేమచూపుతోంది. దీనికి కొంత డబ్బు కేటాయించడం మంచిది. తరువాత

ఉపాధ్యాయుల విషయములలో అనేక రకాలు మార్పులు వస్తున్నాయి. వారి జీతాలు పెంచుతున్నారు. బాగానే వున్నది గాని వారు వుండడానికి వసతి సౌకర్యాలు లేవు. కర్నూలులో గవర్నమెంటు వున్నప్పుడు Teachers కావలసిన క్వార్టర్స్ యిస్తున్నామని చెప్పారు కాని యిప్పటికి ఒకటి కట్టినట్లు మాత్రం కాదు. కనీసం వారి గౌరవం కోసమైన కొన్ని మంచి వరులు చేసి వారికి సౌకర్యాలు చేయాలి. మొట్ట మొదటి నుంచి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ప్రజల శ్రేయస్సు తన ధ్యేయమని చెప్పుతున్నది. డబ్బు ఖర్చు అవుతున్నది. సంవత్సరం ఎంత ఖర్చు అవుతున్నది ఎలాగ ఖర్చు అవుతున్నదో చెప్పారు ప్రభుత్వం బిల్లింగులు అయితే కట్టు తున్నది. మన దేశ ఆదాయం దీనికి సరిపోతుందా అనేది చూడకుండా చాలా తేలికగా చూస్తున్నారు యీ బిల్లింగులపై ఖర్చు సగానికి సగం తగ్గించి వేయవచ్చును. యిక medicine సంగతి చెప్పాం. ఎన్నో కోట్లు ఖర్చు పెట్టు తున్నారు. ఎంత మందికి రోగాలు తగ్గుతున్నాయి? బిల్లింగులు కట్టుతున్నాము. డాక్టర్లు వేస్తున్నాము 30, 40 లక్షలు పెట్టి ఆసుపత్రులు కట్టితే వైద్యం దొరకదు. మళ్ళీ డాక్టర్లు డబ్బు యిచ్చుకోవాలి. ప్రభుత్వమే డాక్టర్లు Private practice చేసుకోవచ్చని అంది. యి Private practice కు అవకాశం యివ్వడం మూలానా అసలు మందులు వుండవు. వైద్యం దొరకదుగాని ప్రజలు యిచ్చిన డబ్బుతో వారి విద్యాభ్యాసానికి అవకాశాలు కల్పిస్తున్నాము. ప్రజల డబ్బుతో యీ డాక్టర్లు తయారవుతున్నారు. సురి అలాంటప్పుడు వారికి వున్న special privileges ఏమిటో నాకు అర్థం కావడం లేదు. వీరికి ఎందుకు జీతం సరిపోతో అర్థం కావడంలేదు. అంతగా సరిపోకపోతే పెంచవచ్చును. గాని యీ private practice ను అలా చేయకపోతే ప్రజలకు యిదివరకున్న సౌకర్యాలు కూడా దొరకవు. ఏ ఆసుపత్రిలో ఎక్కడికి వెళ్ళినా డబ్బు pay చేయించే ఏ వని సరిగా జరగదు. సరే యిక naturopathy hospitals సంగతి చూద్దామా అంటే దానిని కూడా 10% cut వర్తింప చేశారు. ప్రృథి వైద్యానికి సంవత్సరానికి 10 వేల రూపాయలు మూల్యం యిస్తున్నారు. దానికి కూడా యీ 10% Cut వర్తింప చేశారంటే యిక చిన్న వారు బ్రతకడానికి మార్గమే లేదనిపిస్తుంది. ఎన్నో వైద్యశాలలు వున్నాయి. ఎంతోమంది డాక్టర్లు వున్నారన్నది కాకుండా ఒక్కొక్క డాక్టరుకు area fix చేసి ఆ area లో తగ్గక పోతే మీకు జీతాలు రావు అని చెప్పగలిగిన నాడు యీ నాడున్నటువంటి యీ పరిస్థితిలో మార్పు తప్పక వస్తుంది. మనకు వచ్చే ఆదాయం ఎంత? ఖర్చు ఎంత అన్నది కూడా పరిశీలించాలి. ఎన్నో కోట్ల రూపాయలు అప్పుతెచ్చి మనం యీ పై విషయాలపై concentrate చేయలేక పోతున్నాం అంటే చాలా విచారం కలిగిస్తుంది. యిప్పుడు మనం ఎక్కువగా ఖర్చుచేయడానికి అవకాశం లేదు. అయితే వున్నవారిలోనే యీ education పై medicine పై ఖర్చు చేయవలసిందే. దానిని ఎలాగ చేయాలన్నదే బాగా ఆలోచించాలి. యిక యింకోయంత్రాంగంవుంది. Endowments కు ధర్మాలు చేసేవారి నెందరినో క్రొత్తగా act లో చేర్చారు. ఎవరైనా ధర్మంచేస్తే దానిపై automatic Endowments departmentకు పెత్తనం వీర్పడుతుంది. అందులో కొంత percentage Endowments department కు రావాలట. ఇదెక్కడి

పద్ధతి తేలియడంలేదు. యీ విషయంలో తగిన మార్పులు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాం. ఇదివరకు కూడా చెప్పాను. అధమపతం ధర్మం యిచ్చినవాడు బ్రతికివుండే వరకు దానిని వాడే పోషించుతాడు. కాబట్టి మనం executive officersను పేసి దానిని తినమంటే న్యాయమా? ధర్మంచేసేవారి గౌరవం కోసమైన దానిపై పెత్తనం ధర్మంచేసి వానికి యిచ్చాలి. ఆ పద్ధతిలో amendment తీసుకురావాలి. ఎక్కువ నుండిని ధర్మం చేసేవారిని తీసుకొనిరావడానికి యిది తోడ్పడుతుంది కూడా. అప్పుడే దానిని వారు develop చేస్తారు. వారు develop చేసిన తరువాత దానిని గవర్నమెంటువారు maintain చేసినా ఇంతవరకే సరికా ఒకటే. ఆ విధంగా ఒక amendment తెచ్చి దానిని సరైన పద్ధతిలో నడుపుతారని ఆశిస్తూ యింతటితో ముగిస్తున్నాను.

(శ్రీ డి. అంజనేయులునాయుడు (చిత్తూరు):—అధ్యక్షా! ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును నేను ఒలవరుస్తున్నాను. బడ్జెటులో అనేక కాఖిలకు డబ్బు కేటాయించారు. అయిననూ ఆయా కాఖిలకు ధనం చాలకపోవచ్చును. ప్రభుత్వం వన్నుల వగైరా ఎంత సేకరించినప్పటికీ డబ్బు చాలకయున్నది. కాబట్టి అనవసరపు ఖర్చులను తగ్గించవలెనన్నా ఏర్పాటులో యున్నది. ప్రభుత్వం భారత దేశంలో రాయలసీమ కలుపు ప్రాంతంగా ప్రాముఖ్యతగాంచినది. ప్రతి సంవత్సరం కలుపు వస్తోంది. ప్రతి సంవత్సరం ప్రభుత్వంవారు లక్షలు ఖర్చు పెట్టుతున్నారు. అయితే కలుపు మాత్రంపోలేదు. అందువల్లనే యిటీవలన తిరుపతిలో మదరాసు, మైసూరు, ఆంధ్ర మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రులుచేరి శాత్రుతంగా యీ కలుపు లేకుండా చేయుటకుగాను దర్శించిన తరువాత కొన్ని పథకాలను తయారు చేశారు. ఆ సంగతి ఏమయిందో మాకు యింతవరకు తెలియడంలేదు. అయితే K. C. కేసాల్ వల్ల కర్నూలు జిల్లా, కడప, అనంత పురంలో కొంతమేరకు కలుపు బాధలేకుండా పోతుందిగాని చిత్తూరుకు మాత్రం యీ నీళ్లు రావు. 70'-60' లోతుగల బావులు శ్రవణకొని వైరు చేయు చున్నారు. ఆ ప్రాంతంలో Electricity అవసరం అని 50 సంవత్సరాలనుండి బ్రిటిషు గవర్నమెంటు పైమునుండికూడా గవర్నమెంటుకు చెప్పడం జరుగు తున్నది. మన ఆంధ్ర వచ్చిన తరువాతకూడా ఎన్నియోసార్లు ప్రభుత్వానికి మనవి చేసుకున్నాకూడా డబ్బు లేవంటున్నాడు. నేను అసెబ్లీ నభ్యుడుగాను తరువాత యితర గ్రామస్థులతోను ఆందోళన చేసినాము. పేదవారు తమ కూములు అమ్మి అయినా సరే నూటికి 5 వంతులు గవర్నమెంటుకు contribution యిస్తామని చెప్పారు. అయినా యిప్పించగలిగారా! ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను ప్రత్యేకంగా మనవిచేసుకుంటున్నాను. ఆ గ్రామాలవారు నీటిని ఉపయోగించు కోడానికి యీ electricity చాలా అవసరం. మొన్ననే పటాస్కర్ అవార్డు ప్రకారం నా ప్రాంతం కొంత మద్రాసులో చేరినది. అంశకుముందు మన చిత్తూరు జిల్లాలో కొన్ని గ్రామాలు వుండేవి. ఆ గ్రామాలలో electricity బాగా యివ్వడంవలన భూములు వగయిరాలు అభివృద్ధిలోకి తెచ్చారు. రోడ్లు, బావులు, చెరువులు కూడ అభివృద్ధి పరిచారు. మా ప్రాంతాలలో గ్రామాలు ఇంతవరకు ఏలాంటి అభివృద్ధి జరగలేదు మద్రాసు రాష్ట్రంలో D. M. K. పార్టీ ఉండటంవలన వారి పార్టీని బలపర్చుకొనే నిమిత్తం

D.M.K. పార్టీ వారు మా ప్రాంతాలకు వచ్చి అంద్రలో కూడా D.M.K. ప్రభుత్వం రావాలని, అందోళన చేస్తున్నారు, కాబట్టి ఇది చాలా అవసరం. అచ్చట శాంతి వరి రక్షణకు, D.M.K. పార్టీ యొక్క అందోళనను అణచుటకు అచటి పోలీసులను పెంచవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. హిందీ అందోళన వల్ల, విద్యార్థులు చేసిన అందోళనలు—ఇంత హఠాత్తుగా చిత్తూరు జిల్లాలో ఎప్పుడూ అల్లకల్లోలం జరిగి ఉండలేదు పాకిస్తాన్ హిందూదేశంపై ఏ విధంగా అయితే హఠాత్తుగా దాడి చేసిందో. అదేవిధంగా మాకు తెలియకుండా మద్రాస్ లో ఉండే D.M.K. పార్టీ వారు ముందుగానే plan ఏర్పాటుచేసుకొని పోలీసు స్టేషనును ముట్టడించటం, అదే సమయంలో bridges, post office తగల బెట్టటం. R.T.C. బస్ తగల బెట్టటం జరిగింది. అయినా శాంతి రక్షణకు అక్కడి కొద్ది పోలీసు ఉన్నప్పటికీ, ధైర్య సాహసాలతో వాటిని నివారించారు. అటువంటి చోట్ల పోలీసు బలగాన్ని ఎక్కువ చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. మాకు Madras Border ఉండటంవలన, D.M.K. పార్టీ వలన అనేక గొడవలు జరుగుతున్నాయి. దీనిని ప్రభుత్వం వారు దృష్టిలో పెట్టుకొని, మద్రాస్ ప్రాంతంలో ఉన్న గ్రామాలకు సరిఅయిన రక్షణ, సౌకర్యాలు కలుగజేయవలసిందని మనవిచేస్తున్నాను.

చిత్తూరు పట్టణం—చిత్తూరు జిల్లాకు ముఖ్యపట్టణం. 18 వేలు జనాభా ఉన్నప్పుడు ఒకే పోలీసు స్టేషన్ ఉంది. ఇప్పుడు 80 వేలు జనాభా ఉన్నప్పటికీ, ఒకే పోలీసు స్టేషను ఉంది. అందుచే పోలీసు బలగాన్నికూడా ఎక్కువ చేయాలని కోరుతున్నాను. చిత్తూరు ముఖ్య పట్టణంగా ఉన్నప్పటికీ, చిత్తూరుకి బస్ స్టాండులేదు ఇప్పటి bus stand, ముస్లిములకు, హిందూపులకు కూడా చెందాలని Supreme Court దాకా పోవటం, అది ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా జరిగినా, అది ఇంతవరకు మున్సిపాలిటీకి స్వాధీనం చేయకపోవటం వలన, అక్కడి ప్రయాణికులు ఎండకు ఎండి, వానకు తడిచి, వారు వదుతున్న అవస్థలు చెప్పనలవి గాకుండా ఉన్నాయి. మరియు చిత్తూరు headquarters hospital ప్రభుత్వం వారు 178 beds ఏర్పాటుచేశారు. వరండాలో 375 beds ఉన్నాయి చిత్తూరు Headquarters గా ఉండటంవలన అక్కడకు వచ్చిన రోగులకు beds లేక, ఎస్సీ బాధలకు గురి అగుచున్నారు. మరియు maternity centre ఉంది. ఇతరులు అయితే, out-patient గా ఉండి మందులు తీసుకోమని చెప్పవచ్చు. కాని కాన్సుకు వచ్చిన స్త్రీలకు జాగాలేదని చెప్పటం చాలా బాధకరంగా ఉంది. అటువంటి వాళ్లకి, వరండాలో జాగా చూచి, వసతులు ఏర్పాటుచేయవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది అందుచే దీనిని కూడా అభివృద్ధిచేయాలని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా! నాకు అధికంగా ఉపన్యాసంచేసే అనుభవంలేదు. అయితే గౌరవ సభ్యులకు ఒక విషయం మనవిచేస్తాను. ఆర్థిక పరిస్థితుల ననుసరించి, గవర్నమెంటు వారు ఆయా శాఖలకు డబ్బు మంజూరుచేసి పున్నారు Budget లో తర్జన భర్జనలు అయిన తర్వాత, budget pass అయిన తర్వాతనే, ఆయా శాఖలకు Budget sanction అయిన తర్వాతనే, ఆయా ప్రాంతాలు అభివృద్ధి జరిగినప్పటికీ, ఆ డబ్బును దుర్వినియోగం చేయకుండా, ప్రజాసేవకోసమే ఉన్నాయని భావించి,

జాతి, పార్టీ బేధాలులేకుండా, ఆ డబ్బును దుర్వినియోగం చేయకుండా ప్రజలకు సేవచేయడానికి అంచరూ పాటుపడాలని పార్లమెంటును

శ్రీ ఎ మాధవరావు :—అధ్యక్షా! There is a saying that a number of intellectuals in the ruling party create problems so that they can have the privilege of solving them, మూమూలుగా ఇది మనం చూస్తూనే ఉంటాం. Problems అన్నీ solve చేస్తే కీర్తి ప్రతిష్టలు తీసుకవస్తుంది కాబట్టి, ఒక Problem create చేయటం, దాన్ని solve చేయటం ఇది రాజనీతిలో ఒక సన్నివేశం అందువల్ల ఈనాడు మన దేశ పరిస్థితులు గమక చూచినట్లయితే ఇది పరిపాటి అయిపోయినట్లు కనిపిస్తుంది. ఇప్పుడు మనకు ఉండే Problems ఏమిటంటే the economy instead of developing into auto-generating economy has become a depression-generating economy. ఇది అందరూ ఒప్పు కొంటున్న విషయం. ప్రతిపక్షాల వారితో పాటు ప్రభుత్వ పక్షం వారు కూడా ఒప్పుకొంటున్నారు. దీనికి కారణం గమక చూచినట్లయితే, ఒక్కటే కనబడుతోంది. మనం వేసేటటువంటి plans అన్నీకూడా, సక్రమంగా, సవ్యంగా ఆలోచించి దాన్ని చేయటంలేదని తెలుస్తున్న విషయం ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఎందుకంటే plans అన్నీ ఉపయోగం లేకుండా పోయాయని ప్రభుత్వంవారే ఒప్పుకొంటున్నారు. ఈ మధ్య పేషెర్లు చూచినట్లయితే, ఈ plans అన్నీ wrong plans అని ఉపయోగంలేక ఉండటంవల్లనే, సక్రమంగా సవ్యమైన ఫలితాలు ఇవ్వటంలేదని అందరూ ఒప్పు కొంటారు. పెద్ద పెద్ద అధినేతలందరూ దీనిని ఒప్పుకొంటున్నారు. ఒప్పిస్తున్నారు. ఈ మధ్య Engineering ఉద్యోగస్తులను తీసివేసినప్పుడుగాని, Engineers అరించి ఆలోచించినప్పుడుగాని, ఒక్కటే కనబడుతోంది Wrong planning వల్లనే ఇదంతా జరుగుతోందని శ్రీ కె. రఘునాథరెడ్డిగారిలాంటివారుకూడా చెప్పారు జరుగుతున్న విషయాలు మనం చూస్తున్నాం. Budget లో ఒక విశిష్టత ఉంది. కడపటి రెండు పేజీలలో మాత్రం ముఖ్యమంత్రిగారు, సక్రమంగా, సవ్యంగా వివరాలు చెబారు. ఈరోజు మనకు ఉన్న పరిస్థితులు చూచినట్లయితే, రాష్ట్ర స్థాయిలో Finances అన్నీకూడా దిగజారిపోతున్నాయి ఇది ప్రతివారు ఒప్పుకొంటున్నారు. దీనికి ఆశాజనకంగా ఏదోఒకటి చూపించాలి గమక, Central Finances అన్నీ Central Sector కి ఉపయోగపడుతోందని, మన రాష్ట్రంలోనే ఏదో సనదులు చూచుకోవాలని అన్నారు, ఇది కేవలం bold statement క్రింద ఉంది. ఏది అయినా ఆశాజనకంగా ఉంటే, దాన్ని గురించి ఆలోచిస్తే, అంతా మార్పిందే వాళ్లం. అయితే ఆశాజనకంగా కనబడటంలేదు. వారు మాట్లాడుతూ, Modus operandi మార్చుకొన్నాం అన్నారు. బహుశా నేను Assembly కి వచ్చి ఒక సంవత్సరం అయింది. ఈ modus operandi మార్చటం అనేది ఎంతకాలంగా ఊతపడంగా ఉందో వాకు అర్థంకాదు. పోయినసారి ఈ Budget చూసినప్పుడు, ఆశాజనకంగా లేకుండా, నిరుత్సాహంఉన్నట్లు చూశాం దీనిని ఎట్లా మెరుగుచేయాలి. ఎలా వనరులు సమకూర్చుకోవాలి ఇప్పటికయినా ఒక విధానం ఆలోచించాడా? అని చూస్తే ఎక్కడా జరగటంలేదని కనిపిస్తోంది. అందువల్ల మన

ముఖ్యమంత్రి ఇచ్చట నేకన్నార్కు నుకటక సూచన చేయదల్చుకొన్నాను High power commission ఒకటి వేయండి One man Pay Commission లాగా. డబ్బు తగలేసిందిగా గాకుండా. అన్ని స్థాయిలనుంచి, వర్తకులు, వ్యవసాయదార్లు, Administrator, Economist అందరివి కలిపి వేసి, చూచినట్లయితే, వారు అన్ని సమస్యలను కూడా పరిశీలిస్తారు. ఉదాహరణకు—Director of Imports అని ఒకటి ఉంది. దానిని ఒక ఆఫీసరు, దానికి సంబంధించిన వాళ్లు అంతకూడా ఉన్నారు. Commerce and Industries Minister కు అది ఎందుకు ఇవ్వకూడదు. ఇటువంటివి చాలా ఉన్నాయి. ఇవన్నీ సవర్ణంగా పరిశీలించి శల్భ పరీక్ష చేసిన తర్వాత, సక్రమైతే వంటి వంధా గనుక అలోచించినట్లయితే. మంచి వనరులు సమకూడుతాయి ఇది ఇలోచించటం మంచిది ఇంకాలో మామూలు Taxes వేయటంలో కూడా. దీనిని ఒక patch work గా తయారుచేస్తున్నారు. అందుచే ఇటువంటిది గాకుండా సరి అయినట్లవంటి tax structure ని అలోచించి, దీనిని సరిఅయిన పద్ధతిలో పెడితే చాలా పాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను మీరు ఇంకొకటి ఆలోచించండి Unproductive elements ఎక్కువ productive elements తక్కువగా అవుతున్నాయి. ఇది కూడా economic గా దెబ్బతినడానికి ఒక కారణము అవుతున్నది అందువల్ల ఎప్పుడు కూడా unproductive elements ను తీసివేసేదానికి productive elements ను తక్కువడబ్బుతో ఎక్కువ చేసేదానికి ఇదికూడ Commission కు refer చేస్తే పాగుంటుందేమో అని నా సూచన తరువాత ఈ రోజు మన జడ్జల్లో ముఖ్యమంత్రిగారు దానిలో M. T. రాజు గారి recommendations సక్రమంగా సవర్ణంగా implement చేసేదానికి ఇది ఆశాజనకమైన సభకము అని వారు అంటున్నారు, అది ఇక్కడ introduce చేసిన రోజే నేను దానిని గురించి వ్యతిరేకించాను ఈ రోజుకూడా వ్యతిరేకిస్తున్నాను. నా అభిప్రాయంలో ఏ సందర్భంలో కూడా ఇది శుభదాయకము మాత్రం కాదు అని నేను స్పష్టంగా చెప్పదలచుకొన్నాను. దానిని గురించి ఒక passage చదువుతున్నాను. “Mere transfer of officials does not indicate reforms The new Chief Secretary has swept well, or should I say, that he is made to sweep well. May be the Government has adopted M. T. Raju's Commission recommendations with the best of intentions but I should say with the worst of the judgment also. These recommendations in so far as they replace the panchayati Raj authority by official authority tend to give a different direction to the panchayati raj policy. I would not be surprised if before long the panchayati Raj institutions would remain bereft of their democratic content. This I am afraid, is guided democracy of Sukarno or Ayub Khan,” ఈ రోజున నేను స్పష్టంగా ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. మరి ప్రజాస్వామ్యాన్ని అమలుపెట్టదలచుకొని కదా పంచాయితీరాజ్ కావాలని అన్నారు. Social Welfare State కావాలని కదా ఆ రోజు పంచాయితీరాజ్ పెట్టారు. పెట్టినప్పుడు ఆ రోజు శాసనసభలో అందరూ వ్యతిరేకించారు కదా. వ్యతిరేకించినప్పటికీ కూడా మేము Socialistic pattern of life మేము పెట్టదలచుకొన్నాము కాబట్టి దీనిని మేము చేయదలచుకొన్నాము, దీనిని ఒక ప్రథమ స్థాయిలో మేము చూడదలచుకొన్నాము అని అన్నారు. ఇప్పుడు మీరు

చేసేటటువంటి ప్రతి పని కూడా British రాజ్యవాదులు ఏవైనా చేస్తూ వచ్చారో, అదే పంథాలో మళ్ళీ మీరు కూడా పోతున్నారేమో అనిపిస్తుంది, ఈ రోజు ముగ్గురిని మాత్రం ఆ Development Council లో వేశారు. మిగతా వాళ్ళు ఏమీ చేయాలి. వాళ్ళ పని ఏమిటి దీని విషయం ఏమిటి. మరి పంచాయితీ రాజ్ act లో చేసినటువంటి అవకాశాన్ని కూడా ఏవిధంగా సవ్యంగా ఆచరించాలా, వాళ్ళ recommendations ఏమిచేయాలి, అవి ప్రజాస్వామ్యంలో ఎంతవరకు ఉపయోగపడుతున్నాయి అని మీరు ఆలోచించినట్లయితే, బహుశా నాకు ఒకటి కన్నడుతున్నది. మాకు ఎవరూ జవాబు చెప్పేవాళ్ళు లేరు ఈ ప్రపంచంలో. కలెక్టరు అయితే మా తాబేదారు, గట్టిగా జవాబు చెప్పకాదు ఆయనను చేయవలెను అనేటటువంటి దృష్టితోనే ఈ రోజు జరిగిపోతున్నది ఇవి. తరువాత ఇంకొక సూక్తి చెప్పకాను. "Pope said" for forms of Government, let fools quarrel. What is administered best is the best." కాబట్టి ఏ సందర్భంలోనూ, ఏమైనప్పటికీ కూడా ఒకటిమాత్రం నేను చెప్పదలచుకొన్నాను. ప్రజా ప్రభుత్వము ఎలా వుంటుంది. దాని రూపము ఎట్లా వుంటుంది అనేది ప్రజలకు వనిలేదు. ప్రజలను ఎలా పాలిస్తాము, ఎట్లా సవ్యంగా వుంటుంది అనేది చూచినట్లయితే, నా అభిప్రాయంలో, పంచాయితీ రాజ్ Government దానిని సక్రమంగా సవ్యంగా పరిపాలన వ్యవస్థగా రూపొందించే దానికి తమరు ప్రయత్నం చేయాలని నేను గట్టిగా చెప్పుతున్నాను. Therefore, I have no quarrel with them. If they have decided to adhere to panchayatiraj programme and yet feel it proper to accept. M. T. Raju Report, I must say that the Government is suffering from administrative miopia. ఇది మాత్రం ఖచ్చితముగా కన్నడుతున్నది. నా అభిప్రాయములో ప్రతి రోజు కూడా, మనవాళ్ళు చేసే ప్రతి పనిలో కూడా ఏమిచేస్తున్నారు అంటే, ఏదో ఊహాగానంలో పథకాలు వేయడం, ఆ పథకాల వెనుకకు అడ్డం తిరిగిన తరువాత మళ్ళీ పథకాలు వేసే దానికి ఇంకేమి పథకాలు లేవు. మనకు British సామ్రాజ్యవాదులు ఏవైనా తయారు చేసి ఇచ్చారో ఆ steel frame లోకి మళ్ళీ మనవాళ్ళు పోవడం ఇది చూస్తున్నాము. బహుశా ఇది అశాశనక మైనటువంటి ప్రోత్సహించినలసినటువంటి విషయం కాదేమో అనిపిస్తుంది. ఇదిపోగా, Government అనేది line wire గా పని చేస్తున్నదా, officers అందరూ సక్రమంగా, సవ్యంగా దానిని ఆలోచిస్తున్నారా, నిజంగా గవర్నమెంటులో కూడా మన మంత్రులు ప్రతి దానిని తరచి పని చేస్తున్నారా? అంటే లేదేమో అనిపిస్తుంది. I would request that I may be pardoned if I say that there is utter callousness on the part of the Government or those persons who pilot the administration నేను ఒక ఉదాహరణము చెప్పుతున్నాను. Lake View Guest House ను 2 లక్షల 90 వేలుకు కొన్నారు కదా. దాని మీద ఎంతో డబ్బు తగలేశారు కదా. 1986 సంవత్సరంలో attachment ఉన్నదని చూడలేనటువంటి ప్రజా ప్రభుత్వము నడిపెటటువంటివారు ఉంటే, ఈ రోజు High Court లో, Supreme Court లో మన విక్రయము చెల్లదు అని చెప్పినప్పుడు దానిని ఏమి చేయగలుగుతారు ఇప్పుడు? ఈ డబ్బు ఎవరు పెట్టుకొంటారు? Advocate General పెట్టుకొంటాడా, Government Officers పెట్టుకొంటాడా

మంత్రిలు పెట్టుకొంటారా ఇంత డబ్బు ఏమి చక్కువ ఉన్నదా? బహుశా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోనే కాకుండా, మన దేశం మొత్తం మీద చూచినట్లయితే, మన Government Guest House అంత మంచి Guest House ఇంకెక్కడా లేదేమో అనిపిస్తుంది, ఇంత బాగరాడించేటటువంటిది, బహుశా, నవాబులకు వుండవలసిందేమో గాని ప్రజా ప్రతినిధులకు వుండవలసింది గాదేమో అనిపిస్తుంది. ఇంకొక విషయము. ఇంజనీర్స్ Certificates ఇస్తే అది Gospel, Magna Carta అన్నమాట. దానిని బట్టి మనము పనిచేస్తాము. అధ్యక్షా, తమరు మైదరాబాదు నివాసస్థులు. ఇక్కడ City Civil Court వున్నది. అక్కడ ఫుద్దోగస్టులు, జడ్జిగారు ప్రతిరోజు రాత్రి 9-00 గంటల వరకు పనిచేసేవారు. బహుశా గ్రహాలన్నీ బాగుగా వుండినందువల్ల కీమా అది కూలబడే రోజు అక్కడ వుండేటటువంటి వ్యర్థులందరూ ముందుగానే వెళ్ళిపోయారు. ఎందుకంటే ఆ రోజు ఆ జడ్జిగారు ముందుగా వెళ్ళిపోయారు కాబట్టి. ఆ building కు బాడుగ సుమారు 2000/- వరకు ఇస్తున్నాము. ఈ building వడిపోయే పరిస్థితి గురించి ఆలోచించలేనటువంటి Engineering Department వారు మనకు ఉన్న రంటె చాలా శోచనీయమైన విషయము. ఇది callousness అనాలా మలే మనలో నేను చెప్పలేను. మూడవ విషయము Honorary Magistratesను appoint చేస్తారు. Government లో live wire ఉందని అంటారు. నేను ఈ మధ్యలో papers లో చూచాను. మూడు నెలలనుంచి కూడా ఆ Bench గుమాస్తాలు అక్కడ ఉండవలసినవారు అక్కడ లేనందువలన, Magistrates పోవడము, రావడము. ఇదేనా పరిపాలనా వ్యవస్థయొక్క లక్ష్యము ఇదేనా మనము చూడవలసియుంటుంది. బహుశా, whim, vigour and vitality చచ్చిపోయి, live wire లేనటువంటి, అకాజనకంగా లేనటువంటి ఈ వ్యవస్థ ఈ రోజు ఉన్నది. మామూలుగా అంటూ ఉంటారు, ఏదైనా గాని ఆ seat మీద కూర్చో పెట్టినట్లయితే, అది మామూలుగా చట్టరీత్యా మాట్లాడుతుండేట్లు అదే మాదిరిగా, Government వ్యవస్థలో ఎవరు ఉన్నప్పటికీ, యంత్రాంగం ఏ విధంగా తయారు చేశారంటే, “చల్తే రహే లాల్ గోదా” అనే విధంగా తరువాత, ఇంకొక విషయం ఆలోచించండి, Industrial Estates కు ఎంతెంత డబ్బు ఇచ్చారో; ఈ ఇచ్చిన డబ్బులో ఎంత సక్రమంగా, సవ్యంగా వినియోగింపబడిందీ, లేక వీటి కొరకు ఎంత ఖర్చు అయింది; దాని నుంచి ఎంత benefit అయింది అని ఆలోచించేటటువంటి వ్యక్తి లేడు అంటే, ఇది శోచనీయమైన విషయము కాదా నల్గొండ జిల్లాలో, మీరు చూచినట్లయితే, అక్కడ buildings మాత్రం ఉన్నాయి, యంత్రాలు లేవు. ఇది ప్లానింగు లేక దిగజారేటటువంటి విధానమా? అంతే కాకుండా, ఇంకొకటి చూడండి, మన వాళ్లు ఏదో వారికి అవసరం వచ్చినప్పుడు ఒక Bill పెడతారు. ఆ Bill పెట్టిన తరువాత, వాళ్లకు అధికారంలో ఉన్నారు కాబట్టి, ఆ బిల్లు pass అయి పోతుంది. Shops and Establishments Act 1967 లో పెట్టిన తర్వాత

దానికి ఒక judicial authority ని appoint చేయవలెను. కాని ఈ రోజు వరకు దాన్ని గురించి Government ఆలోచించకపోతే, ఎవరికైనా గాని Judicial Officer దగ్గర redressal జరగాలంటే, అది ఎవరు చేస్తారు. Is it a sine qua non for what I can say in regard to live wire policy? There is no life; it is a dead body; the Government is being run definitely but that it is a dead body still lingering because oxygen is there. తరువాత విద్యా విషయంలో చూస్తే ఈ విద్యా విధానాలు 20 సంవత్సరాలు ముందు ఏవిధానాలు ఉండినవి. తరువాత మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ఏ విధంగా మార్పుగా తీసుకొని వస్తున్నాము. ప్రస్తుతం ఏ విధంగా ఉన్నది అని చూస్తే “యథా స్థానం ప్రవేశయాలు” అని మన వాళ్లు ఏదో సామెత చెప్పుతూ ఉంటారు. ఆ విధంగానే, VII Form అయింది. Pre-University అయింది, తరువాత మళ్ళీ Intermediate course కు వస్తున్నాము అంటే ante-clock wise గా మన Government పోతున్నదన్న మాట మరి మన Government achieve చేసినది ఏమిటని అడుగుతున్నాను. కాకపోతే, లక్షలు, కోట్లు తగలేని 50 వేలు లాభము కల్పించాము అంటున్నారు. ఇంకొకటి చెప్పుతున్నాను. ఈ మూడు plans లో ఎంత డబ్బు మనము Engineering Department కు ఖర్చు పెట్టాము. ఈ పెట్టిన దానిలో ఎంత లాభము వచ్చింది అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇంకొక ప్రశ్న నేను అడుగుతున్నాను. మన Engineers అందరూ మంచి degree holders కాదా, plans వేసేటప్పుడు, Estimates వేసేటప్పుడు, ఒక మారి వేసిన తరువాత, 150 సార్లు అది తీరుతున్నదంటే దానికి కారణమేమిటని ఈ 20 సంవత్సరములనుంచి ఆలోచించని Government ను ఏమి అనవలెను? ఈ పెట్టిన డబ్బులో అఖరకు రెండుపాళ్ళుకూడ మనకు దక్కలేదు అనివిస్తుంది. ప్లానింగ్ ప్రక్రమంగా నవ్వంగా చేసినట్లయితే ఇవాళ టెక్నికల్ పర్సన్స్ నిరుద్యోగిగా ఉండే పరిస్థితి ఏర్పడేదేకాదు. ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా టెక్నికల్ పర్సన్స్ గా ఉన్నటువంటి వ్యక్తులందరూ ఉద్యోగంలేకుండా ఉన్నటువంటి పరిస్థితి కల్పించిన గవర్నమెంటు ఉన్నదా? ప్రపంచంలో ప్రతిచోట టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ చదివినవాడందరికీ ఉద్యోగాలు ఉన్నవి. ఈరోజు ఇంజనీర్స్ కు ఇంజనీరింగ్ చదివిన విద్యార్థులకు ఉద్యోగాలులేకుండా పోతున్నాయంటే 20 సంవత్సరాల నుండి మూడు ప్లానులువేసి డబ్బు తగులవేసిందాని ఫలితంగా అని అడుగుతున్నాను. ఈనాడు జీతాలు ఉపాధ్యాయులకు ఇవ్వలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. Is it economic planning or does it reveal that there is at least an idea of getting sufficient finances? There is no augmentation; nobody is thinking on those lines. ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఎక్కడా లా అండ్ ఆర్డర్ అనేది లేదు. మా నెల్లూరు జిల్లా కోవూరు తాలూకా రామరమడుగు గ్రామంలో — అక్కడకు ఉన్న మూడు రోడ్స్ మూసివేసి, తెలిఫోన్ ఎక్స్ ఛేంజ్ కట్ చేసి ఎలక్ట్రిసిటీ తీసివేసి అక్కడ దోపిడీలాగా జరుగుతుంటే — (అక్కడకు పోలీసులు వచ్చారు అనుకోండి) ఇటువంటి పనిచేశాన్ని కేవలం వ్యక్తిగత దృష్టితో ఒక చిన్న సంఘటనగా ప్రభుత్వం చూస్తుంటే ఏమి చెప్పాలి? శ్రీ కాకుళం నల్లగొండ జిల్లాలో నక్కల్ బరీ అవుతున్నాయని పత్రికలలో చూస్తు

న్నాము. ప్రతిచోట లా అండ్ ఆర్డర్ మెయిన్ టెయిన్ చేయని గవర్న మెంట్ ఎందుకు పనికివస్తుంది? బడ్జెట్ స్పీచ్ లో వారు చెప్పారు. అది ఒకటే ఆశాజనకంగా ఉంది కనీసపక్షం గా. ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిని ఆలోచనకు తీసుకొన్నారు; దానికి ఏమిచేసినా, ఏమి చేయకపోయినా, అంతవరకు అయినా ఆశాజనకంగా ఉంది. ఈరోజు యీ కంటిన్యూయింగ్ కేలెస్ నెస్ ఇంకా ఉంది. ఈనాడు విద్యార్థులు సమ్మెలు చేస్తున్నారు. జీతాలు తగ్గించమని ఇంతకు ముందు విద్యార్థులు కోరినా తగ్గించేదానికి లేదని చెప్పటం, దానివల్ల కలిగిన నష్టాలు దరిమిలా తగ్గిస్తామని చెప్పటం—బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు నవ్వుతూ నోటి మాటలలో సంతృప్తిపరుస్తూ చల్లగా సవ్యంగా తన వసులు అపుతాయనే ధృక్పథంతో దీనిని నడుపుతున్నారు ఏ సమస్య వచ్చినా సవ్యంగా సక్రమంగా నిర్ణీతమైన పద్ధతిలో నడుపుతున్నారా అన్నది చూస్తే — ఆఖరుకు ఎప్పుడో సందర్భం వచ్చినపుడుతప్ప అది అట్లాగే ఉంటున్నది. ఇంజనీరింగ్ చదివే విద్యార్థులు మొన్న గలాటా చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పటివరకు దానిని గురించి చూడకుండా, దానిని ఆలోచించకుండా ఉన్నారంటే—దానివల్ల ఎప్పటికైనా ఇబ్బంది కలుగుతుందేమోనని అనిపిస్తుంది. ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానాలేవీ ఆశాజనకంగా లేవు. నేల్సుటాక్స్ బిల్లు తెచ్చారు. దీనిలో ఎప్పుడో డబ్బును వసూలు చేసుకొన్నవారి దగ్గరనుండి ఆ డబ్బును మళ్ళీ వారు అడగకుండా రెట్రోయాక్టు ఆవరేషన్ తో లెజిస్లేషన్ చేస్తున్నారు. డబ్బు ఎగ వేసినవాడు బాగానే ఉన్నాడు. డబ్బు కట్టినవారు కాము డబ్బు కట్టటం వేరం అయింది. వారు చేసిన వేరం డబ్బు కట్టటం. ఆ కట్టింది కోర్టువారు కొట్టేస్తే—మీరు మళ్ళీ డబ్బు ఇవ్వమంటే మనం వారికి డబ్బు ఇవ్వలేమేమో, కోర్టు మళ్ళీ వారికి డబ్బు ఇవ్వమంటారేమో అనే భయంతో రిట్రాస్పెక్టివ్ ఆవరేషన్ చేస్తున్నారు. ఈ రిట్రాస్పెక్టివ్ ఆవరేషన్ అనేది లెజిస్లేచర్ కాడిస్ లో — It is being misused to a larger extent. కోర్టులో ఒకటి కొట్టేస్తే, నీకు అధికారం ఉన్నదికదా అని రిట్రాస్పెక్టివ్ ఆవరేషన్ తీసుకువస్తావా? ఎవరైనా వ్యక్తి యీ ప్రకారం చేయటానికి ఉన్నదా? ప్రయివేట్ సంస్థలు తమ ఉద్యోగులను తీసివేస్తే ఆ ఉద్యోగుల రక్షణకు పావ్స్ అండ్ ఎప్పెలియేట్ మెంట్ యాక్టు ఉంది. వర్క్ మెన్ కాంపెన్ సేషన్ యాక్టు ఉంది. అక్కడి ఉద్యోగులకు కొన్ని హక్కులు ఇచ్చారు. కాని గవర్న మెంట్ తన ఉద్యోగులను అర్థేట్రీగా తీసివేయటమా? అందుకు గవర్న మెంటుకు ప్రత్యేక హక్కులు ఉన్నాయా? I am telling you that in the event of any retrospective action hereafter being done, it will lead to only chaos. మనకు అధికారం ఉన్నది కాబట్టి మనం యీ పని చేస్తున్నాము. ప్రజలకు ఆ అధికారంలేదు. ఇవాళ నేల్సుటాక్సు బిల్లు పెట్టారు. మరోరోజు ఆ మెండ్ మెంటు వచ్చింది. ఇది ఇవాళ ఉన్న దుస్థితి. డబ్బు ఎగవేసేదానికి ఎగవేయటం వాడి జన్మరూక్కు. డబ్బు కట్టేవాడికిమాత్రం న్యాయంలేదు. ఈ రోజు నోట్లు ముద్ర వేయటం సులభసాధ్యంగా డబ్బు సంపాదించటం అవుతున్నది. దీనివల్ల ఎకనమిక్ డిప్రెషన్ రాబోతున్నది. దీనిని ఆలోచించటంలేదు. కోర్టులలో

నెలకు 15 కేసులు చేయాలని చెప్పారు. ఇది న్యాయం చేయటానికా? స్టేట్ బడ్జెట్ బులిటెన్ కోసమా? బడ్జెట్ కు న్యాయం చేయాలనిలేదు. సాయంత్రం స్టేట్స్మెన్ట్ బులిటెన్ పోవాలి అనే భయం కలుగుతున్నది కానీ కనపూర్ కెనాల్ గురించి చీఫ్ మినిస్టరుగారు చూస్తున్నామని చెప్పారు. అది ఇప్పుడు చేయటంలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వ కొలాబరేషన్ తో ఉన్న సంస్థలలో ఆంధ్రులకు న్యాయం జరగలేదు. ఆల్ ఇండియా రేడియోలో ఫిబ్రవరి ఒకటి నుండి ప్రోగ్రామ్స్ కట్ చేసినట్లు హిందూ పత్రికలో వార్త వడింది. భక్తిరంజని, రాగం శానం పల్లవి కట్ చేశారు. దానినిగురించి ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ తో ఏమి జరుగుతున్నదో, ఏమి అన్యాయం జరుగుతున్నదో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు దృష్టికి తీసుకురాకపోవటం, సెంట్రల్ గవర్నమెంటుపైన వత్తిడి చేయకుండా ఉండటం అన్నది మన యీ అఫీషియల్స్, ప్రభుత్వం పాలనా? ఈనాడు మద్రాసు గవర్నమెంటు అధికస్టాఫ్ లో లాభం పొందుతుంటే మనం పొందలేక పోవటానికి కారణం మన యొక్క పీక్ పాలసీవల్ల అట్టి టెన్సిటీ ఏర్పడుతున్నదని అనుకుంటున్నాను. ఈనాడు ఇందులో అశాశనకంగా ఉన్నది ఏమీ కనబడటం లేదు. పెరాలిక్ ఎటాక్ వచ్చినరీతిగా యీ స్వరూపంలో యీ పాచికల ద్వారా చేసే యీ వద్దతులతో చేయబడిన బడ్జెట్ ఇదే వద్దతిలో ఉంటుంది. వనరులు పెరగవు. వనరులు పెరగాలంటే, మన బడ్జిట్ ప్రకారంగా ఆలోచన చేసే వద్దతి ఉంటే తప్ప అది జరగదు.

శ్రీ ఎం. టి. రాజారావు :—ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును నేను స్థూలంగా బలపరుస్తున్నాను. సంపారపక్షంగా చూస్తే అది బాగానే ఉంది ఎలక్ట్రిసిటీకి, ఇరిగేషన్ కు కొంచెం ఎక్కువచేసి ఎదో చేశారు. ఇది ప్రజలకు సంతృప్తికరంగా ఉన్నదా అంటే మాత్రం వేరే చెప్పే విషయంకాదు. ప్రజలలో అనేకమైన సమస్యలు ఇప్పుడు ఉన్నవి. ఈ బడ్జెట్ వారి సమస్యలను దూరం చేయటానికి ప్రయత్నం ఎక్కువగా చేయలేకపోయింది. దీనికి కారణం తెలియకుండా ఉంది. బహుళ మన సిద్ధాంతంలో సరైన బడ్జెట్ తయారు చేయటానికి పీలుకాని పరిస్థితులు ఉన్నవేమోననిపిస్తుంది. అతివాదంతో మాట్లాడే ప్రతిపక్షంవారు ఇతరచోట్ల పరిపాలన చేస్తున్నారు. మద్రాసులో కేరళలో పరిపాలన చేస్తున్నారు. కానీ అక్కడ వారు చేసింది ఏమిటి? వారు ఇంత కన్నా సంతృప్తికరమైన బడ్జెట్ తయారు చేసినట్లు నాకు కనబడలేదు. ఈ మధ్య ఒక సెంట్రల్ కమిటీలో వుండి నేను మద్రాసు కేరళ వెళ్ళివచ్చాను. అక్కడ ప్రజలకు సంతృప్తికరంగా, అకర్షణీయంగాచేసిన విషయాలు వాకేమీ కనబడలేదు. కేరళ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ కమిటీవారికి dinner యిచ్చారు. అందులో కులాసాగా మాట్లాడుకుంటూ ఉంటే బీదవాళ్ళకు గృహవసతి కలుగజేసే విషయం వచ్చింది అక్కడ గౌరీ ధామన్ గారు దానికి incharge గా ఉన్నారు. వారికి నేను చెప్పాను. గృహవసతి అనేది ఒక పెద్ద problem దానిని ఎప్పుడైనా పరిష్కారం చేయవలసిందే. లేకపోతే యిలాగే ఉంటాయి సమస్యలు అని చెప్పితే డబ్బు ఎక్కడ ఉన్నది అన్నారు. Communist Government డబ్బు ఎక్కడ ఉన్నది అంటే ఏమీ ప్రయోజనం చెప్పండి. కాబట్టి డబ్బు

ఎక్కడ డబ్బు ఎక్కడ ఉన్నది అనే సమస్య అన్ని గవర్నమెంటులలోను ఉన్నట్లు ఉన్నది. బైట ఉన్నప్పుడు అతివాదంగా మాట్లాడుతూ ఉంటారు. గవర్నమెంటు లోకి పోయేటప్పటికి మితవాదులు అయిపోతారు. ఈ ఇండియా దేశంలో ఏ వశం గవర్నమెంటులోకి వచ్చినప్పటికీ ఈ విధంగానే ఉంటుందేమో ననిపిస్తున్నది. కాబట్టి మనం ఒక్కసారిగా గమ్యం ఏమిటో తెలుసుకోవడం మంచిది. దీనినే political philosophy అంటారు. Details గురించి అంతా మాట్లాడారు. నేను కొద్దిగా political philosophy గురించి మనవిచేస్తాను. ఎందుకంటే— ఎంత సేపు details మాట్లాడుతూ అసలు విషయం, fundamentals మరచి పోతున్నాను. మన దేశంలో ఉండే democracy ప్రజా సంక్షేమ రాజ్యం అన్నారు. ప్రజా ప్రభుత్వం అన్నారు. అంటే ప్రజలే దీనికి రాజులు అనే మాట. ఆ ప్రజలయొక్క ప్రతినిధులమే మనమంతా. అటువంటప్పుడు ప్రజల యొక్క ఉద్దేశ్యం ప్రజలయొక్క ఆదేశం ఏమి ఉన్నదో దానిని గురించి మనం ఎక్కువగా మాట్లాడడం లేదు. ఈ శాసన సభలో చూచినట్లయితే అనేకులు అనేక విధాలుగా మాట్లాడుతూ ఉంటారు. గాని ప్రజలయొక్క ఆదేశం గురించి ఎక్కువగా మాట్లాడడంలేదు. నేను క్రొత్తగా వచ్చాను. ఒక సంవత్సరం అయింది. ఇక్కడ మాట్లాడే విషయాల గురించి విసుగుగా ఉన్నది. పాడిందే పాటరా అన్నట్లు ఎప్పుడూ యిదే పాట అయింది. నామటుకునాకే విసుగుగా వున్నది, ప్రజలకు ఎట్లా ఉన్నదో తెలియదు పజో మాట్లాడడం అది ఎవరూ వినక పోవడం. అది ఏదో paper లో పడడం, ఆ పరువాత ఏమి అవుతుందో తెలియదు. కాకపోతే బాగాగలాటా చేసేవాళ్ళను అమాయకులైన ప్రజలు శ్లాఘిస్తున్నారు. మాట్లాడకపోతే వీడు ఎవడో వెళ్ళాడు ఏమి మాట్లాడడంలేదు అంటారు. ఇక్కడ మాట్లాడితే ఏమి ప్రయోజనమో దేమునికే తెలుసు. ఆ విధంగా ఉన్నది నిరుత్సాహంగా ఉన్నది. ఏమి మాట్లాడడం. మాట్లాడితే ఏమి ప్రయోజనం అనిపిస్తున్నది. నేను క్రొత్తవాడిని కాబట్టి అలా ఉన్నదేమో! పాతవాడిని అయి ఉంటే నాకుకూడ అలాంటి అయిపోయేదేమో కాబట్టి మనం ఎప్పుడూ గమ్యస్థానాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుంటే బాగా ఉంటుంది.

“How happy is he born and taught
That serveth not anothers will
Whose armoury is honest thought
And simple truth is utmost skill”

అని Goldsmith అన్నాడు. మనం ఏమేమో యిక్కడ మాట్లాడవలసిన పని లేదు. ప్రజలయొక్క ఆదేశాలను ప్రజలయొక్క problems ను మనం ఎక్కువగా పట్టించుకుంటే చాలు. నీవు retired I.A.S. ఆఫీసర్ బాగా మాట్లాడాలి. Facts and figures అన్నీ కలిపి కొట్టేయాలి అన్నారు. ఏమిటి కలిపి కొట్టేనేది. simple thing. ప్రజా బాహుళ్యానికి కావలసింది ఏమిటి? ముఖ్యంగా కూడు, గుడ్డ, నీడ, ఈ మూడే కదా! ఎంత చిన్న విషయాలు. చేయబోతే ఎంత పెద్ద విషయాలు. ఓటిని గురించి ఎక్కువగా మాట్లాడకుండా ఏవేవో మాట్లాడు తున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు డబ్బులేదని చెబుతూ ఉంటే ప్రతిపక్షాలు

పన్నులు వసూలు చేయవద్దు అంటారు. ఇది ఏమిటి? పన్నులు వసూలు చేయకుండా ప్రభుత్వం ఎలా చేసేది? సత్యశాయబాబాగారు ఉన్నారు మీరు విని ఉంటారు. ఆయన చెయ్యి యిట్లా అంటే ఏదైనా పన్ను తయారుచేయగలడు ఆ విధంగా చెయ్యి యిట్లా అనేసి డబ్బు తేగలమా? కాబట్టి ప్రతిపక్షంవారు చెప్పేది ఏమి కాగాలేదు. అందులో ఒకరు అతివాదంగా చెపుతూ యింకొకరు చాలా మితవాదంగా ఉంటే ఏమి ప్రయోజనం. నిజంగా కార్యం జరగాలిఅంటే ప్రతిపక్షాలవారు, ప్రభుత్వంవారు యిద్దరు కలిసికూర్చుని ప్రణాళిక ఎందుకు తయారుచేయకూడదు! ఊరికే వారు ఏదో చెపుతూ ఉండడం పీళ్ళు ఏదో మాట్లాడుతూ ఉండడం యిదే సరిపోయింది. ప్రజలకు విని విని చాలు అయిపోయింది. వాళ్ళు చాలా నిరుత్సాహంగా ఉన్నారు. Elections లో వాళ్ళు ఎన్నో విషయాలు చెప్పితే మేము ఎన్నో విషయాలు చెప్పితే వాళ్ళు ఓట్లు యిచ్చారు. అప్పుడు ఎన్నో చెప్పాము. ఇక్కడకు వచ్చి ఏమి చేయడం లేదు. మనం గమ్యాన్ని ప్రజారాజ్యం అనే దానిని మనస్సులో పెట్టుకొని వాళ్ళ ముఖ్య అవసరాలు ఏమి ఉన్నాయో వాటిని మనం చేస్తే బాగా ఉంటుంది. డబ్బులేమీ అనే మాట అబద్ధమే. డబ్బు ఎందుకు లేదు? ఇంత బీద దేశంగా ఉన్నప్పటికీకూడ డబ్బు ఎంతోమందివద్ద మూలుగుతూ ఉన్నది. ఆ డబ్బు ఎట్లా ఖర్చుపెట్టాలో తెలియదు. ఆ డబ్బు తినేస్తే వాళ్ళకు రోగాలు వస్తూ ఉంటాయి. హాస్పిటల్స్ ఎక్కువై పోతున్నాయి. ఈ విధంగా వాళ్ళ అవస్థలు పడుతూఉంటే రెండు పూటలలో ఒకపూట అయినా సరిగాలేక అవస్థవడేవారు మా రాయలసీమలో చెమకబడిన జిల్లాలలో ఎంతోమంది ఉన్నారు. ఈ విషయం అనేకసార్లు చెప్పాము. ఎవరూ నమ్మరు; ఒకపూటకూడ దొరకకుండా ఎంతో కష్టంగా కాలం గడుపుతున్నారు. కాబట్టి మనం ముఖ్యంగా చేయవలసింది— ఆ డబ్బు ఎక్కడ ఉన్నదో వాళ్ళను taxation చేసి తీసుకువచ్చి బీదవాళ్ళకు పంచిపెడితే బాగా ఉంటుంది. డబ్బు ఎవరి దగ్గర ఉన్నది మనకు తెలిసిన విషయమే. Cinema Stars దగ్గర ఉన్నది, Hotel Managers దగ్గర ఉన్నది, Contractors దగ్గర ఉన్నది. పెద్ద పెద్ద వర్తకుల దగ్గర ఉన్నది. Millionaires, Capitalists ఎంతోమంది ఉన్నారు. Taxation చేసి వీళ్ళ దగ్గర డబ్బు వసూలుచేసి. ఆ డబ్బు అంతా ప్రజలకు ఖర్చుపెడితే బాగా ఉంటుంది. అట్లా ఖర్చుచేయనిరోజు ఆసంతృప్తి అనేది అట్లాగే ఉంటుంది. మనం మాట్లాడుతూనే ఉంటాము. మన గవర్నమెంటు నడుస్తూనే ఉంటుంది. సమస్యలు అలాగే ఉంటాయి ఇదంతా ఒక నాటకంలాగా ఒక debating society లాగా అవుతుంది. ప్రజలను మనమందరం మోసం చేసినవాళ్ళంఅవుతాము. నేను బీదవర్గానికి సంబంధించినవాడిని. నేను బీదవర్గం తరపున మాట్లాడుతున్నాను. నేను I. A. S. Officer గా retire అయ్యానేగాని నాకు facts and figures అంటే యిష్టంలేదు. ఏదైతే ముఖ్య అవసరాలు ఉన్నాయో కూడు గుడ్డనీడ వీటిని గురించి ఎంతసేపు అయినా మాట్లాడాలి అనిపిస్తుంది. ఈ మూడు యిచ్చిన తరువాత తక్కిన విషయాలు ఎనలేజ్ చేయండి. ఎవరో అంటున్నారు. రష్యాలో కూడ సరైన రోడ్లు లేవట. రష్యా అమెరికా దేశాలు చాలా ముందు బడిన దేశాలు గదా! అటువంటిచోట్ల రోడ్లులేవు అంటున్నారు. Rural areasలో రోడ్లు వేయలేదు. దానిని బట్టి చూస్తే మనం priorities సరిగా యివ్వడంలేదు.

మనకు ఉన్నటువంటి limited amount లో దేనిని ముఖ్యంగా చేయవలె. దేనిని తరువాత చేయాలి అనే Proeities సరిగా చేయడం లేదు. డబ్బు వచ్చినది గదా దేనికో ఒకదానికి ఖర్చు చేయడం, ముఖ్య అవసరాలకు అడిగినప్పుడు డబ్బులేదు అని చెప్పడం ఇదేమి కాగున్నది కేరళలో వాళ్లు ప్లానింగ్ బోర్డులు అని చేశారు. రాష్ట్రాలకంతా Planning Boards ఏర్పాటు చేసుకోండి అని Central Government చెప్పిస్తున్నది. ఎక్కడో అక్కడ Heaven లో ఉన్నట్లు ఢిల్లీలో think చేస్తే అది యిక్కడ మనకు వచ్చేస్తే మనం దానిని అమలు పెట్టడం వాళ్ళకు సరిగా యిస్తులేక పోవడం వాళ్ళను అడుక్కువడం, మనం యింకొకరిని అడుక్కువడం యిదంతా begging level business అయిపోయింది. వాళ్ళు పోయి ఆమెరికా మొదలైనా విదేశాలను అడుక్కువడం beggars లాగా తయారై వాము. మనం ఒక Planning Boardను పెట్టుకోవాలి. Planning Boardలో పనికిరానివాళ్ళు ఉంటే దండగ అయిపోతుంది. మనకు intellectual తక్కువగా ఉన్నదా! నిజంగా పరుళ్ళవాలంటే అనేమంది intellectuals ఉన్నారు. వాళ్ళలో పెద్దవాళ్ళను పరుకొని వాళ్ళకు రాజకీయ యోగ్యత ఉండాల్సిన అవసరంలేదు, ఆ Planning Board లో పెట్టి ఏవిధంగా మనకు ఉన్నదానితో ఎక్కువ సేకరణ చేస్తాము. taxation ద్వారా దానిని ఏవిధంగా సక్రమంగా ఖర్చు పెడతాము అనేది ఆలోచన చేయాలి. ఖర్చుపెట్టడంలో కూడ చాలమంది చెప్పారు. చాల leakage ఉన్నదని నామటుకా నాకు తెలుసు. నేను అన్ని డిపార్టుమెంటులలో పనిచేశాను. ఎంత leakage ఉన్నదో చెప్పడానికి వీలులేదు. నగం అయినా beneficiary కి పోతుందా అంటే నాకు అనుమానంగా ఉన్నది. ఇంక corruption ఎంత ఎక్కువ అయిపోయింది అంటే జీతం తరువాత పై ఆదాయం పరిపాటి అయి పోయింది. open గా అడుగుతూ ఉంటారు. మీకు పై ఆదాయం ఎంత అని నాకు జీతమే, పై ఆదాయం లేదు అంటే, అది ఎట్లా, పై ఆదాయం లేకుండా ఎట్లా ఉంటారు అన్నారు. పై ఆదాయం అనేది ఒక వెటిటిమెంట్ అయిపోయింది. పూను మండి వైనపుండే పెద్ద ఆఫీసర్ వరకూ యీ ఆదాయం సంపాదిస్తున్నారు. ఆయా కార్యక్రమాలకు సంబంధించి డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నప్పుడు అందులో నా share ఎంత? అనే విధంగా వ్యవహరిస్తూ వుంటారు. ఈ లిశేక్ ను తగ్గించాలి. బ్రిటిష్ టైమ్ లోని డిపార్టుమెంటు యింకా వున్నాయి. వాటి అవసరం ఏమిటో నాకు అర్థంకాదు. ఉదాహరణకు ఎకనమిక్స్ అండ్ స్టాటిస్టిక్స్ వున్నది— దీనికొక పెద్ద డిపార్టుమెంటుగా చేయవలసిన అవసరం ఏమిటి? అలాగే Information and Public relations ఒక ప్రక్క కూడు లేకపోతే information ఏమిటండి? ప్రజలకు సక్రమంగా కూడు ఎట్లా పెట్టగలిగిందో ఆలోచించండి. అద్భుతా! పామాన్య ప్రజలు ఎంతో కష్టపడుతున్నారు. ఇటువంటి డిపార్టుమెంటు అవసరమైతే పెట్టుకోవడం ఎందుకూ. ఆ రెండూ విలీనీకరణం చేస్తే కాగుంటుంది అట్లాగే ఫిషరీస్, అగ్రికల్చర్. ఈ అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు అగ్రికల్చర్ కు ఏమీ ఉపయోగపడడంలేదు. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు డబ్బు వసూలు చేసేది; కొంత మేలు. తక్కిన డిపార్టుమెంటు అన్నీ మనకు ఏవిధంగా ఉపయోగపడే విధంగా లేవు.

విద్యార్థులకు ఏమి చేస్తున్నా? విద్యాలయాలద్వారా డిగ్రీలు పంచుతున్నది, వారు బయటకు వచ్చి నిరుద్యోగులుగా జీవించవలసివస్తున్నది. కొంతకాలం స్కూల్స్ లోనే ఉండిపోతారు. వీటన్నింటినీ గూర్చి ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(బెల్)

తమరు బెల్ కొడుతున్నారు. అది చాలా భయంకరంగా వుంటుంది. జరుగుతున్న విషయాలు చెప్పాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:—బెల్ కొట్టడం కూడా ఒక పార్లమెంటరీ మెథడ్.

శ్రీ యం. బి. రాజరావు:—మంచి విషయాలు చెబుతున్నప్పుడు కాస్త ఎక్కువ తైము యివ్వాలి. మేము చెడ్డ విషయాలు చెబుతున్నప్పుడు మీరు బెల్ కొడితే ఫర్వాలేదు; చెడ్డవిషయాలు చెప్పవద్దని. లీడర్స్ కు ఎక్కువ తైము యిస్తారు; మంచిదే. కానీ, ఫోలోవర్స్ కు కూడా చెప్పడానికి మంచి విషయాలు వుంటాయిగదా. థాంక్స్.

శ్రీ బి. పావరెడ్డి:—అధ్యక్షా, గత ఆరు నెలలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రెండు calamities face చేయవలసి వచ్చింది. ఒకటి-కరువు; రెండు కాంగ్రెసు మహాసభలు. ఇందులో కరువునివారణ పథకాలు అనేమాట మనం అనాదిగా వింటూనే వున్నాం. నెల్లూరు, శ్రీకాకుళం జిల్లాలు ఈ సంవత్సరం తీవ్రమైన కరువుకు గురియైన విషయం మనకు తెలిసినదే. ఈ కరువు నివారణ పథకం క్రిందనే చాలా రోజులుగా మేము సోమశిల ప్రాజెక్టు కోరుతున్నాం. దానిపై మన ప్రభుత్వం-నాగార్జునసాగర్ రైట్ కెనాల్ నిరుమీకువస్తుంది, అందువల్ల యిది అవసరంలేదు అనిచెబుతూ వచ్చారు. జరుగుతున్న వ్యవహారాన్నిబట్టి మాస్తే నాగార్జునసాగర్ రైట్ కెనాల్ రావడానికి ఎన్నియంగాలు పడుతుందో తెలియదు. అందువలన సోమశిల ప్రాజెక్టు త్వరగా చేపడితే తాగుంటుందని మా వుద్దేశం. మద్రాసు P.W.D. మంత్రికరుణానిధి గారితో మాట్లాడితే మీ ప్రభుత్వం move అయితే మేమూ move అవుతాము; కానీ మీ ప్రభుత్వంనుండి మాకు రాలేదు కాబట్టి మేము ఏమి చేయడానికే లేదు. అని చెప్పారు. సెప్టెంబరు సెషన్ లో మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ నేను మద్రాసు గవర్నమెంటుతో మాట్లాడతాను; దాని విషయం ఆలోచిస్తాం, అని చెప్పారు. దాదాపు 18 నెలలు కావచ్చినా ఆవిషయం ఏమైనదో తెలియడంలేదు. అది చేపడితే తాగుంటుంది. నెల్లూరు జిల్లా ప్రజలు కరువు నివారణకు యీ పథకం ఉపయోగపడుతుందని వుద్దేశపడుతున్నారు.

ఇకపోతే యీ కాంగ్రెసు సభలగురించి లచ్చన్నగారు నిన్నచెప్పారు. డబ్బు ఎంత ఖర్చుఅయిందో మాకు తెలియదు; ఖర్చు కాలేదు అంటున్నారు. కానీ, అయినప్పటికీ, చెట్టిన ఖర్చు వృధాగా పోకుండా కేంద్రనాయకత్వాన్ని మన రాష్ట్ర అవసరాలకు కొంచెమైనా వాడుకునివుంటే తాగుంటుందేమో. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు పని నిలిచి పోవడంతో దాదాపు 8 నెలలు

మంచి యింజనీర్లును రిట్రెయిన్ చేయడం జరిగింది. ఇంకా కూడా రిట్రెయిన్ చేస్తారేమోనని అనుకుంటున్నారు దీనిని ముఖ్యంగా human problem గా తీసుకుని, project completion ఎట్లా వున్నప్పటికీ, ఏదో విధంగా సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుండి పోరాడి డబ్బు తెచ్చుకోవడం అవసరం. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు పరిస్థితి one way traffic గా వున్నది. కేరళలోను, మద్రాసులోను తక్కువ ఖరీదుకు విద్యుత్ పంపించడానికి మనకు ఆర్డరు వేస్తున్నారు. మనం మాత్రం పాపం, 'your obedient servant' లా పంపిస్తున్నాం మనకు మౌనం ఏదికావలసినా దొరకదు. చక్కెర కావాలంటే యివ్వమని చెప్పి పంపించారని నిన్న రాజుగారు మనకు నూతన సందేశంగా చెప్పారు. ఇటువంటి స్థితిలో మనం విద్యుత్ పంపించమని ఎందుకు refuse చెయ్యకూడదు? ఒక stiff attitude తీసుకోండి. మాకు తెలిసినంతవరకూ—మద్రాసులో కొన్ని యిళ్లతగలబడ్డాయి; పార్లమెంటు లై-ఎలక్షన్స్ అయినతరువాత, యిళ్ల తగలబడినవని గందరగోళంచేసి ఒకకోటి రూపాయలు వారు కేంద్రం నుండి తెచ్చుకోగలిగారు. అదేమన రాష్ట్రంలో drought conditions మనజిల్లాలు నాశనం అయినా ఒక్కడమ్మిడికూడా నునం తెచ్చుకోలేకపోయినాం పరిస్థితి చాలా శోచనీయంగా వుంది. ఇంక, బీహార్ లో ఖామం అంటే మనం అన్ని ప్రాంతాల నుండి వడ్లు, విద్యుత్, యితర అవసర పదార్థాలు పంపించాము. మనమే మాత్రం ఎందుచేతనో ఏ రాష్ట్రంకూడా కష్టదశలో ఆదుకోలేదు. దానికి మన నాయకత్వంలో లోపమో, ప్రభుత్వం లోపమో కొంచెం ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. ఇంక, మన ప్రభుత్వం యిచ్చిన పుస్తకాలలో వాడిన మాటలు చూస్తుంటే నవ్వు వస్తూ వుంటుంది. అక్కడ అమెరికన్ బాస్ LBJ అయితే, యిక్కడ మన యిన్ ఫర్ మేషన్ బాస్ LBK. ఆయన ఒక పుస్తకం యిచ్చాడు మాకు. అందులో—జన వారోత్సవాలని పోటీలు పెట్టారట. అందులో ఒక ఆట—competition amongst all asses; యింకొకటి pigs, యింకొకటి గిల్లితూటా; ఇటువంటివి పాతవి revive చేస్తున్నారు. Congratulate చెయ్యాలనిపిస్తున్నది. కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంట్ గూర్చివారు చెప్పారు. మద్రాసువారు అంటూవుంటారు—'ఏదో డెవలప్ మెంట్ అని. కరవన్ డెవలప్ మెంటు బాగాజరుగుతున్నది. దీ సెంట్రల్ జేషన్ ఆఫ్ కరవన్. ఇంకొక తమాషా ఏమిటంటే—పంచాయితీ సమితులలో 25% ఫ్రెన్డ్ గ్రాంట్ అనివుంది సంవత్సరానికి 12 వేల రూపాయల వరకు వస్తుంది, రోడ్ల రిపేరుకు, వేరే పనులకు. వాళ్ల ఖర్చు 24 వేలు అవుతున్నది. ఈ విధంగా వున్నది. డబ్బులేదు అంటున్నారు కాబట్టి కొద్దిరోజుల పాటు మన సమితి సామ్రాజ్యాలకు కొంచెం holiday యిస్తే మంచిదని నావుద్దేశం. ఇంకొకటి—విన్న ప్రశ్నలలో వచ్చింది, తమరు గమనించి వుంటారు, వరంగల్లు ప్రక్కసమితి; అక్కడ రూరల్ డెవలప్ మెంటు అంతా అయిపోయి వారికి వేరేవసలేక అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ కొరకు మానుమకొండలో తీసుకొచ్చి పెట్టారు. మొన్ననొక ప్రశ్నకు ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ 8000 కరవన్ కేసులు రిఫర్ చేస్తే 8 కేసులలో డిస్మిస్ చేయడం జరిగిందన్నారు. Dismissable corruption మనకు less than 8% వున్నదన్నమాట. ఇటువంటి తప్పుడు లెక్కలు

మాముందు పెట్టడం మంచిదికాదు, వీటిని సరిదిద్దుకోవడం మంచిది. ఇకపోతే, 9 నెలలనాడు ఒక పెద్ద ఆఫీసర్ పై విచారణ ప్రారంభించారు. అందరికీ తెలుసు. చర్యతీసుకోవడానికి అలస్యం ఎందుకు అవుతుందని విచారిస్తే మన ప్రభుత్వం కంటే అతను చాలా powerful, ఢిల్లీలో వుండి manipulate చేస్తున్నాడు. వీరేమీ చేయలేకపోతున్నారు అనితెలిసింది. ఇది ప్రభుత్వబలహీనతను సూచిస్తున్నది.

'Thank you, Sir.'

శ్రీ జి. వి. అప్పారావు:—అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటు ప్రతిపాదనను నేను నిరసించేముందు ఒక విషయం తమకు మనవి చేయాలి. వికసించిన పుష్పాలు తుమ్మెదలను ఆహ్వానిస్తూ వుంటాయి. ఎత్తయిన కొండలు మేఘాలను పిలుస్తూ వుంటాయి. సహజంగా పర్యటాలు సెలయేళ్ళకు తావిస్తాయి. మహావృక్షాలు గాలిని పిలుస్తూవుంటాయి. అట్లాగే ఉత్తమ ప్రభుత్వం విమర్శను ఆహ్వానిస్తుంది అనుకుంటాను. అట్లా విమర్శను ఆహ్వానించేది మాత్రమే ఉత్తమమైన ప్రభుత్వం. అందుకే మహాత్మాగాంధీ గారు ఒక చోట చెప్పారు. "Healthy well-informed balanced criticism is the touchstone of public life. A most democratic Minister is likely to go wrong without ceaseless watch from the public." నేను నా దేశంపట్ల, నా ప్రభుత్వం పట్ల, ప్రభుత్వానికి సుప్రీం అధారిటీ అయిన నా ప్రజల పట్ల, నా భావ పట్ల సంపూర్ణ విశ్వాసాన్ని, భక్తిని ఉన్నత భావాన్ని వుంచుకొని యీవేళ ప్రభుత్వ దృష్టికి కొన్ని వాస్తవిక విషయాలను మీద్యారా తేవాలని ఊహిస్తున్నాను. మిత్రులు చాలమంది చాల విషయాలు చెప్పారు. బడ్జెటు ప్రతిపాదన జరిగే ముందు ప్రభుత్వపక్షం, ప్రతిపక్షం అని కాకుండా—ఆంధ్రప్రజానీకమంతా కూడ మన ప్రభుత్వం వంకచూస్తూవుంది ముఖ్యమంత్రి గారు బడ్జెటు ప్రతిపాదించుతూ చక్కనైన, సునిశితమైన ఉపన్యాసం చేశారు. ఈ బడ్జెటు బుట్టలన్నీకూడ వారి దగ్గర పెట్టుకున్నారు. ఈ ప్రజానీకమంతా చూస్తోంది, ఆయన సహజ శక్తితో, సహజ ధోరణితో వేణుగానంతో నాగస్వరం పూదిస్తూ ఒక్కొక్క బుట్ట విప్పారు. మొదటి బుట్ట విప్పేటప్పటికి—స్వపక్షం, ప్రతిపక్షం చూస్తుండగా ఒక రెవిన్యూ నాగు లేచింది, ఇదేమని ప్రజలంతా గాబరా పడ్డారు, బడ్జెటు బుట్టలో సత్యం, అహింస, ధర్మం, వ్యాయం, శాంతి భద్రత—ఇటువంటివి వుంటాయనుకున్నాము, ఇందులోంచి నాగుపాములు లేస్తున్నాయి ఏమిటని, అయితే గాబరా పడకండి, అదేమీ చేయదు, దానికి కాస్త అదనపు పన్నులు పెట్టండి అన్నారు ముఖ్యమంత్రిగారు. చిత్తం మహాప్రభో అని ఒప్పుకున్నారు ప్రజలు. రెండవ బుట్ట తెరిచారు, అందులోంచి వంచాయతీరాజ్ అనే ఒక నాగుపాము లేచింది. ప్రజలు మహాప్రభో మళ్ళా నాగుపామువచ్చింది ఏమిటి అన్నారు. ఇదికూడ ఏమీచేయదు, ఫరవాలేదు, దీనికి 4 పర్సంటు, నాలుగున్నర పర్సంటు, అయిదు పర్సంటు లోన్ను యివ్వండి, ఊరుకుంటుంది అన్నారు. ఏమీ చేయదు ఏవ్వరమెంటు యిస్తుంది, యీలోగా దానికి మేళ పెట్టండి అన్నారు. ప్రజలు దానినికూడ సహించారు. ఇంక ఈవిధంగా ఒక్కొక్క బుట్టలోంచి ఒక్కొక్క రకమైన నాగుపాము వస్తోంది. దీనినంతా చూచినతరువాత ప్రజానీకం, ఇంకమాకు ఏమీఒక్కరలేదు, పోతాము అంటున్నారు. ఫరవా

లేదు, ఇవి కూడా మిమ్ములను ఏమీ చేయవు, గాబరా పడకండి అని చెబుతున్నారు. ప్రజలు సహించి ఓర్పుతో కూర్చునివున్నారు. ఈ బడ్జెటు వైపు చూస్తుంటే చేను చూస్తే తారెడు; వెన్ను నూస్తే మూరెడు, దూస్తే దోసెడు, ఊడితే ఏమీ లేదు అన్నట్లుగా ఇదంతా అంకెల గారడీగా వుంది, ప్రభుత్వ పథానికి ప్రతిపథానికి వచ్చేతగువు అక్కడే. మూడు మూడు కలిపితే ఆరు అంటుంది ప్రతిపక్షము, కాదు మూడు మూడు కలిపితే ఎనిమిది అంటుంది ప్రభుత్వ పక్షం—ప్రభుత్వ పక్షం ఒప్పుస్తుంది, రుజువు చేస్తుంది. ప్రభుత్వ పథానికి పరివారము, పరికరము అంతా వుంది. సామర్థ్యం వున్నది కాబట్టి ఒప్పుస్తుంది. ఎడమ నుంచి కుడికి ఒక మూడు, కుడి నుంచి ఎడమకు ఒక మూడు చేయమంటుంది, ఆ రెండు కలిపి ఎనిమిది అయిందా లేదా అంటుంది. నిజమే అవుతుంది కాని ఈ విధంగా డబ్బు యిచ్చి బజారుకు వెడితే ఒప్పుకుంటుందా అని ప్రతిపక్షము అంటుంది. ఈ బడ్జెటులోని అంకెల గారడీతో ప్రతిపథాన్ని, ప్రజలను అల్లకల్లోలం చేసి గాబరా చేస్తున్నారు. వాస్తవిక విషయాలను ప్రభుత్వ దృక్పథంలోకి తేవడం ప్రతిపక్షము యొక్క విద్యుక్త ధర్మం. ప్రతిపక్షము వున్నావనలే వుంటుంది, ప్రభుత్వ పక్షము స్త్రీవంటిది. స్త్రీ ప్రసంగించగలదు కాని పరిమళము యివ్వలేదు. పుష్పము పరిమళము యిస్తుంది కాని ప్రసంగించలేదు. అందుచేత చెందుకలిసి వున్నప్పుడే అందం, ఆనందము కూడ వుంటాయి. నామందు కొంతమంది మిత్రులు ప్రభుత్వ పక్షము ప్రతిపక్షము కూర్చొని కొన్ని సమస్యలు గురించి మాట్లాడుకుంటే హించిగా వుంటుందని చెప్పారు. అందుచేత యీవేళ వాస్తవికమైన విషయాలను తమదృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. వివిధ రంగాలలో ప్రభుత్వ వ్యవహారము ధోరణి ఇట్లా వుందనేది చెప్పడానికి ఒక్కొక్కటి తీసుకోవడములో మొట్టమొదట ఆర్థిక రంగము తీసుకుందాము. నేను చెప్పే విషయాలలో ఒక్కొక్కప్పుడు పొరపాటు వుండవచ్చు. మిత్రులు కూడ పొరపాటు చేయరు అనుకోవడము ఒక పొరపాటు. సభ్యులు పొరపాటు చేయరనుకోవడము కూడ ఒక పొరపాటు. నాలో పొరపాటు వున్నట్లు అయితే నేను సవరించుకోడానికి, తుమాషణ చెప్పుకోడానికి ఎంతమాత్రము సందేహము లేదు. నేను చెప్పేది వాస్తవమైనప్పుడు ప్రభుత్వ పక్షము దయచేసి సవరించవలసిందిగా మీ ద్వారా వినయపూర్వకముగా ప్రార్థిస్తున్నాను. ఆర్థిక రంగములో యీనాడు మనఃకరిస్థితి ఏమిటి? టేదేశాలలో అప్పులపాలు, పరదేశాలలో యానపాలు, స్వదేశములో ఆకలిపాలు, కాంగ్రెసు మాత్రము ఖజానాపాలు. రాజకీయ రంగములో ఇట్లా వున్నాము? రామరాజ్య కలలు కాశావలు, కామరాజ్యము అమలు చేశాము, ఇంద్రలోకములో నిద్రపోయాము, దేశాన్ని దివాళా తీయించాము. ఇది కాదని చెప్పడానికి బీలు లేదు. ఈ విధంగా ఒక్కొక్క రంగము గురించి తమకు మనవి చేయాలి. ప్రభుత్వ వ్యవసాయ రంగము ఏవిధంగా వుందంటే—దున్నుకొని క్రతుకుదామని ఎవరైనా ఆశిస్తే భూమి దక్కడము కష్టంగా వుంది. కాగిలాలమీద భూమిని వళము చేసుకొనేవారికి రక్షణ వుంది. ఆహార సమస్య ఆహారము ఆంధ్రదేశరులకు పోతున్నది. ఆంధ్రదేశము అన్నపూర్ణ అన్నాదు.

అన్నమంతా ఆంధ్రేశరులకు, పూర్ణమంతా ఆంధ్రులకు. ఇది మనప్రభుత్వము చేసిన పరిష్కారమార్గము. విద్యా విధానముతో—చదివేస్తే వున్నమతి పోయిందన్నారు పెద్దలు. చదవుకున్నవాసీంటే చాకిలి మేలన్నారు పెద్దలు మనప్రభుత్వ విధానములో చదవుకుందామంటే నీట్లుకేవు, చదువుకునివస్తే బ్రతుకులేదు, ఈవిధంగా చాలానున్నాయి కాని, విడి విడిగా డిమాండ్సు వచ్చినప్పుడు మాట్లాడదలుచుకున్నాను. మొత్తం ప్రభుత్వ పాలనీ ఇంత కాలంగా రాజ్యము పరిపాలించిన ఫలితము ఒక్కొక్కటి తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. వైద్య విధానం—మందులు యిచ్చే అవకాశం డాక్టర్లకు వుండదు. మందులు కొనే శక్తి రోగులకు వుండదు. అది మన వైద్యవిధానంగా సాగిపోతోంది. ఇంజనీరింగుకాని వుంది. ఇది ప్రభుత్వ ఖజానాకు వందికొక్కు, కాంగ్రెసు ఖజానాకు కల్పితరువు. ఇంక పంచాయతీ రాజ్ వున్నది. ఇది ప్రజలకు రుణభారం అయిపోయింది, ప్రభుత్వానికి ధన భారం అయిపోయింది; ప్రభుత్వ ఆశ్రమాలకు కల్పితరువు, కామధేనవు అయి పోయింది. కోఆపరేషను—ఇది నియంతృత్వానికి కోఆపరేషన్ అయిపోయింది, ప్రజాస్వామ్యానికి ఆపరేషను అయిపోయింది. పోలీసుకాని గురించి వుంది. ఒకప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు—గత బడ్జటులో పోలీసు డిమాండుమీద అనుకుంటాను—చాలా గాబరాగా అడిగారు ఒక విషయం. చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు వైట్ కోటా అని ఒకటి వచ్చింది. వైట్ కోటా అంటే ఎట్లా వుంటుంది, టిమిటి అని అడిగారు, నాకు సరిగా గుర్తులేదుకాని చర్చలోవచ్చింది. పోలీసులను గురించి సరిగా చెప్పాలంటే—ప్రజారక్షణలో కొండచిలువ—అది ఒక రకమైన పాము; మెల్లగా పోతుంది; ప్రజా భక్షణలోమాత్రం white cobra—చాలా చురుకుగా వెడడుతుంది. పోలీసు కుక్కలు అని యీ మధ్య వచ్చాయి. అవి నేరాలు పరిశోధించడంలో చాలా పురోగమించాయి. పోలీసులు నేరాలు కల్పించడంలో పురోగమించారు. ఈ విధంగా పోలీసుకాని వ్యవహరిస్తోంది, రెవెన్యూ విధానంగురించి గతసారి మనవిచేశాను. అది ప్రభుత్వానికి plees complaint ప్రజలకుమాత్రం cancer వ్యాధి అని చెప్పాను. శైలుకాని ఉన్నది—చాలా విచారకరమైన విషయం. ఒకసారి చర్చలో నేనువిన్నాను. రాజకీయ ఖైదీలకు క్వారంటైన్; ఖానీకోరులకు పెరోల్మీద విడుదల, శైళ్ళకాని ఈ విధంగా ఉన్నది. ఇక General Administration—నీతిగల ఉద్యోగికి దిక్కులేదు; అవినీతివదునికి రక్షణ ఉన్నది; ప్రమోషన్ ఉన్నది. ఇంట్లో చేస్తారు appointments; వీధిలో ఉంటున్నారు సర్వీస్ కమిషన్ చారు. ఆయనకు రక్షణ ఎక్కడా కనబడడంలేదు. అధర్మం అడ్డులేకుండా పోతోంది. ఏవేవో ఉద్యమాలు అన్నారు. మహాత్మాగాంధీగారు ఉండేటప్పుడు ఖాదీ ఉద్యమం, హరిజన ఉద్యమంవంటివి చాలా ఉద్యమాలు పెట్టారు. ఈ రోజున ఉద్యమా అన్నీ పోయాయి; ఉపాధులు మిగిలిపోయాయి. ఆ పేర్లతో కొన్ని ఉపాధులు కల్పించుకుంటున్నాము. ఈ విధంగా వ్యవహారం సాగిపోతోంది. అవినీతి గురించి చెప్పాలంటే—ఇక ఎక్కడా దీనికి తావులేదు. ఒకప్పుడు గాలి చొర బడ్డానికై నా ఖాళీ ఉంటుందేమోకాని నీతిగా ఉండడానికి అవకాశంలేదు. ఇంకా

మరికంటే చెప్పాలంటే—ఇందుగలదందులేదని సందేహమువలదు, సభాపతి. ఎందుకంటే వెదకిచూచిన అందందే గలదు అవినీతి. మన ప్రభుత్వం దీనికి రక్షణ ఇస్తోంది; లేకపోతే యీ విధంగా జరుగదు. ప్రొహిబిషన్ విషయం చెప్పవలసి ఉన్నది. ప్రొహిబిషన్ తీసివేస్తే ప్రభుత్వ ఖజానా నిండుతుంది; ఉంచుకుంటే వ్యక్తుల ఖజానా నిండుతుంది. మన ప్రభుత్వం దీనికి చక్కని పరిష్కారమార్గం చేశారు. ఇంటికి ఒక బట్టి, ఇల్లాలికి ఒక గ్లాసు. దానితో ప్రొహిబిషన్ సమస్య పరిష్కారమై పోయింది. ఉద్యోగులకు కూడా కొన్ని సమస్యలు ఉత్పన్నమవుతుంటాయి. గ్రామోద్యోగుల సమస్య ఉన్నది. ప్రభుత్వం ఒక పరిష్కారం చేశారు. నామ్ బడా, దర్బన్ థోడా అన్నట్లున్నది అది, నాన్ గెజెటెడ్ ఆఫీసర్ల సమస్యను కూడా ఆమలులో ఆరు నెలలు, జీతం మూడు నెలలు అని పరిష్కారం చేశారు. ఈ విధంగా ఒక్కొక్క సమస్య పరిష్కారం చేశారు. భాషా సమస్య వచ్చింది; అది కూడా పరిష్కారం చేశారు. త్రిభాషా సూత్రం అనే త్రిశంకు స్వర్గంలో మనం ఉండాలన్నారు. ఈ విధంగా పరిష్కారాలై పోతుంటే ఏమి జరుగుతున్నదో ప్రభుత్వం వెనుకకు తిరిగి చూడక పోవడం దురదృష్టకరం. పూర్వం రాజులు, చక్రవర్తులు తమ పరిపాలన ఏ విధంగా ఉన్నదో, ప్రజలు ఏ రకంగా ఉన్నారో ప్రచ్ఛన్న వేషంలో వెళ్ళి తెలుసుకునేవారు. తద్వారా ప్రజల అభిప్రాయాన్ని పూర్తిగా సేకరించగలిగే వారు. ప్రభుత్వ హోదాలో కాకుండా, మంత్రులుగా కాకుండా, వ్యక్తిగత హోదాలో వెనుకకు తిరిగి చూసుకుంటే, ఈ ప్రభుత్వాన్ని హర్షించే వారు ఎవరు? ద్వేషించే వారు ఎవరు? నీతిగల ఉద్యోగి దృక్పథంలో ఈ ప్రభుత్వం ఎట్లా ఉన్నది? నిస్వార్థపరుడైన రాజకీయవాది దృష్టిలో ఎట్లా ఉన్నది? సామాన్య పౌరుని దృష్టిలో ఎట్లా ఉన్నది? ఈ విషయాలు కొంచెమైనా గ్రహించకపోతే బాధా కరంగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వాన్ని హర్షించేవారు, ప్రశంసించేవారు, పొగడేవారు, పూలదండలు వేసేవారు ఎవరు—వర్మిట్ హోల్డర్లు, ట్రైసెన్స్ డిలర్లు, బ్లాక్ మార్కెట్టు వ్యాపారస్థులు ఇటువంటి వారందరు అని అనుకోవడంలో పొరపాటు లేదు, మంచివారు కొంతమంది ఉండి ఉండవచ్చును, కాదనను, కాని ఎక్కువ మంది మాత్రం ఈ రకంగా ప్రభుత్వాన్ని ఆశ్రయించిన వారే కాని మరొకరు కాదు, దేవాదాయం కాఖ గురించి చెప్పడం మరచిపోయాను. అందులో ఫలిం, ప్రసాదం ఉద్యోగులది; ఫలితం అంతా ప్రభుత్వానిది; ప్రయాస ప్రజలది; పాపం అంతా దేవునిది. ఈ విధంగా మొత్తం మీద ప్రభుత్వం పట్టాలు తప్పిపోయింది. ఏమి అవుతుందో, ఎక్కడో గుద్దుతుందో అనే భయం కలుగుతోంది. ప్రభుత్వం అంటే నాకు ఎంతో ఆశ; నాకు ఎంతో ఉన్నతమైన భావం ఉన్నది. ఇదినా ప్రభుత్వం, నాదేకం, ఇది నాకు కావాలనే భావం నాకు ఉంది. ప్రభుత్వం వీటవడడం కాని బాధ వడడం కాని నికృష్టమైన పరిస్థితులలో ఉండడం కాని నేను చూడలేను. ఉన్న వాస్తవిక విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాను. ప్రభుత్వం తమ శక్తిని బలపరచుకుని ఈ రకమైన విమరలను కొంత అయినా తెలుసుకుని సరియైన పరిష్కార మార్గం చూచి ఇంకా ఎక్కువ శక్తి వంతంగా దేశాన్ని పరిపాలించడం నబబు అనుకుంటాను. దురదృష్టవశాత్తు ఈ

ఆకలు అన్నీ భగ్నం అయిపోయాయి. ప్రభుత్వం బండి పట్టాలు తప్పి ఎట్లా సాగుతుందో, ఎక్కడ పడిపోతుందో అనే భయం, బాధ ఉన్నది. ఒకే విషయం మనవి చేస్తాను. ఒక ప్రక్క దేశంలోని ప్రజలు ఆకలి మంటలతో చచ్చి పోతుంటే, నిరుద్యోగ సమస్య ఉరికే ఉపద్రవంగా పడగలు ఎత్తి ఆడుతుంటే, ఉన్న ఉద్యోగాలు పోయి క్రొత్త ఉద్యోగాలు దొరక్క దిక్కు లేకుండా ఉంటే దేశం అంతా తగవులతో గగ్గోలు పడుతుంటే, పూర్వం ఎవరో చెప్పినట్లు while Rome was burning, Nero was fiddling అన్నట్లు ఆంధ్ర దేశంలో ఈ రకమైన అరాజక పరిస్థితులు ఉత్పన్నమవుతుంటే అయోధ్య, సయోధ్య అని కుస్తీలు పడుతుంటే బాధగా ఉన్నది. ప్రజా రక్షణ కోసం ఎక్కువ కాలాన్ని వినియోగించి ప్రభుత్వం సరియైన పద్ధతులతో ఈ పరిపాలనా బాధ్యతను వహించాలి. ప్రజలకు మొదట కావలసింది రక్షణ, రక్షణ ఇవ్వలేని ప్రభుత్వం దేనికి? ఒక ఊరి నుంచి మరొక చోటకు వెళ్లడానికి ఎవరికైనా ధైర్యం ఉన్నదా? పురుషులకే లేకపోతే స్త్రీలకు ఎక్కడ? ఈ రకమైన అరాజకం నడుస్తోంది. ఆకలి మంటలు చల్లాల్సే మార్గం ఆలోచించకుండా అయోధ్య, సయోధ్య అని నృత్యం చేయడం బాధగా ఉంది. దేశంలో ప్రపథమంగా ఆహార సమస్యను పరిష్కారం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. గ్రామాలలోనికి మేము వెళుతుంటే విషాదకరమైన దృశ్యాలు కనబడుతున్నాయి. మానవత, హృదయం ఉన్న వారు సహించలేని దృశ్యాలు అవి, వారికి నోరు లేదు; చెప్పకోలేరు; కేకలు వేయలేరు; strikes చేయలేరు; ఘెరావ్ చేయలేరు; ధర్నా చేయలేరు, నిరాశ, నిస్పృహలతో వారు సుగ్గిపోతుంటే వారి నుంచి ఘెరావ్ రాలేదు కదా అని ధైర్యంగా ఉండడం పొరపాటు. పల్లె ప్రాంతాలలోను బస్తీలలోను ఉండే సామాన్య ప్రజానీకానికి కనీసం తిండి, రక్షణ ఇవ్వడం ప్రభుత్వ విద్యుత్త ధర్మం. దీనిని solve చేయడానికి తక్షణ చర్య ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. పరిష్కార మార్గం అన్వేషించాలి; పరిష్కారం చేయాలి; పరిష్కారానికి ప్రభుత్వం కృషి చేయాలి.

(శ్రీ) కె. కాంతయ్య:—అధ్యక్షా, 1968-69 సంవత్సరానికి మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలవద్రుస్తూ కొన్ని విషయాలు మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ నాడు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు నిజంగా చూస్తే ఉండే అవసరాల దృష్ట్యా యే మాత్రం సరిపోదని అనుకుంటున్నాను. అయినా అధైర్యపడవలసిన అవసరం లేదు. ఎందుచేతనంటే బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు యెంత చక్కగా పరిపాలిస్తున్నారో వేరుగా చెప్పనవసరంలేదు. మనము లోటు బడ్జెటు యేదయితే పెట్టుకుంటున్నామో తప్పక వచ్చే ఆపెండ్రిలో సాధిస్తామనే నమ్మకం నాకు ఉంది. బంజరుభూముల విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. 1967 సంవత్సరం జూలై నాటికి యే బంజరుభూములున్నాయో పేద రైతులు సేద్యము చేసే వారికి లక్షమందికి పైగా పట్టాలు యిచ్చినందుకు యీనాడు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. కాని యీ లక్షమంది జనాభానే కాదు, యీ రాష్ట్రంలో యెంతోమంది వ్యవసాయ కూలీలు భూమిలేని పెద్దలు చాలమంది ఉన్నారు. కాని వారందరికీ భూవసతి కలిగించాలంటే యెవరికి

సాధ్యపడదు కాని ఉన్న భూములుకూడా యేదయితే ప్రభుత్వ భూములు బంచ రాయి భూములు పోరంబోకు భూములు ఉన్నాయో వాటి ప్రక్కనన్నటువంటి పట్టాదారులు కలుపుకొని హరిజనులకు బంజాడీలకు చెందకుండా చేస్తున్నారు. పోరంబోకులను పంచే విషయంలో ప్రత్యేక కమిటీ వేసిగాని అదనంగా సిబ్బందిని రోల్పాటు చేసిగాని ప్రభుత్వం బంజరుభూములను భూమిలేని నిరుపేదలకు యిప్పించి యీ రాష్ట్రంలో ఉండే బీద జనానికి న్యాయం చేకూరుస్తారని ఆశిస్తున్నాను. అంతేకాకుండా తెలంగాణా ప్రాంతంలో బలూతా శనాములు ఉన్నాయి. వాటి సమస్య ప్రతిసారి అసెంబ్లీలో వస్తుంది. ఇంతవరకు ఆ యినాము భూములు పట్టాలు కాలేదు. ఆ కారణంచేత తెలంగాణాతో ఉండే హరిజనులకు చాలా అన్యాయం జరుగుతున్నది. ఇంకాపట్టాకాలేదుకాబట్టి తక్కువ ధరకు యివ్వవలసినదని మరొకొంతమంది తీసుకుంటున్నారు. బలూతా యినాము వేరు యెవరిది ఉన్నదో వారి పేరుతో ప్రభుత్వం పట్టాలుచేసి న్యాయం అయిన సరియైన ధరకు అమ్ముకొనడానికి అవసరమైతే అమ్ముకొనవచ్చు. ఇప్పుడు యెవరి స్వాధీనంలో ఉంచుకున్నారో వారికి పట్టాలు యిస్తే వారికి న్యాయం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయతీ సమితులు, టిల్లా పరిషత్తులను గురించి మనవి చేస్తాను. ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తెలంగాణా ప్రాంతంలో లంజాడీలను బ్రయిబలుతో చేర్చాలని నవంబరు 80 వ తారీఖున గెజెటులో పబ్లిషు చేశారు. ఆ విధముగా బ్రయిబలుకు న్యాయం చేశారని నేను ప్రభుత్వాన్ని మరొకసారి అభినందిస్తున్నాను. అదేవిధముగా యీనాడు మనం ప్రతి సంవత్సరం హరిజనులకు యిండ్ల స్థలాలకోసం యెంత డబ్బు కేటాయించుకుంటున్నామో ప్రతి సంవత్సరం అది ఖర్చు అవుతోందా? ఎందుకు ఖర్చు కావడంలేదు? దానికి కారణాలు యేమిటి? ఆ గ్రామాలలో పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటు ఆ భూమికి సరియైన ధర వస్తేవేగాని అమ్మడానికి సిద్ధముగా ఉండరు. హరిజనులకు భూములు రావాలంటే యిండ్ల సమస్య తీరిపోవాలంటే అది పంచాయతీ సమితులనుంచి విడదీసి యేదయినా బ్రయిబలు డిపార్టుమెంటుద్వారాగాని హరిజనుల సమస్యలను పరిష్కరించడానికి పోషలు వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటుద్వారాగాని పరిష్కరించితే తప్ప ఇండ్ల స్థలాలు హరిజనులకు దొరకవు. హాస్టల్స్ విషయంలో పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటు చేసే అన్యాయాలు చాలా ఉన్నాయి. ఆ గ్రామములో మూతా తత్వం పెట్టుకుని నిరుపేదలైన హాస్టల్ మానేజర్లుమీద అన్యాయాలు చేస్తున్నారు. పసిపిల్లల పాలపొడి డబ్బాలను దుర్వినియోగం చేస్తున్న సమితి ప్రెసిడెంటు హరిజన హాస్టల్స్ మేనేజర్లు హరిజనుల స్కాలర్ షిప్స్ సరిగా యివ్వలేదని యెంతో అన్యాయం చేస్తున్నారు. గవర్నమెంటువారు స్టయిఫండ్స్ యిచ్చి జేసీక్యు ప్రెయినింగు యిచ్చినవారికి ఉద్యోగాలు దొరకకుండా శమ బంధువుల పిల్లలకు వలుకుబడి కలిగిన వ్యక్తుల పిల్లలకు పాచ్ ఎస్ సి. ఫెయిలయిన వారికి టీచరు ఉద్యోగాలు యిస్తున్నారు. మేడెవల్లి గ్రామంలో పాచ్.ఎస్.సి. పోయినవారికి ఉద్యోగం యిచ్చారు. వెంకటాయపాలెంలో నెకండర్ గ్రేడు పాసయినవారు రెండు సంవత్సరాలనుండి ఉద్యోగం లేకుండా ఉండగా ఆ గ్రామంలోనే అస్థిపాస్థులను కాపాడుకొనడానికి తన తమ్మునికి ఉద్యోగం

యిచ్చారు. యీ విధముగా పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటులద్వారా చాలా చెడ్డ పేరు వస్తున్నది. హాస్టల్స్ను పంచాయతీ సమితులనుండి తొలగించినప్పుడు మన దేశంలో ప్రజా పరిపాలనను చాలా గౌరవంగా కాపాడినవారము అవుతాము. పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటు బి.డి.ఓ. కలిసి చేస్తున్నారు. పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటుకు బి.డి.ఓ. యెందుకు భయపడుతున్నారంటే అందరికీ తెలిసిన విషయమే. బి.డి.ఓ. యొక్క కాన్సిడెన్షియల్ రిపోర్టు ప్రెసిడెంటు చేతిలో ఉండడంచేత గవర్నమెంటు ఆఫీసరు, గెజెటుడు ఆఫీసరు అయినప్పటికీ నోరు మూసుకొని ఉండాల్సిన అవసరం ఉంది. అందుచేత అలాంటి రిపోర్టు ప్రాసే అధికారం పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటుకు లేకుండా చేస్తే దీనిలో న్యాయం కలుగు తుందని తమద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. దీనికి యింకా కొన్ని కారణాలున్నాయి. కొన్ని గ్రామాలలో ఉపాధ్యాయులమీద యెంత కఠినమైన వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తున్నారో చెప్పనక్కరలేదు. భార్యను ఒకదగ్గర, భర్తను ఒకదగ్గర వేస్తున్నారు. ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా సంవత్సరానికి మూడుసార్లు ట్రాన్సుఫర్లు చేస్తున్నారు. ఈ విధముగా ఎందుకు ట్రాన్సుఫర్లు చేస్తున్నారంటే ఏదో ఆర్డీనిస్ట్రేటివు రిపోర్టు ఉండటం, అధికారం ఉండటం. దాని ప్రకారము పికాయతులు చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. అది యేమీ కాదు. రాజకీయ కారణాలవల్ల, తాను చెప్పినట్లు వినడని యీయన యేకెంటు చెప్పిన కారణంచేత పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటు టీచర్లును ట్రాన్సుఫర్లు చేస్తున్నారు. ఇలాంటి ట్రాన్సుఫర్లు చేయడాన్ని పంచాయతీ సమితులనుండి యెంత త్వరగా విడదీస్తే అంత త్వరగా హరిజనులకే కాకుండా ఉపాధ్యాయులకుకూడా న్యాయం కలుగు తుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు వ్యవసాయానికి సంబంధించినంతవరకు కరెంటు చాలా అవసరం. 20 సంవత్సరాలయ్యే స్వరాజ్యము వచ్చినప్పటినుంచి కరెంటు లేని గ్రామాలు తెలంగాణాలో అనేకం ఉన్నాయి. భద్రాచలం, కొత్తగూడెం దగ్గరలో ఉన్నప్పటికీ భద్రాచలం యేకెన్సి ప్రాంతాలలోకూడా కరెంటు లేని గ్రామాలు చాలా ఉన్నాయి. విద్యుచ్ఛక్తి స్కీములకు తెలంగాణాకు ఒక కోటి రూపాయలు కేటాయించినట్లు చెబుతున్నారు. ఇది చాలదు. ఇంకా అదనముగా కేటాయించి తెలంగాణాలో అన్ని జిల్లాలలో విద్యుచ్ఛక్తిని సరఫరా చేసి వ్యవసాయాభివృద్ధికి ఎక్కువ దోహదము చేయాలని కోరుతున్నాను. కౌలుదారీ కాసనము వచ్చినది. భూస్వాములదగ్గరనుంచి కొనుక్కొన్న కౌలుదారులకు ఇంతవరకు పట్టాలు కాలేదు. పట్టాలు చేయ బోతున్నట్లు బడ్జెటు స్పీచ్లో చెప్పినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని, రెవెన్యూ మంత్రిగారిని అభినందిస్తూ, నాకు యీ అవకాశము యిచ్చినందుకు అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదాలు చెబుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. శివయ్య :—అధ్యక్షా, ఏ దేశచరిత్ర చూసినా ఏమీ వున్నది గర్వ కారణము అని శ్రీ శ్రీ చెప్పారు అలా బడ్జెట్ పుస్తకములోని ఏ పేజీ చూసినా ఏ ఆంకె చూసినా ఆర్థిక మాంద్యము అనే గీర్వాణతప్ప ఇంకేమీ లేదని అర్థము చేసుకోగలిగాను. కొంత అభివృద్ధిని సాధిస్తాము. అవి పోయిన సంవత్సరం ఆశించాము. పోనీలే ఈ సంవత్సరం కాదు. వచ్చే సంవత్సరమైనా పరే

కొన్ని సమస్యలను పరిష్కరించుకొనడానికి అవకాశము వుంటుందేమో అనే ఆశతో ఇంటికి వెళ్ళిపోయాము. ఇప్పుడు మళ్ళీ తిరిగి వచ్చాము. I only felt that we were adding one more year to the misery of the people—బడ్జెట్ ప్రసంగములో రాష్ట్ర సమస్యలు కువ్వ ముగా అయినా సరే వివరించారా అంటే వివరించకుండా కొంతదాటవేయడము జరిగింది. ఈ దినము ఎక్కడ చూచినా strikes, కాని strikes రావడానికి కారణాలు చెప్పలేదు. Unemployment చాల ఎక్కువగా వుంది. ఎక్కడ చూసినా నిరుత్సాహం నిస్పృహ ప్రజలలో వుంటున్నది. అనుకొన్న విధంగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను సాధించలేకపోవడమే దీనికి కారణము. ఇది బడ్జెటు స్పీచ్ లో స్పష్టము చేయకపోవడము పొరపాటు అయివుంటుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఈ ఆర్థికమంద్యము ఎందుకు వచ్చింది? ప్రజలు అనుకొన్న విధంగా వస్తులు చెల్లిస్తున్నారు. అనేక విధాలుగా taxes ఎక్కువ అవుతున్నవి. తగ్గడములేదు. కోట్లరూపాయలు వస్తున్నవి. ఖర్చు పెడుతున్నాము. Central aid గాని మౌళికరకముగా డబ్బు రావడంలేదు. కాజిట్టి ఆర్థికమంద్యము అని చెబుతున్నారు. ఇంతకు ముందు సాధించిన progress ఇప్పుడు ఎందుకు సాధించలేక పోతున్నారు. Financial assistance బాగావస్తుంది. కాని సక్రమముగా ఆచరణలో పెట్టలేక పోవడమే ప్రధానలోపము. ఇక్కడ చిత్తూరు జిల్లా నుంచి వచ్చిన సభ్యుల ఉపన్యాసాలు 10 సంవత్సరాలుగా చేసినవి చూశాను. వాటిని చూచినప్పుడు ఒక్కటే అర్థమవుతున్నది. విద్యుచ్ఛక్తి కావాలని, చిన్న నీటివనరులు కావాలని అనే ఉపన్యాసాలుదాదాపుగా కనిపిస్తున్నవి. తెలంగాణా జిల్లాలలో చూసినా అట్లాగే వుంది. శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణము జిల్లాలలో చూసినా అట్లాగే వుంది. ప్రాజెక్టులు వున్న డెల్టా ధీరయాన్ లోనూ అనే సమస్యలు వస్తున్నవి. నీటివనరులపైన, విద్యుచ్ఛక్తిపైన సభ్యులు కేంద్రీకరించి ఇవి అభివృద్ధిచేస్తే సేగాని రాష్ట్రము అభివృద్ధిచెందదు అని చాల వివరముగా వ్యక్తముచేసి వున్నారు. ఇటువంటి విషయాలను ప్రభుత్వము ఎంతవరకు సాధించగలిగినది, సాధిస్తున్నది అనేది ఆలోచించాలి. కరువు ప్రాంతాలు రాయలసీమకాని శ్రీకాకుళం, వైజాగ్ కాని తెలంగాణా ప్రాంతములో కాని ప్రభుత్వము చేసిన కృషిని చూసినప్పుడు చాల నిరుత్సాహము కలుగుతుంది. Electrify విషయము చూసినప్పుడు 80% పూర్తి అయిన works తీసుకొంటాము. మిగతావాటికి డబ్బులేదని చెబుతున్నారు. ఈ స్కిమ్స్ ఎప్పుడు పూర్తి అవుతాయో దేవునికే తెలుసు. వున్న ఆశకూడ పోతున్నది. ఇన్ రిగేషన్ ప్రాజెక్టుల విషయములో కూడ అట్లాగే వుంది. రాయలసీమలో మైనరు ఇన్ రిగేషన్ వర్కు తప్ప వేరే విధంగా ఉపయోగమువుండదు. కొద్ది నీటి వనరులు కర్నూలు జిల్లాలో మాత్రమే వున్నవి కాని ఇతరజిల్లాలలో లేవు. చిత్తూరుజిల్లా మెట్టప్రాంతము అక్కడ 2, 3 నదులు మాత్రమే వున్నవి. ఆ స్కిమ్స్ గురించి ఈ బడ్జెటులో ఏమీ ప్రస్తావనలేదు. రాబోయే బడ్జెటులో వుంటుందో లేదో తెలియదు. అమ్మవల్లి ప్రాజెక్టు 20 లక్షలు ఖర్చుపెడితే పూర్తి అయ్యే స్కిమ్ము. స్వర్ణముఖ ప్రాజెక్టు నీటిని గురించి ఆలోచించడము

లేదు. Electricity, water sources వీటిపైన కేంద్రీకరించకుండా కేవలము just to maintain the administration we prepare the budget; we come here to pass the budget to pay and grant the scales of pay and just to maintain all the existing works అనే విధముగా వున్నది. కాని అభివృద్ధి సాధించుకోడానికి plans వున్నవి అనే ఆశతో మాత్రము రావడములేదని చెబుతున్నాను. ఇటువంటి పరిస్థితులలో చిత్తూరుజిల్లాలో ఒక ప్రత్యేకత వుంది. మద్రాసు రాష్ట్రములో ఏ గ్రామానికి పోయినా ఎలక్ట్రిసిటీ వుంది. రాత్రిపూట చూస్తే ఉత్సవమువలె వుంటుంది. కనీసము మనకుకూడ irrigation works, Electricity schemes తీసుకొంటే బాగుంటుందని మా ప్రాంత ప్రజలు అనుకొంటున్నారు, ఆంధ్రరాష్ట్రము రాకుండా మద్రాసురాష్ట్రములోనే వుండివుంటే బాగుండేదేమో అని అక్కడి ప్రజలు బాధపడతారు. శీలం సిద్ధారెడ్డిగారు చిత్తూరుజిల్లాలో పర్యటన చేసినపుడు అక్కడి ప్రజలు స్పష్టముగా చెప్పారు. 14-10-67 న చిత్తూరులో irrigation conference అని జరిపించాము. సిద్ధారెడ్డిగారు, తిమ్మా రెడ్డిగారు ఇద్దరూ ఈ సమావేశానికి వచ్చారు. మేమిచ్చిన మెమోరాండములోని కొన్ని స్కీములు అయినా ఈ సంవత్సరం include చేయక పోవడము బాధను కలుగజేస్తున్నది. ఆర్థిక మాంద్యము వున్నా వీలున్నంత ఎక్కువగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపడుతుంది అని అంటున్నారు. నాగార్జునసాగర్ పైన కొన్నికోట్లు ఖర్చుపెడుతున్నారు. బాక్రానంగల్ సెంట్రల్ ప్రాజెక్టు దామోదర్ వాల్ సెంట్రల్ ప్రాజెక్టు అలాగే నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు కూడ సెంట్రల్ ప్రాజెక్టుక్రిందకు వస్తే కోట్లరూపాయలు minor irrigation works కి, electricity schemes కి divert చేసుకొని అభివృద్ధి చేసుకోడానికి అవకాశము వుండేది. గాని అటువంటి అవకాశాలు ఏమీ లేకపోయాయి. Central Government పై ప్రభుత్వం ఎందుకు ఒత్తిడి చేపడానికి try చేయలేదో కారణాలు తెలియడం లేదు. State యొక్క కొన్ని ముఖ్య ప్రాజెక్టులు Central Government తీసుకుంటే ఆ డబ్బును చిన్న వనరులపై పెట్టి కొంత ముందుకు తీసుకొని పోవడానికి అవకాశం వుండేది. గాని ఈ పరిస్థితులలో ఏమీ చెయ్యాలన్నది ఒక సమస్య. చాలా సమస్యలున్నాయి. వాటిని సాధించలేక పోయాం. వాటిని ఏ విధంగా సాధిస్తాం అనేది ఆలోచించేటప్పుడు నాకు స్పష్టంగా ఒకటి కనిపిస్తుంది. ఉన్న డబ్బును ఏ విధంగా సర్దుబాటు చేసుకోవాలి అనేది ఆలోచనలోకి వస్తుంది. కనీసం యీ సంవత్సరమైనా కొన్ని చర్యలు తీసుకొని రాష్ట్రానికి చక్కని పరిపాలన యిస్తుందనే ఆశతో కొన్ని suggestions మీ ముందు పెట్టుతాను. అధ్యక్షా, మీకు తెలుసును. రాష్ట్రంలో గాని కేంద్రంలోని అభివృద్ధి పనులను సాధించాలంటే N. G. O. లపై కూడా ఆధారపడి వుందని నా అభిప్రాయం. రాష్ట్రంలోని N. G. O.s. గాని పై rank officers గాని దేశభక్తితో యీ అభివృద్ధి కార్యకలాపాలలో పాల్గొనకపోతే యీ అభివృద్ధి కార్యకలాపాలను సాధించలేమని నా అభిప్రాయం. వారు efficient గా పని చేసినప్పుడే యిది సాధ్యమవుతుంది. చిత్తూరు town లో దాదాపు 20/25 కుటుంబాలు (చిన్న చిన్న ఉద్యోగస్తులుగాని ప్యూన్లుగాని) యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి పరిశీలించినప్పుడు

వారికి రెండుపూటలా భోజనంగాని small tiffin చేసుకోడానికి గాని అవకాశం లేదు. ధరలు పెరుగు తున్నాయి అధ్యక్షా. అంటే "I have got one suggestion, Mr. Speaker: "freeze Prices; freeze wages". ధరలు పెరుగు తున్నాయి. పెరుగుతున్న ధరలను అరికట్టాలంటే యీ రోజు వున్న ధరలను అనుసరించి ఈ essential commodities ను ప్రభుత్వం ద్వారా N. G. Os కు supply చేయటం నాకు 10 సంవత్సరాలవరకు ఒక agreement తీసుకోవాలి. The Government will supply essential commodities at fixed prices to the Government employees for about 10 years; at the same time let us fix wages for 10 years and request them not to ask for any more. ఈ రెండు చూస్తే 10 సంవత్సరాల వరకు వారికి న్యాయమైన ధరలకు supply చేయడానికి అవకాశం వుంది. Merchants కు కూడా యింత కంటే చాలా వరకు అమ్మకూడదని చెప్పడానికి అవకాశం వుంది, యింకోకటి కూడా వుంది అధ్యక్షా. "The word 'Corruption' is a keyword for quarrel. I do not blame corruption today because it is ordinary mammool; from top to bottom it is existing; how best to rectify it: I should not say that every one is responsible. యీ కాన్ఫ్రంట్ అందరిపైనే వుంది. దీనిని ఏ విధముగా rectify చేయాలనే విషయంలో ఒకటి మాత్రం స్పష్టం చేస్తాను. యీ Departments లో there is a rule. ఏ ఆఫీసరు కూడా ఒక చోటులో 3 సం॥ ల కంటే ఎక్కువవని చేయకూడదు. యిది యిదివరకే అమలులో ఉంది. If we want efficient administration if we want the N. G. Os. to work better, if we want their officials to obey the Government and work better, we need only one principle to be laid down and followed strictly. ప్రతి మూడు సంవత్సరాలకైనా సరే యిది అమలు జరిగి తీరాలి. Peon నుంచి Officer వరకు ఒక వర్గంలో యిది జరగవలసిందే ఎవరిని 3 సంవత్సరముల కంటే ఎక్కువగా ఒక చోటులో వుంచరాదు. యీ విధంగా చేస్తే మంచిది. కాని యెడల some of us like myself are being dragged on to corrupt methods." ఇప్పుడు ఒక చిన్న ఉదాహరణ వుంటాడు. Retain చేయమని అడిగినాను. సంవత్సరం వరకు ప్రయత్నం చేశాను. Administration లో interfere కాకూడదని. చివరకు interfere కాకుండా నా political existence కే కొంత నష్టమేమో అనే అభిప్రాయానికి వచ్చాను. అందుచే concerned officer దగ్గరకు వెళ్ళి "kindly return him, or kindly transfer him" అనవలసి వస్తోంది. ఏ పార్టీ నాయకులకు కూడా తప్పడం లేదు. కాంగ్రెసు వారికి అనగా చేస్తే సులభంగా జరగడం కాదు. I have felt very much Let there be a particular system to be implemented by the Government. I can tell the Government that it is responsible for corruption and all mal-practices in Andhra Pradesh". ఒక చిన్న విషయం చూడండి అధ్యక్షా. ఒక Case లో High Court వారు incentive merits పై select చేయాలని ఆదేశమయినా సరిగ్గా చేయడం లేదని చెప్పుకున్నారు. In the same way I want that transfers should be effected immediately after the third year. The officer incharge of transfers should be held responsible if they are not transferred

अध्यक्ष, योंक डब्लु विषयों में वच्चेपुष्पति criticism चैयुडमै गानि concrete suggestions चैयुडमै कानि अंठुनारु. I have placed many concrete suggestions in the last session and I will still place many before them for consideration. अक्कड एक चि न्न विषयों में मात्रा suggest चैस्तानु. मरु अदामुंछो Commercial Taxes Department नुंमि दानापु 80 कोट्ट प्ने चिल्लर अदामुं वस्तुनूदि. Figures यि वस्तुनूदि. Department कडु प्ने चैयुडमै अंत? We are actually spending 104.83 lakhs whereas we are getting only Rs. 3548 lakhs. I am only pleading to arrest the leakages in the tax collections; I am only pleading for collecting more taxes within the limits of the present tax structure itself. दीनिछो एक चि न्न सलमामात्रा चैयुडमै. प्रयत्नं चै चै दीनि एकवछो एकव 50 कोट्ट नुंमि प्ने चैयुडमै. A. C. T. O. level छो 40 पैल वरकु collect चैयुडमै. D. C. T. O. level छो 3 lakhs वरकु C. T. O. level छो 3 lakhs advance अनि निरुयिंचारु. D. C. T. O. is a responsible gazetted officer and why should a D. C. T. O. should have the responsibility of collections? He should be responsible to check, to supervise and not to go to each and every shop to collect money; he must be entrusted to administer and not to go to each and every shop and collect money. It is D. C. T. O. who should be entrusted with the collection of the entire taxes and the present strength of each office has to be augmented C. T. Os. कु inspection powers एकवछा प्ने चैयुडमै. कनिंम दिनानि छो एक shop अयिना inspect चैयुडमै अचकां छेकछुनूदि. या department छो special staff नुंमि वैस D. C. T. O. level छो प्रचि छिल्लारु एक mobile unit प्ने चैयुडमै या taxes collection improve चैयुडमै अचकां प्ने चैयुडमै. अ विधंगा ना suggestions नुंमि दृष्टिछो प्ने चैयुडमै नुंमि चैयुडमै, नैलपु छेयुडमै.

شری سلطان صلاح الدین اویسی - (چارمینار) - مسٹر اسپیکر سر - جو بجٹ آج ہمارے سامنے پیش کیا گیا ہے اس بجٹ کے مطالعہ سے پتہ چلتا ہے کہ اس میں اضافہ کوئی ٹیکس نہیں کیا گیا ہے۔ لیکن عجیب سا قیسن رائج ہوچکا ہے کہ بجٹ میں اضافہ ٹیکس کی باتیں نہیں کھی جاتی ہیں مگر اسکے بعد اضافہ ٹیکس کے بلس لائے جاتے ہیں۔ میلس ٹیکس کا اضافہ موٹر وہیکل ٹیکس میں اضافہ کیا جاتا ہے۔ عوام جب کہ مصائب و مشکلات میں گھرے ہوئے ہیں ایسی حالت میں اس طرح کے ٹیکس کے بلس جب لائے جاتے ہیں تو قیمتوں میں اضافہ ہو جاتا ہے۔ اسکے مقابلہ میں حکومت کوئی سہولتیں نہیں دیتی ہے بلکہ ہزیشانی میں مبتلا کرتی ہے۔ سنہ ۱۹۶۴ ع میں (۴۸) پیسے اناج کی قیمت تھی۔ آج کیا ہے اس طرح اضافہ فیس کے تعلق سے طلبا نے جب گڑ بڑ کی تو فیس میں کچھ کمی کی گئی۔ حکومت کا عجیب و غریب مزاج ہے کہ اگر ہر امن طور پر کوئی مطالبہ کیا جائے تو قبول نہیں کیا جاتا۔ بتایا جاتا ہے کہ اگر تم توڑ پھوڑ کرو

تو ہم تمہارے مطالبات کو قبول کریں گے۔ طلباء بسوں کو نقصان پہنچاتے ہیں بلڈنگس کو نقصان پہنچاتے ہیں تو اسوقت فیسوں میں کمی کیجاتی ہے۔ اسکے باوجود بھی فیسوں میں اضافہ ہوا ہے۔ آر۔ ٹی۔ سی کی بسوں کے کرایہ میں اضافہ کر دیا گیا۔ کہاں سے وہ لوگ برداشت کر سکتے ہیں کہ بس کے کرایوں میں اضافہ کر دیا گیا۔

زبان کے تعلق سے ہمیشہ اعلانات کئے گئے لیکن زبان کا کوئی مسئلہ حل نہیں کیا گیا اور اردو کو بالکل ختم کر کے رکھ دیا گیا۔ البتہ یہ ضرور ہو رہا ہے کہ سستی شہرت حاصل کرنے کیلئے منسٹر شہروں میں آتے ہیں سٹی میں آتے ہیں تو کہتے ہیں کہ اردو کو اسکا موقف دیا گیا ہے اور یہ کہتے ہیں کہ پرانے شہری بیروزگاری کو دور کیا جائیگا۔ یہ اپنی سستی شہرت حاصل کرنے کیلئے یہ کام کرتے ہیں اور انکے حواری اور خوشامد پسند لوگ انکی تعریف کرتے ہیں اور کہتے ہیں کہ انکا حق دیا جائیگا لیکن کوئی حق نہیں دیا گیا۔ اردو کے تعلق سے کئی لوگوں نے احتجاج کیا کہ ایسے محکمے کم سے کم سٹی کے اندر ایسے عہدہ داروں کا تقرر کیا جائے جو اردو جانتے ہیں۔ بلدیہ میں کمشنر کا تقرر کیا گیا وہ اردو نہیں جانتے ہیں جس سے لوگوں کو مشکلات پیدا ہوتی ہیں۔ تلنگانے کے لوگوں کو نظر انداز کیا گیا۔ بلدیہ میں آئے دن شکایتیں ہوتی ہیں لیکن بلدیہ کا پورا عملہ ۱۵ دن تک کانگریس کے مشن کیلئے مصروف رہا۔ بلدیہ کا پورا عملہ کانگریس نے جتنی کمائیں لگائی تھیں بلدیہ کے مزدور ڈریس پہنے ہوئے کپانوں کو لگا رہے تھے اسکے فوٹوز موجود ہیں۔ ۱۵ دن تک تین ہزار مزدور بلدیہ کے کام کئے۔ ۱۵ دن تک بلدیہ کی موٹریں کانگریس مشن کے کاموں میں مصروف رہیں۔ موٹروں کو لاریوں کو پکڑا گیا خیریت آباد میں جمع کیا گیا وہاں سے صدر کانگریس کا جلوس نکالایا گیا۔ آخر یہ تمام چیزیں ہیں میرے حلقے میں اور سارے حیدر آباد میں جہاں روڈس بن رہے تھے انکو روک دیا گیا۔ ڈرینج کے کام روک دئے گئے۔ ہمارے انجینیر وغیرہ کانگریس کے مشن کے لئے وہاں موجود تھے۔ یہ بلدیہ کی حالت ہے۔ اسکے بعد کہا گیا کہ ہم نے مشن کیا۔ ضرور کیجئے۔ اختلاف نہیں ہے۔ لیکن سرکاری مشنری کو جس طرح استعمال کیا گیا یقیناً وہ قابل مذمت ہے۔ آج یہ معلوم کرنا چاہئے کہ بلدیہ کا کتنا پیسہ اس کانگریس مشن میں خرچ کیا گیا۔

دوسری طرف تلنگانے کا (۴۹) کروڑ روپیہ آندھرا میں خرچ کیا گیا۔ کیا اس حقیقت سے انکار کیا جاسکتا ہے کہ تلنگانہ کا روپیہ آندھرا میں خرچ ہوا۔ یہاں کے لوگ بھوکے مر رہے ہیں۔ ہر سال ایک ہزار گرانجیویٹ بیروزگار ہو رہے ہیں۔ دو ہزار ڈملوما رکھنے والے ہر سال بیروزگار ہو رہے ہیں انکے لئے کسی قسم کا انتظام نہیں ہے۔ یہ گورنمنٹ انکو بیروزگاری میں مبتلا کر رہی ہے۔ دوسری طرف میں کہوں گا کہ بلدیہ کے تعلق سے کمیٹی بنائی گئی ہے کہ

حلقوں کا جائزہ لیا جائے گا۔ نئے حلقے بنائے جائیں گے۔ جب منسٹر صاحب اتنی قابلیت نہیں رکھتے ہیں تو پھر کیوں منسٹری پر فائز ہیں۔ کیا بلدیہ کا ایکٹ انہوں نے نہیں پڑھا کہ قانون بلدیہ کے تحت گورنمنٹ کو کسی کمیٹی کے بنانے کی ضرورت نہیں ہے۔ کمشنر کا یہ کام ہے۔ خلاف قانون ایک کمیٹی بنائی گئی ہے۔ یہ بھی کمیٹی بڑے اچھے ناموں سے پوری کانگریس کی کمیٹی۔ جمہوریت کے نام سے اسکا عمل ہو رہا ہے کہ جس طرح ایک شاہی حاندان میں افراد کیلئے ہرجیز حاصل ہوتی تھی۔ یہاں بیسی جمہوریت کے اندر کانگریسیوں میں پوری سہولتیں اس کمیٹی کے ممبروں کو مل رہی ہیں۔ یہ کہا گیا کہ اس کمیٹی میں کانگریس کے سابقہ میٹرس کو لیا جا رہا ہے تو پھر میں پوچھوں گا کہ سٹی کانگریس کے صدر ارم ست نارائن صاحب بھی کیا سابقہ میٹر تھے۔ انکو اس کمیٹی میں کیوں رکھا گیا ہے۔ مقصد کیا تھا کہ حلقوں کو اس طرح توڑا جائے کہ کانگریس جو یہ جانتی ہے کہ آئندہ انتخابات میں اسکو مکمل طور پر شکست ہوگی اسلئے ایک برس تک انتخابات کو ملتوی کیا گیا۔ اور چاہتے ہیں کہ اس عرصہ میں حلقوں کو توڑ کر ازسرنو حلقہ بندی کیجائے تاکہ انکے لئے کوئی راستہ ہموار ہو سکے۔ بڑی افسوس کی بات ہے کہ ایسی حرکتیں کی جا رہی ہیں۔ آج اگر وہ کمیٹی کام بھی کرے اور حلقے بنادے تو کل ایک آدمی رٹ کی درخواست پیش کرے تو کیا نتیجہ نکلے گا۔ کیونکہ قانون کی صریح خلاف ورزی ہے۔ قانون بلدیہ میں لکھا ہوا ہے لیکن اسکے باوجود ایسے منسٹر ہیں۔ یہ جمہوریت کی بڑی کمزوری ہے کہ بعض ایسے لوگ بھی آجاتے ہیں۔ جہاں خوبیاں ہیں وہاں کمزوریاں بھی ہیں۔ ہمارے منسٹرس کے تعلق سے کہنا تو کچھ نہیں ہے۔ میں سمجھتا ہوں کہ دنیا میں جہاں بھی جمہوریت ہے وہاں پر حیف منسٹر یا پرائیم منسٹر پالیسی کے تعلق سے بیان دیتے ہیں مگر یہاں خاص طور پر ہمارے تانگلے کے منسٹر جنکا ترقی کے ساتھ نام بھی ذرا بڑھ جاتا ہے جن سنبندہ شرامیکا شا کہنا منتری کنٹھ لکشمین باپوجی صاحب بیان دیتے ہیں۔ آخر موضوع کیا۔ کیوں آپ بیان دیتے ہیں۔ کشمیر کے تعلق سے جلسہ ہو رہا ہے۔ کشمیر ہندوستان کا اٹوٹ حصہ ہے ٹھیک ہے اختلاف کس کو ہے۔ جلسہ اسکا ہو رہا ہے آپ فرما رہے ہیں کہ یہاں پر مسلمان جھنڈا نہیں چڑھائے اپنے گھروں پر دکانوں کو سجائے نہیں۔ تو کنٹھ لکشمین صاحب کیا ٹھیکے دار ہیں جو آپ ترازو لیکر وفاداری کو تول رہے ہیں اخبار میں آیا کہ خود مسلمانوں نے انکو بلایا دبیر پورہ میں اور آپ تشریف نہیں لائے۔ مسلمانوں نے جلسہ کر کے انکو بلایا وہ نہیں آئے اور بعد میں کہے کہ میری موٹر خراب ہو گئی تھی۔ آخر کیا اسی سے وفاداری کو تولا جائے گا کہ کتنے لوگوں نے دکانوں کو سجایا اور مکانات پر جھنڈے لگائے۔ جنہوں نے نہیں لگائے کیا وہ سب غدار ہیں۔ اس طرح کی باتیں کر کے فرقہ وارانہ منافرت پیدا کرنے

ہیں۔ جب ہنگامہ گڑ بڑ شروع ہو جاتی ہے تو پھر یہ امن کیلئے دوڑتے ہیں۔ خود آگ لگاتے ہیں اور خود ہانی لیکر دوڑتے ہیں۔ اس قسم کی حرکتیں اخباروں میں چھپی ہیں۔ میں چاہوں گا کہ چیف منسٹر صاحب کو چاہئے کہ واقعی ایسا ہے ایسی حرکت کی گئی ہے تو یہاں دیں کہ واقعی ایسا ہے اور اگر ایسا ہے تو میں چاہوں گا کہ اس منسٹر صاحب کو اپنی کیا بینٹ سے علیحدہ کر دیں جو اس قسم کی باتیں کرتے ہیں۔ جو اس طرح کی باتیں کر کے فتنہ پیدا کرنا چاہتے ہیں۔ ہنگامہ بھانا چاہتے ہیں اور اسکے بعد پھر یہ کہہ رہے ہیں کہ صاحب اس طرح کی گڑبڑ ہوئی۔ میں چاہوں گا کہ اس قسم کے منسٹر صاحب کے جو بیان ہیں ان پر پابندی لگائی جائے۔ ایران کے سفیر آئے تھے۔ ایران اور ہندوستان کی دوستی کیلئے گم گم ہو رہی ہے آپ ایک نئے مسئلہ کو چھیڑ دئے سفیر کے سامنے۔ اسکو جلسہ سے کوئی تعلق نہیں۔ کس مقصد کیلئے جلسہ کیا گیا اور آپ تقریر ایک فرماتے ہیں۔ کیا انکی زبان کو کوئی روک ٹوک نہیں ہے۔ کیا وہ تعلقات عامہ کے منسٹر ہیں یا تعلقات عامہ کو بگاڑنے کے منسٹر ہیں۔ انکا کام تعلقات بنانا ہے یا تعلقات بگاڑنا ہے۔ ایران کے سفیر آئے تو انکے سامنے اس قسم کی بے تکی باتیں کرتے ہیں۔ انکو چاہئے کہ ذرا غور کریں۔ اور چیف منسٹر صاحب کو چاہئے کہ آخر ایسے مسائل پر حق سے دو ملکوں کے باہمی تعلقات بگڑ سکتے ہیں وہاں اس قسم کی چیزیں کی جا رہی ہیں۔ میں چاہوں گا کہ ان پر روک لگایا جائے۔

آخر میں میں چاہوں گا کہ شہر میں جو پروگرامی ہے اسکو دور کرنے کی کوشش کی جائے۔ یہاں اقلیتوں میں تناسب آبادی کے لحاظ سے ملازمین دیجائیں جبکہ آپ نے اپنے رزولوشن میں کہا ہے کہ ہر اسٹیٹ کیلئے تناسب آبادی کے لحاظ سے ملازمین دیجائیں۔ جب آپ یہ چاہتے ہیں تو کیوں مینارٹی کے تعلق سے اس حق کو قبول نہیں کرتے۔ اپنا وقت آتا ہے تو تناسب چاہتے ہیں دوسروں کا وقت آتا ہے تو کہتے ہیں کہ یہ بات قومی یکجہتی کے خلاف ہے۔ تو کیوں آپ اپنے حق کو نہیں چھوڑتے قومی یکجہتی کیلئے۔ اپنے لئے تو سب کچھ ہو جب اگر کوئی کمزور ہو تو قومی یکجہتی اور فلاں فلاں کے نام۔ یہ چیزیں اب چلنے والی نہیں ہیں۔ میں چاہوں گا کہ حقیقت پسندی سے حکومت کام لے۔ اس طرح دوسرے مسائل ہیں جن پر حکومت کو غور کرنا چاہئے۔

శ్రీ ఆర్. బుచ్చిరామ శేషయ్యశ్రేష్టి:—అధ్యక్షా, 68,69 సంవత్సరపు ఆదాయ వ్యయ పట్టికను నేను బలపరుస్తున్నాను. ఆర్థిక మాంద్యం ఉన్నప్పటికీ కూడా వాటరకు S.I.L.C వరకు ఊతాలు తగ్గించటం, చిన్న రైతులకు, పశువులకు పుల్లీ లేకుండా చేయటం. తర్వాత వెనుకబడినటువంటి Scheduled castes, కు గృహవసతి నిర్మాణానికి, ఇళ్లుకట్టుకోవడానికి, పరికరాలకు రూ.100 వ్వటం, ఎంతయు ప్రశంశనీయమైన విషయం. అంతేగాదు. కొన్ని సంవత్సరా నుంచి సేద్యం చేసుకుంటూ, నా పొలం అనేటటువంటి మాకు లేకుండా ఉన్న

వారలకు, దాదాపు లక్షమందికి భూములు కేటాయించి పట్టాలు ఇచ్చినందు లకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. ఇప్పుడు మన రాష్ట్రంలో పొరం బొకులు దాదాపు 20,80 సంవత్సరాలనుంచి సేద్యంచేసుకుంటున్నవారలకు, లక్షమందికి మాత్రమే పట్టాలు ఇచ్చారంటే, ఇంకా అవరిష్కృతంగా ఉన్న భూములు చాలా ఉండి ఉంటాయి. అందులో నందిగామ, జగ్గయ్య పేట తాలూకాలో 10 సంవత్సరాలనుంచి భూమి సాగుచేసుకున్నప్పటికీ పట్టాలు వారికి ఇప్పటి వరకు ఇవ్వలేదు. ఎందుకు పట్టాలు ఇవ్వలేదని అడిగితే, ఇది Project affected area గనుక, పట్టాలు ఇవ్వడానికి పీలులేదని సాకు చెబుతున్నారు. వాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు ఎంత కాలానికి వస్తుందో తెలియదు. ఇది నాభూమి అనే ఉద్దేశ్యం కలిగినప్పుడు, ఖజాముకి మరమ్మతులుచేసి, అభివృద్ధిచేసి, అధికంగా పంటలు పండించడానికి అవకాశంలేకుండా పోతుంది. అందువల్ల Project affected area ని పట్టాలు ఇవ్వడానికి పీలులేదంటే నేను సూచించేది ఏమిటంటే conditional pattas అయినా ఇస్తే సరిపోతుందని నా అభిప్రాయం conditional pattas అంటే, ఆ భూములకు కాలనీలు వేయవలసినవచ్చి గవర్నమెంటు వాటిని స్వాధీనం చేసుకోవాలంటే సొమ్ము ఇచ్చి తీసుకోవలసి ఉంటుంది గనుక- ఇప్పుడు ఇవ్వటంలేదని అంటున్నారు. అందువల్ల, ఆ భూములు ముందుగా కాలువలు వచ్చినట్లయితే, సొమ్ము ఇవ్వకుండా, conditional pattas గా గనుక ఏర్పాటుచేసినట్లయితే, నా భూమి అనే హక్కుగలిగి, 2,80 ఎకరాలు ఉంటే, నుయ్యి తీసుకొని, కరెంట్ పెట్టుకొని, అధికంగా పంటలు పండించే దానికి దోహదం అవుతుంది గనుక ఆ విధమైన ఏర్పాటు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. అదిగాకుండా Main Forest ఉన్నది. Forest అని Book లలో ఉంటుంది గాని, Field లోకిపోయి చూస్తే చిన్న, చిన్న తుప్పలు మాత్రమే ఉంటాయి కాని Reserved Forest అని పుస్తకాలలో వ్రాస్తారు. తుప్పలు ఉన్నంత మాత్రాన అదవికాదు. అవి పంటలు పండించడానికి అనువైన భూమి అయి ఉంది. అందువల్ల నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే, లక్షలాది హరిజనులు, గిరిజనులు, కూలీలు మొదలైన వారు వని పంటలులేకుండా, తినడానికి తిండి లేకుండా, అన్నమోరామచంద్రా అని అలమటించే ప్రజానీకానికి సహకార సమిష్టి షేత్రాలు ఏర్పాటుచేసి, 40,80 సంవత్సరాలు కౌలుకుయిచ్చి "కుమిలి" పద్ధతిలో 11 గజాలు 20 గజాలు సేద్యానికి అనుగుణ్యంగా ఉండేలాగున, సహకార వ్యవసాయ షేత్రాలు ఏర్పాటుచేసి, ఆ భూములు గనుక వారికి కేటాయించనట్లయితే, చెట్లు పెరగడానికి పీలుంటుంది. అధికపంటలు పండించడానికి పీలువుతుంది భూమి నాది అనే భావం కలుగుతుంది. అందువల్ల ఆ Minor Forest భూములు, సాగుకు లాభం అయిన భూములను 20,80 సంవత్సరాలు ఏకసాలు కౌలు పద్ధతి మీద, ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తే, ఆ వ్యవసాయ కూలీలకు ఎక్కువ సాహాయ్యంచేసిన చాక్లం అవుతాం అని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. అదిగాక పంచాయతీరాజ్ ఉండి 50 వ సంవత్సరంలో మా ప్రాంతాలలో పంచాయతీరాజ్ ఏర్పాటుయింది. కాని పీథులను Survey చేయడానికి క్లవంతు మేము డబ్బు ఇస్తాం అంటూ, 50 లో స్థిరాలు చేసి పంపినప్పటికీ-ఇప్పటికి

10 సంవత్సరాలు దాటిపోయినప్పటికీ, ఇంతవరకు survey చేయించిన కారణం చేత ఆ విధులలో రోడ్లు వేయడానికి ఏలులేకుండా, ప్రక్కనుండి ఇంటి యజమానులు, దానిని సంకుచితం చేసి, బజారులేకుండా చేసే పరిస్థితి ఏర్పడింది. అందువల్ల వెంటనే survey పర్చాట్లు చేసినట్లయితే, ఆ విధులను పరిశుభ్రంచేసి, రోడ్లు వేయడానికి వీలువుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంకొకటి ఉంది. 5 ఎకరాలలోపు పల్లం ఉన్న వారికి levy లేదని అన్నారు. 5 ఎకరాలపైన ఉన్న వారికి levy ఉందని అన్నారు. కాగా నేడు దంపుడు బియ్యం మిల్లు దగ్గరకు, 2 బస్తాల ధాన్యం, నా స్వంత ఉపయోగం కోసం తీసుకు వెడితే — వారు ఏమి అన్నారంటే, 4 వంతు బియ్యం ఇవ్వండి ధర ఇస్తాం. levy కావాలని అంటున్నారు. 5 ఎకరాలలోపు Levy లేదు. 5 ఎకరాలపైన వాళ్ళకి Levy వేస్తున్నారు. ఇవి రెండూ గాక, ఇంకో మూడవవాడు ఉన్నాడా అని అనుమాన పడుతున్నాను. మీకు మనవి చేస్తాను స్వంత ఉపయోగం కోసం ఆడించుకొనే ధాన్యానికి సూడా, 4 వ వంతు బియ్యం levy గా ఇవ్వాలంటే ఎక్కడి నుంచి తెస్తాడు ఇది సబబుగా లేదని, దీన్ని వెంటనే రద్దు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. రాష్ట్రాలు అభివృద్ధి కావాలంటే, మర ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగు కావాలంటే, నీరు, నివృద్ధి రెంటితోనే, అభివృద్ధి అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను Project వస్తుంది, అంతా సస్యశ్యామలం అవుతుందని ఆశిస్తే—ఆర్థిక దుస్థితివల్ల, ఆ ప్రాజెక్టులన్నీ వెనుకబడి పోతున్నాయి. అందువల్ల ప్రధానంగా విద్యుచ్ఛక్తికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. అదే విధంగా Lift irrigation కు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి Lift irrigation లో, అభివృద్ధి వస్తుంది, ఎకరానికి 2 వందలు రూపాయిలు ఇవ్వమన్నాడు. అభివృద్ధి అయిన తర్వాత, నీరు వచ్చిన తర్వాత, 2 వందలు రూపాయిలు ఇవ్వమంటే, పరైతు అభ్యంతరం చెప్పడు. కాని కాలువ తీడు. శంకుస్థాపనలేదు. గడ్డ పలుగు వేయలేదు. ఏమి లేకుండా నీరు 2 వందలు రూపాయిలు ఇవ్వాలంటే—ఎవరైతే నా సిద్ధంగా ఉంటాడా అని అడుగుతున్నాను. అందువల్ల Lift irrigation కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇచ్చి, విద్యుచ్ఛక్తికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి—ఈ నిష్పత్తిలోనే, అభివృద్ధిని సాధించడానికి పూనుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. 66-67 వ సంవత్సరంలో 170 నూతులు కన్సైడ్, డిట్యూరి, మల్కాపురం మొదలైన ప్రాంతాలకు Sanction అయి 10% work అయినప్పటికీ, పరికరాలు లేదనే కారణంచేత, డబ్బు లేవనే కారణంచేత. ఆ నూతులకు కరెంటు ఇవ్వకుండా ఆ పారు. అందువల్ల 63-66 వ సంవత్సరంలో అయినా, 10% work అయిన దానికి, శ్రమచానంతో పూర్తిచేయడానికి రైతులు అందరూ సిద్ధంగా ఉన్నారు కాబట్టి, ఆ 170 నూతులకు ప్రథమ స్థానం ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా! ఇంకో విషయం కూడా ఉంది. Under ground water Survey చేయించాలి. అది తేనెందువల్ల ఒక్కొక్క రైతు చాలా వ్యయ ప్రయాసలకు లోను కావలసి వస్తోంది. ఏ 24 area లో, ఎంత లోతుకు నీరు పడుతుందో—వడదో అన్న విషయం Survey చేసి, ఆ రైతుకు తెలియజేస్తే—ఆ రైతు భరించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడని మనవి చేస్తున్నాను. అదీ కాక, ఇంకొక విషయం కూడా చెప్పుతున్నాను. ఈ ఉద్యోగస్తుల విషయాన్ని

గురించి ఒక విషయం చెబుతున్నాను. జగ్గయ్యపేటలో Fire Station ఉన్నది. పేర్ మొహమ్మద్ పేట, చిన్నగంటిపాళె నంబిగూడ మొదలైన గ్రామాలలో అగ్నికి ఆహుతి అయిపోతున్నాయని telephone చేస్తే మాట 2 మాసాల నుంచి జీతాలు లేవు. మేము రాము అని చెప్పినట్లుంటే ఉద్యోగస్తులపై చర్య తీసుకోవడం ఎంతైనా అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. పేరుమొహమ్మద్ పేట పంచాయితీ బోర్డు ప్రసిడెంటు కొంపలు తగలబడి పోతున్నాయని phone చేశాడు. ఆ గ్రామం రహదారి మీదే ఉన్నది. కాని వారు రామ అన్నారు. ఆ లాంటి Fire Station అధికారుల మీద సత్వరమే చర్య తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వము పూనుకొంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అంతేగాక, చిన్నగంటిపాళె గ్రామంలో కూలీలు తినడానికి తిండిలేక గుడిపెలు వేసుకొనిన ఆ దమ్మర గుడిపెలవారి ఇళ్లు తగలబడి పోతుంటుంటే, అక్కడ ఉన్నట్లుంటే కార్యకర్త fire station కు phone చేస్తే, మా దగ్గర petrol లేదు, మేము రాము అన్నారు. అక్కడెవరూ జీతాలులేవు అన్నారు. ఇక్కడెవరూ petrol లేదన్నారు. ఈ గ్రామం కూడా రోడ్డు మీదే ఉన్నది. petrol లేకపోతే, మేము డబ్బు ఇస్తాము పోయించుకొని రావలసిందంటే మేము రావడానికి వీలులేదని అన్నారు. అంతేకాదు, నందిగూడలో—ఇది బందరు—ప్రైవేట్ రోడ్డు మీద ఉన్నది—అక్కడ పామిల్ ఇళ్లు తగలబడి పోతుంటుంటే, వాళ్లు phone చేస్తే మాకు petrol లేదు, మేము రాము అన్నారు. తరువాత బెజవాడకు phone చేస్తే, బెజవాడ నుంచి వాళ్లు మళ్ళీ వాళ్లకు phone చేశారు, మీకు petrol లేకపోయిన, స్వంత డబ్బులతో వేసుకొని వెళ్లాలనిందని, అప్పుడే రిగంటలకు, ప్రజానీకం నీళ్లు తీసుకొని వచ్చి అంతా అర్పిత తరువాత ఒక గంటకు వచ్చారు. ఇటువంటి పాధ్యతా రహితంగా ఉండేటటువంటి, క్రమ శిక్షణా రహితమైనట్లుంటే జవాబుదారి లేనట్లుంటే fire station ఉద్యోగులపైన వెంటనే చర్య తీసుకొంటారని అనిపిస్తున్నాను.

(శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటు మేము ఊహించిన విధంగానే ఉన్నదన్నమాట, ప్రతిదానికి డబ్బు లేదు. ఉద్యోగస్తులకు జీతాలులేవు. బళ్ళాలు లేవు. ఏ చిన్న ఆభివృద్ధి కార్యక్రమం చేపట్టుదామన్నా. డబ్బు లేదు అని సమాధానము చెప్పుతు ఉండేటటువంటి ప్రభుత్వము చాలా ఆశాభంగమైనట్లుంటే బడ్జెటును తయారు చేసింది. ఈ సంవత్సరం పంటలు బాగా పండినాయి కాబట్టి ఆర్థిక మాంద్యంతోలగి మంచి కాలములో ప్రవేశిస్తున్నాము అనే ఆశాభావముతో మొట్టమొదట ప్రారంభించబడింది. ఈ బడ్జెటు, కాని పంటలు బాగా పండినాయి అని, ఆర్థిక మాంద్యము తగ్గిందని, రైతులకు, సామాన్య ప్రజలయొక్క జీవన ప్రమాణం పెరిగిందని, ఆర్థిక పరిస్థితులు మెరుగు అయినాయని అనుకోవడం బూటకము. మామూలుగా పంటల కాలంలో, ధాన్యాల ధరలు కొంత ఎగ్గడం పరిపాశే, ఆ తరువాత, అన్ని పావుకారుల చేతులలో చేరిపోయిన తరువాత, మళ్ళీ మామూలుగా కృత్రిమ కొరతను సృష్టించి మళ్ళీ ధరలు పెరగడం పరిపాటిగా చూస్తున్నాము. మన పారిశ్రామిక వస్తువుల ధరలుగాని, వ్యవసాయ వస్తువుల ధరలు గాని ఏమైన తగ్గినాయో? రైతు ఇంకా పెద్ద సంక్షోభములో పడి, ఒక విషయములోకి, ఒక సుడిగుండములో పడి పోతున్నాడుగాని, రైతుకి ఏ విధమైన

లాభగాయక మైనటువంటి పరిస్థితికాదు ఇది. వేరుకనగ పగ్గింది, పత్తి తగ్గింది. మిరిచి తగ్గింది. రైతులు పండించేటటువంటి ప్రతి పంట ధరకూడా తగ్గిపోయి, రైతులు, చిన్న వ్యాపారస్తులు అందరూ కూడా దివాళా తీసేటటువంటి పరిస్థితులలో ఆ రోజులలో, వ్యవసాయము సరుకుల ధరలు ఎక్కువగా పండినటువంటి పరిస్థితులలో పేకున్నటువంటి అంచనాల ప్రకారం అప్పులు తెచ్చుకొని, ఇప్పుడు అవితిరుక్కోలేక దివాళా తీసేటటువంటి పరిస్థితులలో ఈ నాడు రైతు యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి చాలా మెరుగుగా ఉన్నదనేటటువంటి ఆశతో బడ్జెటు ప్రసంగం ప్రారంభించడం చాలా హాస్యాస్పదం. నమ్మడానికి వీలులేనటువంటి అరహాతో ఉన్నదన్నమాట. పారిశ్రామిక వస్తువుల ధరలు చూస్తే, ఇనుము గాని, పిమెంటుగాని, చీడలకు తెగుళ్ల సివాహరణకు ఉపయోగించే మందులుగాని, ఎరువులుగాని రసాయనిక ఎరువులుగాని, రైతుకు కావలసిన అన్నివస్తువుల యొక్క ధరలు పెరిగి పోవడమేకాకుండా, రైతుకట్టేటటువంటి ప్రకృత, పరోక్ష పన్నులు, అన్నికూడా ముందుకంటే ఎక్కువగా భరించవలసియున్నది. కాని రైతులు పండించేటటువంటి పంటల ధరలు మాత్రము చాలా తగ్గిపోయినాయి. ఈ విధంగా రైతుయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి అస్తవ్యస్తమై ఎవరూ ఉహించనటువంటి సుడిగుండములోపడి, దిక్కుతోచనటువంటి పరిస్థితులలో, ఈ నాడు మనరాష్ట్రంలో సామాన్య ప్రజలయొక్క జీవన స్థితి మెరుగుగా ఉన్నదని, ధరలు తగ్గుముఖం పడినాయనే ఆశను కల్పించడం అంటే అది ప్రజలకు మళ్ళీవరచడం తప్పవేరే కాదు. తరువాత అవోర ధాన్యాలు పోయిన సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం ఎక్కువ పండుకాయ అని అంచనాచేయడం చాలాతప్పు. రెవిన్యూ అధికారులు వేయించే అంచనాలు ఇవన్నీ. అనలు ఈ సంవత్సరం పంటలు చాలా లెక్కువ పండినాయి అంటేకూడా, రెవిన్యూ అధికారులు బలవంతంగా ఆరెడ్లు, కరణాలను కూర్చోపెట్టి ఎక్కువ అంచనాలు వేయిస్తారు. కనుక వారికి ఎంతి పండినది కూడా తెలియదు. ఏ నాలుగు అడాలో, రెండు అడాలో పండినా కూడా, అర్ధరూపాయ పండ్లెండ్లు అడాలు పండినట్లుగా తప్పుడు లెక్కలు సృష్టిస్తారు ఈ లెక్కలన్నీ మనలను మోసపుచ్చడానికి తప్పితే మరేమీకాదు. ఉదాహరణకు రాయలసీమలో, నెల్లూరు జిల్లాలో కరువు, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కరువు, చాదాపు ఈ సంవత్సరం మొత్తంమీద, వర్షాలు చాలా తక్కువగా కురిసినాయి. నెల్లెంబరు, అక్టోబరు కురిసినదానితోనే ఏకొద్దిగానే పంట పండించిగాని మొత్తంమీద ఏ నీటి వనరుల పడతులు ఉన్నటువంటి ప్రాంతాలలో నూతన వ్యవసాయ పద్ధతులు అవలంబించడంవలన కొద్దిగా మెచ్చుగా పండి ఉండవచ్చు నేమోగాని. మొత్తంమీద చూస్తే, గత సంవత్సరంకంటే ఎక్కువ ఉత్పత్తి జరిగింది అనేటటువంటి అంచనా సరిఅయినది కాదేమో అనేటటువంటి అనుమానం వస్తున్నది. సర్వసాధారణంగా చూస్తూ ఉంటాము, ఈ Revenue అధికారులు, పై అధికారులనంచి మాట వస్తుందనే భయంతో వారి లెక్కలు అబద్ధము అని తెలిసికూడా, పై అధికారులకొరకు తప్పుడు అంచనాలు, తప్పుడు లెక్కలు వేయిస్తారు వారు స్వయముగా పొలములు చూచి, ఏ నంబరు పొలములో ఏ పంట ఎంతపండిందని చూడరు. పరిస్థితులు సరిగా తెలుసుకోకుండానే, ఒకవేళ

తెలిసినా కూడా పై అధికారులకొరకు రివ్యూడ్ అంచనాలు, కల్పిత అంచనాలు కయ్యారుచేసి ఇస్తారు. అటువంటి కల్పిత అంచనాతో ఇది మనలను మనము మోసపుచ్చుకోడానికి బట్టి వేరే కాదు అని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. కరువాత, ఈ బడ్జెటులో అభివృద్ధి కార్యక్రమం గురించి లేనేలేదు. సరే రాయల సీమ ఎప్పుడు కూడా కరువుకు గురి అవుతున్న విషయం అందరికీ చెప్పిందే చెప్పడం అవుతుంది. పోయినతూరి ఏదో అనుకొన్నాము, గాజుల చిన్న ప్రాజెక్టు అదీ ఇదీ అని, ఈ project మంచవర్ష ప్రణాళిలో చేర్చినామని అన్నారు. ఆ ప్రణాళికలోనే లేదు అనుకోండి అది. ఉంటుందని చెప్పి ఒక ఆశ పెట్టేటటువంటి మాట ఒకటి చేర్చారు. పోయిన బడ్జెటులో సూచించుటవంటి project కూడా ఈ సంవత్సరంలేదు. ఉదాహరణకు కర్నూలు జిల్లాలో గాజులచిన్న ప్రాజెక్టు అనేది ఒకటి ఉన్నది మద్య తరగతి ప్రాజెక్టు. దానిక్రింద 25, 25 వేలు ఎర్రాలు సాగుఅయ్యే అవకాశము ఉన్నది. దానిని ప్రణాళికలో చేర్చినామని పోయినసారి ప్రసంగంలో ఉండినది. కాని ఈ సారి అడికూడలేదు. నిరంతరం కరువుకు గురి అవుతున్నటువంటి రాయలసీమ ప్రాంతాలకు సహాయకారిగా ఉండేందుకుగాను ఆ ప్రాంతాల అభివృద్ధిగాను ఇటువంటి చిన్న చిన్న minor irrigation projects గాని, వధకాలుగాని, కార్యక్రమంగాని ఏమీ లేదు పోనీ, ఈ విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో అయినా కొంత సహాయం ఉంటుందేమో అనుకొంటే, విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి ఏమో దండగా వుండికాని, సరఫరాకు మాత్రం, తంతులకు స్తంభాలకు మాత్రం డబ్బులేదు. Electricity Board యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి చాలా అభివృద్ధిగా వున్నది, వైగా 12½ per cent ప్రతి ఫలము రావాలి అనే సూత్రము ఈ గ్రామాలకు వర్తించదు, remuneration వస్తుందా అనుకొంటే, Electricity Board ఆర్థిక పరిస్థితి ఏమో కాగలేదు, కాబట్టి 20 per cent అప్పు రైతులు ఇవ్వాలి అంటే, రామలిసీమ రైతాంగం అసలే వంటలులేక రుణభారముతో క్రుంగిపోతూవుంటే, 20 per cent అప్పుగా ఇవ్వాలంటే, అది రూపాయలు estimated amount అయితే, దానికి గాను 20 వేలు రూపాయలు ఇచ్చుకొవాలంటే, ఆ విధంగా ఇచ్చుకొనే స్థితిలో వుండరు. కాబట్టి ఎప్పుడు విద్యుచ్ఛక్తి చాక్లకురాదు, వారికి minor irrigation సమస్యలు కలుగజేయలేదు. సరే, వర్షము రాజేరాదు. కరువు బాధ తప్పదు. కనుక వెనుక బడిన ఈ ప్రాంతము ఎప్పటికీ ఈ దుస్థితి నుంచి బయటపడే అవకాశము కన్పడదు. ఎందుకంటే ఇంత కంటే మంచి కాలమురాదు. ఇంకా ప్రస్తుతముగా ఈ ఆర్థిక సంక్షోభము అనే సుడిగుండంలోకి పడిపోతున్నాము. అంత తొందరగా ఈ ఆర్థిక సంక్షోభము నుంచి బయట పడము. దీనికి చాలా లోతైన కారణాలు వున్నవి కాబట్టి యీ రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతం త్వరలో అభివృద్ధి పొందే మార్గాలులేవు. కాళ్ళవరగా వెనుకబడిన స్థితిలో మునిగిపోవలసి వస్తుంది అని అనుకోవలసివస్తున్నది. పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థలకు అక్షర రులు ఖర్చుపెడుతున్నాము. వాటిని గురించి అందరు విమర్శిస్తున్నారు. అట్లాంటి నిరుపయోగమైన వ్యవస్థలను రద్దుచేసి శివ్వారా మిగిలేకోట్లకొలది రూపాయలను ఇటువంటి ఖర్చులకు ఎందుకు పెట్టకూడదని అడుగుతున్నాను. ఎం. టి. రాజు

గారి సిఫార్సులమేరకు జిల్లా డెవలప్ మెంట్ బోర్డులని ఏర్పాటుచేసినారు. వీటి వన కూడ ఏమీ ప్రయోజనం వుండదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదివరకు జిల్లా పరిషత్లు వంచాయితీ సమితులు ఏర్పాటుచేసినపుడు—పరిపాలనా విశేషానికి రణ చేస్తున్నాము మీరు ప్రతిపనికి హైదరాబాద్ రానక్కరలేదు. మంత్రులవద్దకు రానక్కరలేదు, మీరు డబ్బు తీసుకొని మీ ప్రాంతంలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సాగించుకోవచ్చును అని చెప్పారు. అయితే అవి ఆచరణలో నిరుపయోగం అయినవి. ఇప్పుడు జిల్లా డెవలప్ మెంట్ బోర్డులలో కూడ అదే చైర్ మన్ వుంటారు, డే కలెక్టర్ వుంటారు. కాబట్టి దానివల్ల కూడ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరగవు. ఒక సంవత్సరం తర్వాత యీ జిల్లా డెవలప్ మెంట్ బోర్డు కూడ నిరుపయోగం అయినవని చెప్పకతప్పదు. ఏపద్ధతులు ప్రవేశ పెట్టినా, యీ పరిపాలనలో జరుగుతున్న అవినీతి దుబారా ముఠాతత్వం బదుప్రీతి అరికడితే తప్ప, తగిన పద్ధతులలో డబ్బు ఖర్చుపెడితే తప్ప మీరు చేప్పే మాటలకల్ల ప్రజలకు పంతప్రీతి కలగదు. లేకపోతే యీ జిల్లా డెవలప్ మెంట్ బోర్డులు మన రాష్ట్ర అభివృద్ధికి ఏమాత్రం తోడ్పడవు అని మనవి చేస్తున్నాను. మనము మొదటి నుండి కూడ సరైన పద్ధతులలో ఊహించి ప్రణాళికలు తయారు చేసుకోవటం జరగలేదు మన ఇండస్ట్రీస్ ఎమిటి, మన కున్న పారిశ్రామిక వనరులు ఏమిటి, మనం కట్టవలసిన ప్రాజెక్టులు ఏమిటి—అన్నది ఆలోచించకుండా ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలను పెంచి ఇంజనీర్స్ సంఖ్యను పెంచారు. మనకు కావలసిన మెకానిక్ ఇంజనీర్స్ ఎందరు, సివిల్ ఇంజనీర్స్ ఎందరు—అన్నది ఆలోచించుకొని దాని ననుసరించి ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు పెంచుతూ అందుకు అనుగుణ్యంగా ప్రణాళిక రచన చేసేటంటే, యీనాడు ఇంజనీరింగ్ చదివినవారిలో నిరుద్యోగసమస్య ఏర్పడేది కాదు. ప్రపంచంలో ప్రణాళిక అమీద ఆధారపడే ఏ దేశమైనా ప్రణాళికాబద్ధమైన పద్ధతులలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తారు. కానీ మనది ప్రణాళికా పద్ధతికాదు. ఇది ఒక అరాజకమైన పద్ధతి. మనకు ఇండస్ట్రీస్ లేవు. కొత్త ప్రాజెక్టులు లేవు కానీ అనేక మంది ఇంజనీర్స్ను తయారు చేసుకొన్నాము. అందువల్ల ఇంజనీర్స్లో నిరుద్యోగ సమస్య వచ్చింది. ఎగ్రికల్చర్ బి. ఎస్సీ—చదువుకొన్నవారిలో నిరుద్యోగ సమస్య వచ్చింది. మనకు ప్రణాళిక ఒక పద్ధతిలో లేకపోవడం వల్ల నిరుద్యోగ సమస్య వచ్చింది. వారి సమస్య తీర్చలేక పోవడంవల్ల యీ నాడు వారు బయటకు వచ్చి ఆందోళన చేస్తున్నారు. దానివల్ల శాంతిభద్రతల సమస్య వస్తున్నది. ఈ ప్రభుత్వం ఆర్థిక రాజకీయ మడిగుండాల్లో పడి యీ రాష్ట్రంలో శాంతి భద్రతలు లేని పరిస్థితి సృష్టించి—ప్రభుత్వమే యీ అలజడులకు కారణ మైనదని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయడు :—అధ్యక్షా, మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్లో ఆఖరున శాంతిభద్రతలు గురించి చెబుతూ, యీ నాడు రాష్ట్రంలో అన్ని వర్గాలలో, ముఖ్యంగా విద్యార్థులలో ఒక నిధిమైన అసంతృప్తి పెరుగుతున్నదని దానికి కారణం సంఘంలోని అరాచకశక్తులు కొన్ని చాటిని ప్రోత్సహిస్తున్నవని చెప్పారు. ఈ నాడు రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలు లేవు,

ఏ వర్గంవారికి కూడ నేటి పరిస్థితి అకాశవకంగా లేదు. కొంతమంది విద్రోహ శక్తులు దీనిని చేస్తున్నారని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన మాట అబద్ధము. దీనికి ప్రభుత్వ పాద్యత కూడ వుంది. ఇవాళ విద్యార్థులలో, రైతులలో, ఉద్యోగాలు చేస్తున్న ఎన్. జి. ఒ. లలో, పారిశ్రామిక వేర్తలలో నిశ్చయ పర్పడింది. కాము రేపు బ్రాద్దన ఏమీ చేయాలి, కాము చేయవలసిన కార్యక్రమం ఏమిటి అనేది తెలియకుండా నిరాశ నిశ్చయాలతో అన్ని వర్గాలవారు వున్నారు. తెలంగాణాలో విద్యార్థుల జీతాలు మాటికి మారుపాట్లు పెంచుతూ ప్రభుత్వం ఒక ఆర్డర్ పాస్ చేశారు. ఆంధ్రలోకన్నా తెలంగాణాలో జీతాలు కొంచెం తక్కువైనా, ఒకేసారిగా జీతాలు పెంచటంవల్ల కాము భరించలేమని, ఫీజులు పెంచటం అన్యాయమని విద్యార్థులు ఆందోళన చేశారు. నిజంగా కాము ఫీజు పెంచింది న్యాయమని, ఇందులో తప్పులేదని ప్రభుత్వానికి నమ్మకం ఉంటే, విద్యార్థులు ఆందోళన చేసినపుడు పెంటనే ఎందుకీ తగ్గించింది? ఇవాళ బడెట్ స్పీచ్ లో హయ్యర్ సెకండరీ గ్రేడ్ వరకు విద్యార్థులకు మగవారికిమాదా జీతాలు లేకుండా చేస్తున్నామని, దీనివల్ల 60 లక్షల రూ.లు నష్టంవచ్చినా సోపలిస్తు సమాజంమీద తమకు నమ్మకం ఉన్నది కాబట్టి వారికి జీతాలు లేకుండాచేస్తున్నామని చెప్పారు. ఇక రెండు మూడు నెలలలో—విద్యార్థులకు జీతాలు లేకుండా చేసే నిర్ణయం తీసుకోబోతున్నప్పుడు—విద్యార్థులలో అల్లకల్లోలాలు రేకెత్తించటానికి కాకపోతే ఆ రోజు తెలంగాణాలో విద్యార్థుల ఫీజులు ఎందుకు పెంచవలసినవింది? విద్యార్థులకు ఫీజులు లేకుండా చేయడమకొన్న ప్రభుత్వం మూడు నెలలకు ముందు ఎందుకు పెంచవలసినవింది? ఈ ప్రభుత్వానికి ఒక ప్లాను, ఒక ఆలోచన లేదని మనచేస్తున్నాను. నిన్నగాఁ మొన్న యీ సీట్ లో ఉన్న ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులు ఎం. ఎల్. ఏ. ల వద్దకు, మంత్రులవద్దకు వచ్చి “మేము ఇంజనీరింగ్ చదువుతున్నాము; ఇది అవగానే ఏమీ చేయాలి, మాకు భవిష్యత్ ఏమీ ఉన్నది, మాకు ప్రభుత్వం ఉద్యోగాలు చూపిస్తుందా” అని దైర్యంగా ప్రశ్న చేస్తున్నారు దానికి యీనాడు ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పి పరిస్థితిలో లేదు. ఇవాళ ఒక్కొక్క ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థికి కాను స్యయంగా పెట్టుకొనే ఖర్చుగాక, ప్రభుత్వం యీ ఐ.ఎ. సంవత్సరాలలో 15 వేల రూ.లు ఖర్చుచెడుతున్నది. ప్రభుత్వం విద్యార్థికికూడ ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టిన తర్వాత అతడు ఏమి కావాలి? అతడి పరిస్థితి ఏమిటి? ఈ విద్యార్థులలో అకాశి పర్పడుతున్నదంటే ఎవరో కారకులు కారు; ప్రభుత్వమే దానికి కారకులు. ఆ విద్యార్థులకు భవిష్యత్తుమీద నమ్మకంలేదు అందువల్ల వారిలో ఒక విధమైన ఆందోళన పర్పడింది. ప్రభుత్వం రైతులమీద పన్ను వేస్తోందిగాని, ప్రభుత్వం రైతుకు ఏమీ ఉపకారం చేస్తున్నది? ఇవాళ రైతు ప్రభుత్వం తనకు ఏమీ చేస్తున్నదని, ఏమీ ఉపకారం చేస్తున్నదని అడగటంలో తప్పులేదు. ప్రభుత్వం రైతాంగానికి ఏమీ చేయలేదు. గోదావరిపై వంద సంవత్సరాలక్రిందట ఒక అనకట్ట కడితే, ఆ అనకట్ట ఇవాళ ప్రమాదస్థితిలో పడిపోతున్న స్థితిలో ఉన్నదని ఇంజనీర్స్ చెబితే, అక్కడ బేరేజ్ ట్రటానికి ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. అక్కడి రైతులకు కొత్తగా అదనంగా నీటిపారుదల సౌకర్యాలు కలుగజేయటానికి కథ

తున్న బేరేజ్ కాదు. అనకట్ట పడిపోతున్న స్థితిలో ఉన్నందువల్ల కడుతున్నారు. అక్కడి రైతులు కొన్ని కోట్ల రూ.లు వన్ను ప్రభుత్వానికి చెల్లిస్తున్నారు. ఇప్పుడు తిరిగి అదనంగా అక్కడి రైతులు బెటర్ మెంట్ టాక్స్ ఎందుకు ఇవ్వాలి? ఇంతకుపూర్వం అక్కడ భూములు పండక, యీ ఇరిగేషన్ వర్క్ వల్ల పంట పండుతూ ఆ పొలం విలువ పెరిగే పరిస్థితి ఉంటే అక్కడ బెటర్ మెంట్ టాక్స్ సమాలుచేయవచ్చునుగాని. ఇదివరకే సాగు అవుతున్న పొలం ఉన్న రైతు పడి పోతున్న అనకట్ట విషయంలో కడుతున్న బేరేజ్ ఉంటుంది బెటర్ మెంట్ ఇవ్వాలని జడుగుతున్నాను. ఇవాళ ప్రభుత్వం రైతులకు ఏ విధంగాను సహాయం చేసుకుంటేదు. అందువల్ల యీ ప్రభుత్వంమీద రైతులకు ఎటువంటి ఆశ లేదు. ఏలూరుగ్గర ఉన్న ఎర్రకాలవ తమ్మిలేని మురుగుకాలవలకు ప్రతి సంవత్సరం వరదలు వచ్చి పంటపండిన భూములనుంచి అక్కడ రైతాంగానికి విపరీతంగా నష్టం కలుగజేస్తున్నది. ఈ చిన్న మురుగునీటి పారుదల సౌకర్యాలు కూడ ప్రభుత్వం కలుగజేయకపోతే, రైతులకు రక్షణ ఇవ్వకపోతే ఎటువంటి ప్రభుత్వానికి రైతులు అధికపప్పులు ఎందుకు ఇవ్వాలి? ఏలూరు జిల్లా పరిషత్ మీటింగ్ లో మేము మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ చిన్న చిన్నవి తీసుకొనిచేయమంటే అక్కడికి వచ్చిన మంత్రిగారు ప్రజలు డబ్బు ఇస్తే చేస్తామన్నారు. ప్రజలు డబ్బు ఇస్తే మేమే కట్టుకోగలము. ప్రభుత్వం కట్టనక్కరలేదు. కానీ అక్కడ మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికేకూడ వుంది. చిన్న చిన్న ప్రాజెక్టులకు మీరు డబ్బు ఇవ్వండి మేము కడతామని ప్రభుత్వం చెప్పినా ప్రభుత్వంమీద ఇవాళ రైతులకు నమ్మకం లేదు. అక్ష రూ.లు ప్రజలు ఇచ్చినా, 10 లక్షలు ప్రభుత్వం ఖర్చుపెడుతుందనే నమ్మకం రైతులకు లేదు. ప్రభుత్వం మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ ఎక్కువ తీసుకొని చేస్తే, యీ మురుగునీటి పారుదల సౌకర్యాలు కలుగజేస్తే అక్కడ భూములలో పాచ్చు పంట పండే అవకాశం ఉన్నది. అందుకు ప్రభుత్వం వెంటనే శ్రద్ధతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ ఉన్నది. నాగార్జునసాగర్ ను 1954 లో start చేశారు. అంటే యిప్పటికి షుమారు 12 సంవత్సరాలు అయింది. మొట్టమొదట దాని estimated cost రు. 90 కోట్లు అన్నారు. ఈ రోజు రు. 150 కోట్లు ఖర్చుపెట్టారు. ఇంకా రు. 40, 50 కోట్లు అయితే గాని అవదు. అనాడు estimate చేసిన పరిస్థితులు పెరు. ఈనాడు ఉన్న పరిస్థితులు పేరు అప్పుడు ఉండేటటువంటి material cost కు ఈ నాడు ఉన్న మెటీరియల్ కాస్తే కు తేడాఉన్నది Cost చాలా పెరిగింది. Delay వల్ల కొన్ని కోట్ల రూపాయలు అనుకొన్న ఇన్ ఫ్లేషన్ కంటే పెరుగుతుంది. Delay లో maintenance expenditure కూడ పెరుగుతుంది. ఇవన్నీ లేకుండా అనుకొన్న ప్రకారం ఆపెద్ద ప్రాజెక్టు కట్టినట్లయితే చిన్న ప్రాజెక్టులు అనేకమైనవి ఆంధ్రరాష్ట్రంలో కట్టడానికి వీలు వడేది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దానిని సరైన పద్ధతిలో, సరైన time లో పూర్తి చేయక పోవడం వల్ల ఈ పెద్ద ప్రాజెక్టు వల్ల ఈ నాటి వరకు లాభం రాకపోగా అనేక చిన్న ప్రాజెక్టులు ఈ పెద్ద ప్రాజెక్టు క్రిందపలిగి పోయినాయి అని నేను మనవి చేస్తున్నాను. నిరుద్యోగ సమస్య ఉన్నది. ఎక్కడో ఒకదానిలో వ్రాశారు. Socialist సమాజంలో

నమ్మకం ఉన్నది కాబట్టి చేస్తున్నాము అని వ్రాశారు, Socialist ప్రమాణం అంటే ఉద్యోగాలు తీసివేయడమా అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. చదువుకొన్న ప్రతి student కు ఉద్యోగము యిస్తాము అని నమ్మకం కల్పించే బాధ్యత ఈ నాడు ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది. ముందువచ్చే విద్యార్థులకు ఉద్యోగాల సంగతి చేముడు ఎటుగు గాని ప్రస్తుతం ఉన్న వాళ్ళకు ఉంటామా అనే భయం మాత్రం ప్రతి వాళ్ళలో ఉన్నది. 10 సంవత్సరాల service ఉన్నది, మనం ఏమి అయి పోతామో అనే భయం ఈ నాడు ఉద్యోగాలు చేసి life settle అయిపోయిన ఉద్యోగస్థులకే ఉన్న పరిస్థితిలో కొత్త వాళ్ళకు ఉద్యోగాలు యిచ్చే సమస్య గురించి ఆలోచించడం, అకాశానికి భూమికి ఉన్నంత దూరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఉద్యోగస్థులందరు ఏమి కావాలి వాళ్ళ యొక్క భవిష్యత్ ఏమిటి అని ఆలోచించినట్లయితే చాల అగమ్యగోచరం అని మనవి చేస్తున్నాను, పార్టీ నాయకత్వంతో మంత్రి పదవి అయినా సంపాదించవచ్చునేమోగాని ఒక ఉద్యోగం సంపాదించలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. ప్రతి విద్యార్థి ఈ నాడు B. A. Pass అయి చెరకు ఫాక్టరీలో తుక్కు పరడానికి 50 రూపాయల ఉద్యోగం చేస్తాను అని ముందుకు వస్తున్నాడు అంటే ఈ నాడు మనం ఎక్కడికి వెళుతున్నాము అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈనాడు అన్ని విధాల, ఉద్యోగాలలో కూడ యిటువంటి అశాంతి ప్రబలింది అని మనవి చేస్తున్నాను. పరిపాలనా సంస్కరణల గురించి చిన్న విషయం యిందులో ఉన్నది. జిల్లాలో ఉన్న అధికారాలు Collector control లో పెట్టి Development Council అని పెట్టి జిల్లా యొక్క ఆభివృద్ధి అంతా గవర్నమెంటు direct గా Hyderabad నుంచి జిల్లా Head quarters వరకు manage చేస్తాము. మిగతా పంచాయితీ సమితులుగా జిల్లా పరిషత్లుగాని పనిలేదు. మేమే అన్నీ చేస్తాము అనే దోరణి ఈనాడు M. T. రాజు గారి కమిటీ report లో ఉన్నది. నేను ఒకటే అడుగుతున్నాను. ప్రజా స్వామ్యం అని, పరిపాలనా విశేషాధికరణ అని ప్రజల యొక్క విశ్వాసంమీద ఉండాలి అని చెబుతున్నాము. పంచాయితీ సమితులు, పంచాయితీ బోర్డులు, జిల్లా పరిషత్లు ప్రజలది అని, ముందుకు తీసుకు వెళ్ళాలని ఒక policy చేసి కొన్ని వేలకోట్లరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఈనాడు ఆ పరిషత్లు, ఆ సమితులు ఏమి చేయలేక పోయినాయి, అవి fail అయినాయని చెప్పి కలెక్టరుకు జిల్లా అధికారాలు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తున్నది. అయితే ఒక విషయం మాత్రం ప్రభుత్వం ఒప్పుకోవాలి. నిజంగా M. T. రాజుగారి కమిటీ report ప్రకారం Development Council form చేసినట్లయితే ఈ సమితులు జిల్లా పరిషత్లు పని చేయలేక పోయినవి, failure అని ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంటుందా అని అడుగుతున్నాను. ఇన్ని కోట్లరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి అనవసరమైన చోట్ల బిల్డింగులుకట్టి ఆ సమితులు ఎత్తి చేసి మరొకచోటపెట్టి కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఆ పంచాయితీరాష్ట్రంలో ఖర్చుపెట్టమళ్ళీ అవి ఒక వ్యక్తి చేతిలో పెడితే వల్లెటూరులో ఉన్న వ్యక్తి ప్రతి చిన్న విషయానికి కలెక్టరు దగ్గరకురావాలంటే - Is it possible for every individual to come to headquarters, to meet the District Collector? ఇవన్నీ చాలకష్టం. ఇట్లాంటి విషయాలలో విశేషాధికరణ. పేరుతో పరిపాల

సంతా కేంద్రీరించి వారి యొక్క control లో పెట్టుకోడానికి ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్నది గాని యిందులో ప్రజలకు ఏ విధమైన ఉపకారం లేదు. ప్రజలకు ఏ విధమైన సౌలభ్యము లేదని మరవి చేస్తున్నాను. మన budget లో ఒక విషయం చెప్పలేదు. మన ప్రభుత్వం అనేక విజయాలను సాధించింది అన్నారు. ప్రైడరాబాద్ లో బ్రహ్మానందపురి అని సినిమా ఫీల్డ్ మాత్రం ప్రజలకు అవసరం లేకపోయినా చాల ఉత్సాహంగా చేశారు. దానికి నేను హార్నిస్తూ రాష్ట్రం యొక్క పురోభివృద్ధి, సినిమా ఫీల్డ్ కు ప్రభుత్వం యిస్తున్న సహాయం budget లో లేనందుకు విచారిస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, ఏ నెలలు అయిన తరువాత budget సమావేశాన్ని ప్రభుత్వ పతం ఏర్పాటు చేసినది. గత budget సమావేశం తదుపరి యిదే budget సమావేశమన్నమాట. రెండు budget ల మధ్యన ప్రభుత్వం చేసిన వాగ్దానాలను, ప్రభుత్వం చేయాలసిన కార్యక్రమాలను ఏ విధంగా చేయలేదో ఆ విషయాలను శాసనసభా ప్రాంగణంలో సభ్యుల ముందుకు తీసుకురావడానికి పూనుకోకుండా చివరికి సరాసరి ఈ ప్రభుత్వం, ఈ పాలకవర్గం budget ను యిప్పుడు ప్రవేశపెట్టక తప్పలేదు. దేశంలో ఈ పాలకవర్గానికి ప్రజలతో సాన్నిహిత్యం కంటే నిజానికి తమ అధికారులతోనే ఎక్కువ సాన్నిహిత్యంతో కాలాన్ని గడపాలని చూస్తున్నది. ఇది దురదృష్టం. కాలం చాల మారిపోతోంది. ఈ చిన్న సూత్రాన్ని గుర్తించలేనందుకు నేను చాల విచారిస్తున్నాను. ఒక చిన్న విషయం చెప్పాలి. నిన్నటి రోజున మా ఆఖరి పిల్లవాడి దగ్గరనుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. 11 సంవత్సరాల వయస్సు ఉంటుంది. 1st form చదువుతున్నాడు కొంచెంచురుతైనవాడు అనుకుంటాను. ప్రజలు చాల కష్టాలలో ఉన్నారు నాన్నా వాళ్ళ గురించి ఎక్కువ పని చేయి అని వ్రాశాడు. ప్రజలు ఎంత కష్టాలలో ఉన్నారో కనీసం చిన్న పిల్లలకు తెలిసిన విషయం కూడ ఈ దేశ పాలకులకు తెలియలేదేనని నేను విచారిస్తున్నాను. బాధ్యత కలిగినటువంటి cabinet అంతా ఈ విషయాన్ని వినాలి. Cabinet సభ్యులు అందరూ యిక్కడ కూర్చోకుండా ఒకరో యిద్దరో కూర్చోని బహు చిన్నతనంగా చూస్తున్నారు. ఇది ప్రజాస్వామికమా, నిర్లక్ష్య పాలకుల యొక్క స్వామికమా అని చెప్పవలసియుంటుంది. ఇప్పుడు ఈ budget లో ఒకే ఒక ప్రధానమైన విషయాన్ని మూల సూత్రాన్ని వివరించారు. దేశంలో ప్రారంభమైన ఆర్థిక మాంద్యం యింకా సాగుతూనే ఉన్నది. అది ప్రారంభం. గత budget ప్రవేశపెట్టినప్పుడు అదే ప్రారంభం. గత budget ప్రవేశపెట్టినప్పుడు—గత సంవత్సరపు ఆర్థిక పరిస్థితి ఏమంత తృప్తికరంగా లేదని ప్రారంభించారు. మళ్ళీ ఈ సంవత్సరపు budget ప్రారంభంలోను దేశంలో ప్రారంభమైన ఆర్థిక మాంద్యం యింకా సాగుతూనే ఉన్నది అన్నారు. రెండు budget ల మధ్యన ఉన్న సంవత్సర కాలంలో ఆర్థిక మాంద్యాన్ని కొనసాగించడానికి బాధ్యులు ఎవరు అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈ బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వాని దేనని నేను పాచురిస్తూ యున్నాను. ప్రజలు ఏమైన బాధ్యులారా? ప్రజలు సోమరులై పోయి శ్రమపడకుండా వంటలు వండించకుండా మూల కూర్చున్నారా

అని అడుగుతున్నాను. పరిపాలన నిర్వహించే బహు నిబ్బంది సోమరులైపోయి చేతులు మడుచుకొని మార్చున్నారా అని అడుగుతున్నాను, లేకపోతే ప్రజల డెయిక్కు ఆలోచన అంతా నీరైపోయి నిరర్థకం అయిపోయిందా అని అడుగుతున్నాను. ప్రజాస్వామిక విధానంలో అధికారాన్ని గుత్తకు తీసుకొన్న మన పాఠకుల లోపమేమిని చెప్పాలి. ఈ బుద్ధి మాంద్యం నుంచే దేశానికి ఆర్థిక మాంద్యం తెచ్చి పెట్టాడు. ఆర్థిక మాంద్యం అని చెప్పడానికి ఈ పాలక వర్గాన్ని ప్రజలు అధికారంలో కూర్చోపెట్టినది? ఆర్థిక మాంద్యం వచ్చినట్లయితే పరిష్కరించాలి. ఆర్థిక మాంద్యం పరిష్కరించడానికి శక్తిలేనప్పుడు ఎందుచేత ఈ పరిపాలన కొనసాగించాలి? ఇదే budget ప్రసంగంలో చూడండి. చిట్ట చివరకు చెప్పినది శాంతి భద్రతలు చిట్ట చివరన యిచ్చివేసినట్టి warning కలడార్ ఈ దేశ పరిపాలనను నిరంకుశంగా తుపాకులతో, లూటీలతో సాగిస్తాము. అని ఆఖరి హెచ్చరిక అన్నమాట. ఏ ప్రభుత్వం అయితే ఆర్థిక మాంద్యాన్ని పరిష్కరింపలేదో ఆ ప్రభుత్వానికి అది ఒక్కటే గతి. ఒక మూల ప్రజలు అప్టకట్టాలకులోనై దేశానికి సంపదను సౌఖ్యాగ్యాన్ని కలుగజేస్తూ ఉంటే పేరొక మూల వర్గాలు రానందువల్ల ఆర్థిక మాంద్యం వచ్చినది అంటున్నారు. ఇదా పద్ధతి, యిదా సమాధానం? ఇందును గురించా పరిపాలన చేతులతో తీసుకొన్నది? ఇది దేశాన్ని పూర్తిగా దోపిడి విధానానికి తీసుకుపోయే విధంగా ఉన్నదని అంటున్నాను. ఇది ఆర్థిక మాంద్యం కాదు.

Mr Deputy Speaker :— The hon. Member can continue tomorrow. The House is adjourned till 8-30 a. m. tomorrow

The House then adjourned till Half past-eight of the clock on Thursday, the 22nd February, 1968.